

NORGES LUFTSPORTFORBUNDS
ÅRSRAPPORT
2009 – 2010

INNHold

Årsrapport for NLF sentralt	5
Årsrapport for Hang- og paragliderseksjonen	24
Årsrapport for Ballongseksjonen	29
Årsrapport for Modellflyseksjonen	30
Årsrapport for Seilflyseksjonen	36
Årsrapport for Motorflyseksjonen	48
Årsrapport for Mikroflyseksjonen	58
Årsrapport for Fallskjermsseksjonen	67
Regnskap og balanse, NLF	73
Revisjonsberetning	82
Klubb- og medlemsoversikt	87

Redaksjon: Seksjonene individuelt og assisterende generalsekretær Arne Mathisen
Setting: Torkell Sætervadet
Trykk: Norsk Aero AS

NORGES LUFTSPORTFORBUND

ÅRSRAPPORT 2009–2010

Innledning

Norges Luftsportsforbund (NLF) er et fleridrettsforbund tilsluttet Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) som et særforbund. NLF organiserer følgende idretter under fellesbetegnelsen luftsport; ballongflyging, fallskjermhopping, hanggliding og paragliding, mikroflyging, modellflyging, motorflyging og seilflyging. De enkelte idrettene er organisert i seksjoner. Virksomhetene drives av tilsluttede klubber over hele landet. Forbundet har sitt sekretariat i Oslo, og eier og driver tre rikssenter for henholdsvis fallskjerm på Østre Åra, Rena, for hanggliding og paragliding i Vågå og for seilflyging på Starmoen, i Elverum.

Året 2009 var på mange måter en milepæl i NLFs historie: Forbundets 100 års jubileum, sammen med 100 års markeringen for norsk luftfart og luftsport, har ved en rekke arrangementer preget året som gikk. Modellflyseksjonen gjennomførte et meget vellykket europamesterskap i skala modellflyging på Starmoen i juli.

I de to årene som rapporten omfatter har forbundet hatt en netto tilvekst på ti klubber, og en økning i medlemstallet på 5,7 %. Det vesentligste av denne tilveksten er innen modellflyging. Det er tatt opp 17 nye klubber, hvorav 13 er modellflyklubber og 4 mikroflyklubber. Syv klubber er slettet.

En rekke klubber har gjennomgått klubbutviklingsprogram, og det har i større grad enn tidligere vært fokusert på å tilrettelegge for barn og unge i klubbmiljøene. Arbeide med integrering av funksjonshemmede i de ulike luftsportsaktiviteter er videreført.

Styrets strategiarbeid er videreført, og spesielt bør det fremheves at arbeide med luftromssaker har kommet inn i et nytt og kraftfullt spor. Også innenfor området anlegg har det vært mange utfordringer og gjøremål i 2009 og 2010.

NLF har en positiv relasjon til Luftfartstilsynet (LT), basert på et omforent syn på sikkerhet og sikkerhetsarbeid. Resultatene av et langvarig samarbeid har begynt å gi konkrete resultater. I løpet av 2009 godkjente Luftfartstilsynet NLFs sikkerhetssystem for mikrofly og for hang- og paragliding, basert på nye forskrifter. I tillegg er NLF CAMO godkjent av LT i henhold til EASA Part M, som trådte i kraft som norsk lov fra 28. september 2009.

Året 2009 ble første drifts sesong med et formelt avtaleverk mellom Forsvaret og NLF for samordnet bruk av luftrommet i Østerdalen. Erfaringene gjennom to år viser at det nok gjenstår en del utfordringer før avtalen fungerer tilfredsstillende, spesielt på seilflysiden.

NLFs heleide datterselskap Luftfartsskolen AS oppnådde, tilfredsstillende økonomiske resultater i 2009 og 2010, også Norsk Aero AS oppnådde et noe bedre resultat enn forventet

i 2009, men har hatt en bekymringsfull økonomisk utvikling utover i 2010.

Administrasjon og ansatte i NLF utviser stor entusiasme og fremstår, ut forutsetningene, velegnet til gjennomføring av de pålagte oppgaver. Økonomien er under god styring.

For å få en fullstendig oversikt over forbundets virksomhet, er det nødvendig at man leser NLFs og seksjonenes årsrapporter i sammenheng.

Luftsportstinget 2009

Seksjonsmøtene og Luftsportstinget ble avholdt på Holmenkollen Park Hotel Rica, Oslo den 28. og 29. mars 2009. Luftsportstinget vedtok noen endringer i NLFs lov og i statuttene for NAKs hederstegn, samt vedtok ny langtidspan for forbundet for perioden 2009 – 2012 og andre lovpålagte tingsaker.

Som det første i rekken av arrangement for 100-årsmarkeringen for norsk luftfart og luftsport ble det på kvelden den 28. mars en jubileumsmiddag med ca 400 gjester, med representanter fra klubber, samarbeidspartnere, idretten, forsvaret, samt en rekke spesielt innbudte gjester, alle med partnere. Arrangementet må ansees som en verdig og vellykket markering av anledningen.

Forbundsstyret

Forbundsstyret, valgt på Luftsportstinget 29. mars 2009, har hatt følgende sammensetning:

Otto Lagarhus	<i>President</i>
Arild Solbakken	<i>1. visepresident</i>
Øyvind Ellefsen	<i>2. visepresident</i>

<u>Styremedlemmer:</u>	<u>Personlige varamedlemmer:</u>
Ragnhild Fagerslett <i>ungdomsrepresentant</i>	Ole Jørgen Wold
Mikael Klingberg <i>ballong</i>	Hans Rune Mikkelsen
Thomas Becke <i>fallskjerm</i>	Kine Hee Steen
Knut K. Nygard <i>hanggliding/paragliding</i>	Christer Bonde
Roger Holm <i>mikrofly</i>	Hilde Hognestad
Terje Martinsen *	Einar Hagerup *
Bjørn Skogøy <i>modellfly</i>	Martin Hasselknippe
Bjørn Skogøy <i>motorfly</i>	
Ida Melledal <i>seilfly</i>	Jan Erik Kregnes

Otto Lagarhus
President

Arild Solbakken
1. visepresident

Øyvind Ellefsen
2. visepresident

Thomas Becke

Ragnhild Fagerslett

Ida Mellesdal

Roger Holm

Mikael Klingberg

Bjørn Skogøy

Knut K. Nygard

Terje Martinsen *

*) Styremedlem Terje Martinsen døde 18. juli 2010. Vara-medlem Einar Hagerup overtok som styremedlem fra samme dato. Av praktiske grunner har imidlertid Haagen Valanes (styremedlem i Modellflyseksjonen) møtte som observatør på de fleste møtene i forbundsstyret, på vegne av Hagerup.

Styret har avholdt ni møter i 2009 og åtte i 2010, hvorav ett strategiseminar over to dager hvert av årene.

Komiteer og utvalg

Følgende komiteer og utvalg ble valgt på Luftsportstinget 2009:

Kontrollkomité med Håvard Rognerud som leder, Lars Rasmussen og Anita Valder som medlemmer. Einar Fagerjord og Hans F. Wille varamedlemmer. Anita Valder meddelte komiteens leder i juli 2010 at hun måtte trekke seg som medlem av komiteen. I hennes sted har Einar Fagerjord gått inn som medlem.

Valgkomité med Torolf Paulshus som leder og Eirik Walle som nestleder. Valgkomiteen består for øvrig av lederne av seksjonenes valgkomiteer, valgt på seksjonsmøtene.

Forbundsstyret har oppnevnt følgende komiteer og utvalg:
Ungdomsutvalg med Ole Jørgen Wold som leder, et lederverv som i 2010 ble overtatt av Tobias Veland. **Hederstegnskomité** med Torolf Paulshus som leder. Det er videre oppnevnt **Luftromsutvalg**, **Miljøutvalg** og **Anleggsutvalg**, med representanter fra alle seksjonene. **Anleggsutvalget** er nytt og avløser det tidligere flyplassutvalget. **Medisinsk utvalg** er nedlagt og erstattet av medisinske kontaktpersoner.

Klubber og medlemstall 2009

Forbundet har ved årsskiftet 240 tilsluttede klubber. Ni nye klubber ble tatt opp i forbundet i 2009. Av disse var det seks modellflyklubber og tre mikroflyklubber. Det er opprettet fire nye grupper i eksisterende klubber; en modellflygruppe, to mikroflygrupper og en motorflygruppe.

To hang- og paragliderklubber er slettet i 2009, en seilflygruppe og en mikroflygruppe er nedlagt. Ytterligere to klubber, en motorflyklubb og en hanggliderklubb samt en modellflygruppe, vil bli slettet 1. januar 2010.

214 av de 240 tilsluttede klubbene organiserer kun en av forbundets aktiviteter. 26 klubber er organisert med grupper for to eller flere aktiviteter. I tabellen under kan man se hvordan gruppene i de 26 klubbene fordeler seg på de forskjellige aktivitetene slik at det dannes 276 operative enheter.

	Ant klubber	Fordeling av gruppene	Totalt ant operative enheter
<i>Klubber med grupper</i>	26		
Motorflyklubber/grupper	42	19	61
Seilflyklubber/grupper	14	12	26
Modellflyklubber/grupper	64	12	76
Mikroflyklubber/grupper	24	16	40
HG/PG klubber/grupper	49	3	52
Fallsjermklubber	20	0	20
Ballongklubb	1	0	1
	240		276

Klubbene hadde ved årsskiftet totalt 17.333 medlemskap. Dette er en økning med 653 medlemskap – eller 3,9% – siden 2008.

1.891 kvinner er medlemmer i klubbene ved årsskiftet. Dette er en økning på 200 siden forrige årsskifte. Kvinner utgjør 10,9% av den totale medlemsmassen. Fallskjem har her den største kvinneandelen med 28,7%, mens modellfly kun har 1,3 % kvinner.

Klubber og medlemstall 2010

Forbundet har ved årsskiftet 245 tilsluttede klubber. Åtte nye klubber ble tatt opp i forbundet i 2010. Av disse var det syv modellflyklubber og en mikroflyklubb. Det er opprettet to nye mikroflygrupper i eksisterende klubber.

To klubber er slettet i 2010, hvorav en motorfly og en hanggliderklubb. En seilflygruppe og to modellflygrupper er nedlagt. Ytterligere to hangglider/paraglider klubber vil bli slettet 1. januar 2011.

217 av de 245 tilsluttede klubbene organiserer kun en av forbundets aktiviteter. 27 klubber er organisert med grupper for to eller flere aktiviteter. I tabellen under kan man se hvordan gruppene i de 27 klubbene fordeler seg på de forskjellige aktivitetene slik at det dannes 282 operative enheter.

	Ant klubber	Fordeling av gruppene	Totalt ant operative enheter
<i>Klubber med grupper</i>	27		
Motorflyklubber/grupper	40	20	60
Seilflyklubber/grupper	14	11	25
Modellflyklubber/grupper	71	12	83
Mikroflyklubber/grupper	24	18	42
HG/PG klubber/grupper	48	3	51
Fallsjermklubber	20	0	20
Ballongklubb	1	0	1
	245		282

Klubbene hadde ved siste årsskiftet totalt 17 639 medlemskap. Dette er en økning med 306 medlemskap, eller 1,8%, siden 2009.

1 910 kvinner er medlemmer i klubbene ved årsskiftet. Dette er en økning på 19 siden forrige årsskifte. Kvinner utgjør 10,8% av den totale medlemsmassen. Fallskjem har her den største kvinneandelen med 28%, mens modellfly kun har 1% kvinner.

Forbundet fører et sentralt medlemsregister for samtlige tilsluttede klubber, og har dermed til en hver tid oversikt over antallet gyldige medlemskap.

Antall medlemmer i klubbene per 31.12 hvert år:

	2007	2008	2009	2010
Ballongmedlemmer	21	20	24	20
Fallsjermmedlemmer	4 201	4 277	4 667	4 890
HG/PG medlemmer	2 481	2 376	2 302	2 312
Mikroflymedlemmer	1 089	1 154	1 282	1 369
Modellflymedlemmer	3 220	3 500	3 738	3 798
Motorflymedlemmer	4 009	3 990	4 053	4 004
Seilflymedlemmer	1 411	1 345	1 250	1 233
Direkte medlemmer	22	18	17	13
Total	16 454	16 680	17 333	17 639

Internasjonalt medlemskap og representasjon

NLF er tilsluttet følgende internasjonale organisasjoner:

Fédération Aéronautique Internationale (FAI) – The World Air Sports Federation

Otto Lagarhus og Arne Mathisen representerer NLF på FAIs General Conference i Incheon, Sør-Korea i oktober 2009 og i Dublin, Irland i oktober 2010. Otto Lagarhus, ble på konferansen i 2009 valgt til å lede en arbeidsgruppe til å utarbeide forslag til strategier for FAIs arbeid. På konferansen i 2010 ble han valgt som medlem av FAI Executive Board (styret). Arne Mathisen ble i 2009 gjenvalgt som medlem av FAI Statute Working Groupe.

Alle seksjonene er representert i sine respektive fagkommisjoner i FAI, og NLF har delegater i spesialkommisjoner for miljø, luftrom og medisin.

Europe Air Sports (EAS)

Arild Solbakken og Lars Øyno har representert NLF i den europeiske luftsportsorganisasjonen, Europe Air Sports. EAS blir stadig viktigere som interesseorganisasjon i arbeidet opp mot det felles europeiske luftfartsorganet EASA og mot EU.

Seilfly er tilsluttet European Gliding Union (EGU), mikrofly er tilsluttet European Microlight Federation (EMU), hanggliding og paragliding er tilsluttet European Hanggliding and Paragliding Association (EHPA), motorfly er tilsluttet European Powered Flying Union (EPFU) og EAA Chapter 573 er tilsluttet European Federation of Light Experimental and Vintage Aircraft (EFLEVA). NLF står som medlem i EFLEVA etter avtale med EAA. Fallskjem har gjenopptatt sitt medlemskap i European Parachute Union (EPU) høsten 2009.

Nordic Coordination Meeting (NCM)

Det årlige nordiske møtet ble avholdt i Stockholm i september 2009 og i København i september 2010. Otto Lagarhus og Tore Båslund deltok på møtene.

Sekretariat / administrasjon

Forbundets sekretariat holder til i funksjonelle lokaler i Rådhusgaten 5 B i Oslo

- **Tore Båslund** er forbundets generalsekretær.
- **Arne Mathisen** er assisterende generalsekretær.
- **Jostein Tangen** er ansatt i deltidstilling som kvalitets- og sikkerhetssjef i NLF, i kombinasjon med deltidstilling som IT-ansvarlig for forbundet.
- **Rut Sollien** ivaretar regnskapsfunksjonen i forbundet.
- **John Eirik Laupsa** har fungert i 10% stilling på prosjektbasis innenfor økonomi og NLF CAMO og i 40% stilling med prosjektansvar for satsingsområdet «Luftrom og anlegg» i tillegg er han avdelingssjef for Seilflyseksjonen og ansvarlig for driften av Starmoen.
- **Inger Aslaksen** ivaretar medlems- og lisensservice i tillegg til sentralbord og postbehandling.
- **Tom Brien** er aktivitetskonsulent, med integrering av funksjonshemmede og aktiviteter for barn og ungdom, særlig innen modellflyging, som arbeidsområde.
- **Einar Bjørnebekk** er ansatt som flyteknisk fagsjef, med spesielt ansvar for opprettelse og drift av NLFs CAMO.

- *Knut Grønscar* ble fra 1. november 2010 ansatt som teknisk fagkonsulent i NLF-CAMO.
- *Tom Bjerke* er fagsjef og avdelingssjef for mikroflyging samt ivaretar administrative oppgaver for modellfly, motorfly og NLF-CAMO.
- *Steinar Øksenholt* er fagsjef for seilfly med primær arbeidsplass på Starmoen.
- *Arne H. Hillestad* er fagsjef og avdelingssjef for hanggliding og paragliding.
- *Jan E. Wang* er fagsjef og avdelingssjef for fallsjerm.
- *Eirik Nilsen* er ansatt som fagsjef og avdelingssjef for motorflyseksjonen.
- *Arnfinn Christensen* var frem til 1. november 2009 ansatt i en 60% stilling som redaktør av Flynytt.
- *Torkell Sætervadet* overtok som redaktør av Flynytt i 60 % stilling og som informasjonsmedarbeider (40 %) 1. januar 2010.
- *Steinar Østby* har vært innleid konsulent som assisterende fagsjef for motorfly.
- *Knut Flatla* har fra 1. februar til 1. november 2010 vært innleid på deltid som fagspesialist i luftromssaker. Han ble da avløst av Svein Bratlie.

Tore Båsland Arne Mathisen Jostein Tangen Rut Sollien John Eirik Laupsa Inger Aslaksen Tom Brien Einar Bjørnebekk

Knut Grønscar Tom Bjerke Steinar Øksenholt Arne H. Hillestad Jan E. Wang Eirik Nilsen Torkell Sætervadet

Likestilling

Styret består av ni menn og to kvinner. Av i alt 14 ansatte er det to kvinner. Ved valg av tillitsvalgte og ved eventuelle nyansettelse vektlegges en balansert fordeling mellom kvinner og menn.

Arbeidsmiljø

Det har i 2009 vært et lavt sykefravær, mens det i 2010 har vært et visst omfang av langtids sykefravær blant forbundets ansatte. Tom Bjerke er valgt som verneombud i sekretariatet.

Ytre miljø

Flystøypromatikk kan representere en begrensende faktor for de ulike luftsportsaktiviteter i forbundets medlemsklubber så vel som ved rikssentrene. Miljøproblematikken satt høyt på agendaen gjennom styrets strategiarbeid, og er et av fem prioriterte satsingsområder. Det arbeides aktivt på alle plan for å redusere belastningen på nærmiljøet i forbindelse med luftsport. Etter styrets oppfatning driver ikke forbundet annen virksomhet som representerer noen form for press på det ytre miljø, og det er således heller ikke iverksatt spesielle tiltak utover ovennevnte.

Årsrapport for 2009

100-års-jubileet for norsk luftfart og luftsport

Stiftelsen av Norsk Luftseiladsforening, den 5. mai 2009, betraktes som starten på organisert norsk luftfart. Jubileet var derfor lagt opp som en markering av 100 år for norsk luftfart og luftsport, sammen med følgende samarbeidspartnere; Avinor, Luftfartstilsynet, Luftfartsskolen AS, Luftforsvaret, Lufttransport, Meteorologisk Institutt, NEMI forsikring, NHO Luftfart, Norsk Aero AS, Norsk Flygelederforening, Norsk Flytekniker Organisasjon, Norsk Luftfartsmuseum, Sandefjord Lufthavn Torp, SAS, Statens Havarikommisjon for Transport og Sundt Air. Samarbeidspartnerne bidro med til sammen 849 000 kroner til finansiering av markeringene.

Jubileumsåret ble innledet med en storslagen jubileumsmiddag i tilknytning til Luftsportstinget, på Holmenkollen Park Hotell Rica den 28. mars 2009 for nær 400 klubbrepresentanter og spesielt innbudte gjester

Ballongseksjonen arrangerte i tiden 16. – 20. april en «ballongekspedisjon» på Svalbard, som fikk positiv omtale i presse og TV. I tillegg til ballong var det også innslag med fallsjerm og paraglidere.

Frem til stiftelsesdagen, den 5. mai, ble det arbeidet på spreng med ferdigstilling av NLFs jubileumsbok, «Tiden flyr – 100 år i luften» 11 forfattere, under ledelse av Mette Guhnfelt som redaktør, skrev hver sine kapitler til boken. Boken ble utgitt på idrettens forlag, Akilles. Resultatet ble et flott produkt som presenterer NLFs historie og aktiviteter på en utmerket måte. Kultur- og kirkedepartementet innvilget 50 000 kroner i støtte til produksjon av boken.

Selve stiftelsesdagen ble verdig markert i Oslo rådhus, i nærvær av HKH Kronprinsen og ca 300 innbudte gjester med

Fra jubileumsfeiringen i 2009 på Rådhuskaia, Oslo Rådhus, Svalbard og på Holmenkollen Park Hotel Rica. Foto: Siri Grønscar

tilknytning til luftfart, luftsport, forsvar og offentlig forvaltning. Etter en rekke prominente talere og ulike kunstneriske innslag ga Oslo kommune en mottakelse med lettere bevertning. Senere var det luftsportsoppvisning over Oslo havn, der NLFs ulike luftsportsgrener ble behørig demonstrert. Hele dagen ble det arrangert utstilling på Rådhusplassen, med en utmerket eksponering av de ulike luftsportsgrener og norsk luftfart.

Aktivitetskonsulent Tom Brien har gjennom hele sommerhalvåret reist rundt i landet med et «Road Show» hvor han sammen med en rekke lokale klubber har markert 100 års jubileet og promotert luftsport og luftfart ved lokale arrangementer. Tiltaket ble meget godt mottatt lokalt og var et viktig bidrag til jubileumsmarkeringen.

Europamesterskapet i skala modellflyging og nordisk mesterskap i presisjonsflyging, som begge ble avholdt på Starmoen, inngikk som deler i jubileumsmarkeringen.

22. – 23. august ble det avholdt stort jubileumsflystevne på Rygge flystasjon med bistand fra Luftforsvaret. En arrangementskomité under ledelse av Steinar Østby og med medlemmer fra Borg flyklubb, Jeløy Seilflyklubb, Mikroflyklubben Øst, Moss Modellflyklubb, Nimbus Fallsjermklubb, Rygge Flyklubb og Seilflyhistorisk Forening, dro i land en oppvisning og et arrangement som de skal ha all ære av! Til tross for praktfullt vær kom det ikke så mye publikum som forventet. Totalt ca 18.000 betalende tilskuere fant veien til Rygge disse to dagene. Etter velvillig innstilling fra Luftforsvaret kom stevnet økonomisk ut tilnærmet i balanse. Forbundsstyret besluttet å tildele de syv arrangørklubbene 250.000 kroner, på deling, som takk for vel utført frivillig innsats ved markeringen av forbundets 100 års jubileum.

Strategisk plan

I løpet av 2009 har styret og sekretariatet videreført arbeidet med gjennomføring av NLFs strategier.

De strategiske satsingsområder som prioriteres er: sikkerhet, luftrom, miljø, regelverk og anlegg. En tilfredsstillende utvikling innenfor hvert av disse områder vil få avgjørende betydning for utviklingen av alle våre luftsportsgrener i fremtiden. Spesielt innenfor luftrom har det i 2009 vært en positiv utvikling som følge av forbundets strategiske satsing.

Kvalitet og sikkerhet

Sikkerhet er et av de fem prioriterte satsingsområder i forbundets strategiplan, med en konkret handlingsplan for gjennomføring av de nødvendige tiltak på området.

Kvalitet og sikkerhet er fast rapportpunkt, høyt på agendaen, på alle forbundsstyrets møter, med en standardisert rapporteringsform for hendelser og ulykker. Innen alle aktivitetene er det stadig bedring i rapporteringsviljen. Forbundet var i 2009 forskånet for hendelser med fatalt utfall. Det skal allikevel nevnes at det i 2009 var flere svært alvorlige hendelser som fort kunne fått fatal utgang. Rapportering av hendelser og ulykker innen motorflyging har ikke forbundet førstehånds kjennskap til da det rapporteres direkte til myndighetene via det elektroniske skjemaet NF2007.

Ny forskrift for mikroflyging trådte omsider i kraft fra 1. juni 2009, og NLFs sikkerhetssystem for mikroflyging fikk en midlertidig godkjenning av Luftfartstilsynet fra denne dato. Etter en ytterligere gjennomgang av mikroflyseksjonens sikkerhetssystem ut fra forskriften, samt Luftfartstilsynets anmerkninger i henhold til denne, forelå så endelig godkjenning av sikkerhetssystemet med virkning fra 15. januar 2010.

I løpet av 2009 forelå også nye nasjonale forskrifter for Hang- og Paragliding, med kunngjort innføringsdato 15. januar 2010. NLFs sikkerhetssystem for Hang- og paragliding ble så midlertidig godkjent av Luftfartstilsynet i brev av 16. desember med virkning ut 2010.

Nye nasjonale forskrifter for seilflyging og ballongflyging vil ikke bli utarbeidet, idet disse aktiviteter vil dekkes av nytt europeisk regelverk som EASA planlegger innført fra 2012.

Luftrom

I forbundets strategiarbeid ble «Luftrom» definert som et av våre fem viktige strategiske satsingsområder, og det er utarbeidet en konkret handlingsplan for gjennomføring av de nødvendige tiltak på luftromsområdet. I denne forbindelse har NLF knyttet til seg profesjonell luftromsekspertise i form av en pensjonert flygeleder fra Avinor, som er engasjert på konsulentbasis. Det er etablert en hensiktsmessig arbeidsform mellom NLFs luftromskomiteé, sekretariatet og luftromskonsulenten.

NLFs «luftromsorganisasjon» har i 2009 vært sterkt involvert i en rekke prosjekter som følge av at nye luftromsforskrifter ble innført i juni 2009. I denne forbindelse fremheves etableringen av systemet med mulighet for å opprette «luftsportsbokser». Dette er viktig i forbindelse med omklassifisering av luftrom i tilknytning til AFIS-plasser i Syd-Norge. Det er

områder hvor luftsport kunne skje uten bruk av flyradio, som etter omklassifisering fra luftrom klasse G til G* (g-stjerne) forutsetter flyradio. Definerte deler av luftrommet kan fortsatt benyttes forutsatt at luftsportsboks avgis til en eller flere av våre aktiviteter. Tilsvarende vil skje i det kontrollerte luftrommet når nye terminalområder på Østlandet innføres i 2011 gjennom det såkalte Oslo ASAP-prosjektet.

Som følge av at årets kontaktsamling (VIP-samling) måtte avlyses, tok NLF initiativ til en egen temasamling med de berørte aktører på luftromssiden. Det lyktes å samle beslutningstakere og fagspecialister fra Luftfartstilsynet, Avinor, Luftforsvaret, Hæren og Forsvarsbygg til et heldagsseminar den 20. oktober i Oslo, der det ble gjort viktige og verdifulle avklaringer, og nyttige kontakter ble knyttet.

Etter at NLF den 16. desember 2008, etter mer enn ti års forhandlingsprosess, signerte avtalen med Forsvaret om felles, koordinert bruk av luftrommet omkring Rena og Regionfelt Østlandet, ble 2009 det første året der avtalen skulle praktiseres. Erfaringene kan oppsummeres med at resultatet synes positivt med hensyn til fallskjermhopping på Østre Æra og koordinering mot luftoperative aktiviteter knyttet til skytefeltet, mens det synes å gjenstå betydelige utfordringer med å praktisere avtalen overfor Hærens aktiviteter i Rena Leir. Utfordringene er i hovedsak knyttet til samtidighet i seilflyaktivitet og Hærens aktiviteter i luften.

Anlegg

Det har heller ikke i 2009 kommet til noen ønskende avklaring når det gjelder småflyplasser i Oslo området. Kjeller, med sine begrensninger og usikkerheter, er fortsatt den viktigste flyplassen for småflygerne i og omkring hovedstaden. På den positive siden kan nevnes at regjeringens valg av F-35 som nytt jagerfly trolig innebærer at F-16 vil bli i norsk operasjon til henimot 2020. Dette kan bety en noe lengre levetid for Kjeller, mens på den annen side synes arbeidet med avlastingsflyplass for Kjeller fortsatt å stå i stampe.

Når det gjelder Rygge, så har planutvalget i Rygge kommune i 2009 anbefalt at den etablerte småflyhavna omreguleres til sivil bruk for småfly, dog med en sterk begrensning i kapasitet. Dessverre har Fylkesmannen i Østfold lagt ned innsigelse mot tiltaket, hvilket i praksis nok innebærer at den planlagte omregulering må legges på is. Fra NLF er det i løpet av høsten tatt initiativ overfor Forsvaret for, om mulig, finne andre løsninger.

For Eggemoen ble det heller ikke i 2009 noen avklaring.

Med driftige luftsportsentusiaster i bresjen har det lyktes å få etablert en gresstripe 600x22M i Steigen, nord for Bodø, Grådussan flyplass (ENEN). Øst for Røros er Aursunden / Brekken flyplass etablert, også dette en gresstripe. Dette er to synlige bevis på at lokale initiativ og dugnadsånd fører til resultater.

I Troms har Salangen flyplass, Elvenes (ENLV) kommet på plass i ordnede former. Salangen Kommune er konsesjons-haver, men plassen driftes av Salangen Luftsportsklubb som har grupper innen modellflyging, mikroflyging, motorflyging og seilflyging. Gresstripa som ble sådd sommeren 2009 er

770 meter lang og 80 meter bred. Idyllisk beliggende med hvit sandstrand i baneenden mot Øvervatnet, et ferskvann ideelt for flyging med flottører. Flyplassen ligger mindre enn 10 kilometer fra Sjøvegan.

Det kommer stadig henvendelser til NLFs sekretariat om anleggsspørsmål, dette kan være konkrete saker der våre virksomheters fremtid er truet. Spesielt er det i senere tid registrert flere utfordringer for aktivitetene ved modellflyplasser rundt i landet. Det er også en del henvendelser om KKD's spillmiddel-ordning, hvilket er et sunnhetstegn med tanke på utvikling av nye anlegg og utvidelse/forbedringer av eksisterende anlegg.

Riksanlegg

NLFs tre riksanlegg for luftsport, henholdsvis for fallskjermhopping på Østre Æra ved Rena, seilflyging på Starmoen ved Elverum og hang- og paragliding i Vågå i Gudbrandsdalen står stadig under press fra omgivelsene. På Vågå er flomfaren et stadig usikkerhetsmoment, selv om vi i 2009 gikk klar av flomskader.

De to anleggene som er lokalisert i Østerdalen, fallskjerm og seilfly, har gjennom en årrekke vært truet av begrensninger i bruken gjennom at Forsvarets konsentrasjon av øvingsaktivitet i og rundt Rena leir får stadig sterkere innvirkning på aktiviteten ved anleggene. Det samarbeides godt på lokalt nivå for å begrense ulempene, men det oppleves i stadig større grad at aktivitet styres til området på nasjonalt og ikke minst internasjonalt nivå. Til tross for den inngåtte avtale med Forsvaret, oppsto det også sommeren 2009 konflikter i forbindelse med Hærens «høydehopping» (HIHO) midt i seilflysesongen. Takket være gode kontakter med Luftforsvaret ble det også i år improvisert løsninger bidro til å redusere de negative konsekvensene.

De tre anlegg representerer vesentlige andeler av den samlede aktivitet innen de respektive seksjoner, idet utviklingen synes i stadig sterkere grad å gå mot konsentrasjon av aktivitet. Samtlige tre anlegg bidrar i betydelig grad til aktuelle seksjoners økonomiske drift; dette samtidig som de stadig videreutvikles og vedlikeholdes.

Fallskjermanlegget er leiet ut på en langsiktig kontrakt til Oslo Fallskjermklubb. Avtalen sikrer et forutsigbart økonomisk bidrag til Fallskjermseksjonen, samt at seksjonen også overtar eierskapet til de fasiliteter leiertaker har utviklet når leieperioden utløper 31. desember 2012.

Seilflyanlegget fortsetter å være en viktig bærebjelke i seksjonens drift.

Hang- og Paraglidanlegget oppnådde i 2009 gledeligvis et mindre overskudd i driften.

Miljøarbeid

Som følge av at miljøarbeidet i strategiplanen er identifisert som et av våre viktigste satsingsområder ønsker styret å styrke dette arbeidet fremover.

I handlingsplanen er en rekke kritiske aktiviteter definert med sikte på å mobilisere klubber og luftsportsutøvere til å

Tom Brien er aktivitetkonsulent og sentral innen klubbutvikling, her på Kjevik Flyklubb. Foto: Torkell Sætervadet

prioritere de mest hensiktsmessige tiltak for å ivareta egne interesser og muligheter i relasjon til miljøutfordringene, og legge til rette slik at NLF med sine fagseksjoner er best mulig i stand til å bistå klubber og utøvere i prosessen.

Generalsekretær Tore Båslund deltok den 17. januar på det årlige møte i FAI Environmental Commission, som ble avholdt i Frankfurt. Han presenterte her det utkast til strategier og handlingsplan for miljøarbeid som er utarbeidet av NLFs styre. Presentasjonen fikk en positiv mottakelse.

Som en følge av dette legges NLFs miljøarbeid opp mot en ny arbeidsform basert på erfaringene fra luftromsarbeidet. Arbeidsoppgavene vil her i større grad utføres av dedikerte ressurser i sekretariatet, med nødvendig faglig bistand fra profesjonelle eksterne ressurser, mens miljøutvalget vil få en mer rådgivnings- og informasjonsorientert rolle.

Fokus på miljøarbeidet vil være knyttet til tiltak mot utslipp og støy, samt påvirkningsarbeid for å synliggjøre at luftsport er et minimalt miljøproblem og at vi gjør vårt beste for ytterligere å minimere vårt bidrag.

Den største faren for luftsport i denne sammenheng er at våre aktiviteter blir salderingspost i et politisk spill der det er lett å ofre den som ikke har de største pressgrupper i ryggen.

Forslaget til endringer i lov om motorferdsel i utmark møtte i høringsrunden betydelig politisk motstand, også innad i regjeringspartiene, og ved utgangen av 2009 var lovforslaget fortsatt ikke oversendt Stortinget.

Klubbutvikling

NLF deltar i NIFs prosjekt Idrett & ledelse. Aktivitetkonsulent Tom Brien deltar der i en arbeidsgruppe for klubbutvikling og har i løpet av året gjennomført åtte startmøter i klubbutvikling for våre klubber. Programmet er et nyttig verktøy for klubbene til bruk i deres drift og utvikling. Forbundets mål var å gjennomføre 20 - 30 slike startmøter i løpet av året, men grunnet manglende interesse fra klubbene ble det kun åtte.

Barne-, ungdoms- og rekrutteringsarbeid

Arbeidet med å øke rekrutteringen av barn og unge inn til luftsportsgrenene har vært videreført i 2009 med forbundets aktivitetkonsulent som krumtappen i dette arbeidet.

Aktivitetskonsulentene har i 2009 foretatt 31 klubbesøk, hvorav åtte startmøter for klubb utvikling, tre fagsamlinger i regi av NIF og deltatt på en rekke utstillinger eller messer for å promotere luftsport, og da spesielt rettet mot barn og unge.

Det er i 2009 gjennomført to instruktørkurs for modellflygere, noe som har gitt 30 nye instruktører til å veilede barn og unge i bygging og flyging med modellfly.

Ungdomsutvalget har hatt tre møter i løpet av året. De deltar aktivt i informasjons- og rekrutteringsarbeidet ved deltakelse på flere flystevner, messer etc.

«Unge Ørner» er det store årlige arrangementet i regi av Ungdomsutvalget. Også arrangementet på Starmoen 2009 samlet mange unge utøvere til luftsportsaktiviteter og organisasjonslære.

Dakota Norway under oppvisning på Rygge Air Show, 2009. Glade fallskjemphoppere på Kjeller. Nils-Inge Rødningen Øyre fra Hallingdal på seilflykurs 2010. NLFs aktivitetskonsulent på tur ved Polarsirkelen. Foto: Siri Grønscar med flere.

NLF var sterkt representert på NIFs seminar i Drammen i november hvor tema var å få med flere kvinner som leder, dommer og trenere. Som en følge av dette seminaret er det igangsatt planlegging av et tilsvarende seminar i NLF regi i 2010.

Integrering av funksjonshemmede

Arbeidet med integrering av funksjonshemmede er også en viktig del av aktivitetskonsulentens arbeidsområde. Han har i 2009 deltatt på en rekke møter og konferansen, herunder tre seminarer om integrering av funksjonshemmede i regi av NIF. Integrering av funksjonshemmede har vært i fokus ved klubbbesøkene.

Seilflyseksjonens prosjekt «tilrettelagt luftsport» er videreført i 2009.

Konkurransedrett/aktivitet

Det har vært avholdt norgesmesterskap innen samtlige seksjoner og det er kåret norgesmestere i 28 disipliner.

Norgesmestere 2009:

Fallskjem:

FS-4 – formasjon Arcteryx, Oslo Fallskjemklubb
 FS-4 – rekrutt Kentøkki Fraigd Pengvins, Tønsberg Fallskjemklubb
 FS-8-formasjon Nexteryx, Oslo Fallskjemklubb
 Freeflyng Team Panic, Voss Fallskjemklubb
 Freeflyng – rekrutt Ikke kåret – kun én deltaker
 Canopy Piloting Ronny Resvold, Grenland Fallskjemklubb

Hang- og paragliding:

Hanggliding – kl. 1 Olav Lien Olsen, Sirdal Luftsportsklubb
 Paragliding – åpen kl. Ikke gyldig mesterskap
 Paragliding – akro Ove Tillung, Voss HG og PG klubb

Seilflyging:

18 meter klasse Birger Bulukin, Gardermoen Seilflyklubb
 Standardklasse / 15 m Ikke avholdt
 Klubbklasse Jo Inge Bjørø, Os Aero Klubb
 Åpen klasse Birger Bulukin, Gardermoen Seilflyklubb
 Sportsklasse Ingar F. Pedersen, Drammen Flyklubb
 Juniorklasse Per Magnus Østhus, NTH Flyklubb
 Akroflyging Ikke avholdt

Motorflyging:

Akroflyging Nils Harald Hansen, Aerobatic Club of Norway
 Presisjonsflyging Kurt Norevik, Bergen Aero Klubb

Mikroflyging:

Mikroflyging Morten Straume, Bergen Aero Klubb

Modellflyging:

F1A - friflukt Vegar Nereng, Ørnen Modellflyklubb
 F1B - friflukt Ole Torgersen, Ørnen Modellflyklubb
 F2B - linekontroll Clamer Meltzer, Trondheim Modellflyklubb
 F3A - R/C motor Ola Fremming, Tønsberg Modellflyklubb
 F3B - R/C seil Jørgen Busk, Larvik Modellflyklubb
 F3C - helikopter Kristian Mattsson, Oslo og Omegn Modellhelikopterklubb

F3F - R/C seil Bjørn Tore Hagen, Bodø Modellflyklubb
 F3J - R/C seil Jo Grini, Valdres Flyklubb
 F3J - R/C seil junior Stein Marius Pedersen, Lillehammer Modellflyklubb
 F3K - R/C seil Frank Tenamberget, Cirrus RC-klubb
 F4C - skala Thor Arne Solberg, Os Aero Klubb
 F4G - skala gigante Geir Flescher, Vingtor TC-Club
 F4H - skala stand off Rune Nessen, Tønsberg Modellflyklubb

H.M. Kongens pokal

For første gang fikk NLF i 2009 anledning til å dele ut to kongepokaler. Forbundsstyret besluttet at den ene pokalen skal gå på omgang mellom seilfly, motorfly og modellfly og den andre pokalen mellom hang- og paragliding og fallskjem. Mikrofly og ballong kommer med når deres NM har en slik kvalitet og kvantitet i antall deltakere, at de tilfredsstiller NIFs krav. Seksjonsstyrene bestemmer før sesongstart hvilket NM kongepokalen skal settes opp i.

I 2009 var pokalene satt opp i NM i seilflyging åpen klasse og NM i paragliding. Vinner ble:

NM i seilflyging Birger W. Bulukin, Gardermoen Seilflyklubb

NM i paragliding ble ikke fullført, og det ble dermed ikke utdelt kongepokal.

Toppidrett og internasjonale mesterskap og deltakelse

NLFs syv seksjoner har i dag en stor spredning hva angår konkurransenivå og satsing på toppidrett. Seksjonene ivaretar toppidrett og internasjonal deltakelse, men prioriterer svært begrensede midler til dette. Det er bare Fallskjemseksjonen som har en definert toppidrettsatsing. De fleste seksjonene hadde med deltakere i EM og/eller VM i 2009. Det vises til seksjonenes rapporter.

World Air Games ble arrangert i Torino, Italia i juni. Norge hadde med deltakere i hanggliding, paragliding og mikrofly.

Det beste internasjonale resultatet i 2009 sto laget «Skywalkers» for ved å ta sølvmedaljen i friflyging under World Games i Taiwan i juli.

Europamesterskapet i skala modellflyging, som Modellflyseksjonen sto som arrangør av på Starmoen i månedsskiftet juli/ august, samlet 45 deltakere fra 12 nasjoner. Mesterskapet ble meget vellykket gjennomført.

Hederstegn

NAKs gullmedalje ble tildelt Jan Otto Reimers. NAKs sølvmedaljer til Arve Caspersen, Bernard D. Lyng og Ole Torgersen. NAKs gullnål ble tildelt Egil Bye, Roger Holm, Knut Lande, Geir Saxegaard og Eirik Walle.

Seksjonshederstegn ble tildelt Tor A. FUSDahl (motorfly), Leif J. Ulvatne (seilfly) og Asbjørn Andersen (hang- og paragliding). Fallskjerm har tildelt to hederstegn som ikke er overrakt.

De fleste overrekkelsene fant sted i tilknytning til jubileumsarrangementene på Holmenkollen Park Hotel Rica i mars. Der ble også FAI Paul Tissandiers Diploma for 2005 overrakt til Fredrik Dahl og for 2007 til Rolf Inge Sotberg.

Service til klubber og medlemmer

Forbundets medlems- og lisenssystem, MeLWin, har gjennom de siste årene blitt videreutviklet og gjort betydelig mer brukervennlig ved at det er tilgjengelig via Internet. Klubbens tillitsvalgte har nå tilgang til oppdatert informasjon om medlemskap og lisenser for medlemmene, de kan ta ut rapporter og de kan oppdatere personopplysninger. Ny funksjonalitet utvikles kontinuerlig med bakgrunn i ønsker fra klubbene.

Bookingsystem for fly, som er gratis for klubbene, har vært i drift i noen år, og er så langt tatt i bruk i 41 klubber.

MeLWin klubb med regnskapssystem er tilgjengelig gratis for klubbene. Systemet som innbefatter fakturering av flytimer er så langt tatt i bruk i om lag ti klubber.

Vår danske søsterorganisasjon (KDA) har i 2009 kjøpt rettigheter til bruk av MeLWin, og vil tilpasse og implementere dette innenfor flere relevante områder.

Teknisk service til klubbene

Også i 2009 har det vært nedlagt et betydelig arbeid for å forberede innføringen av EASAs nye regelverk, Part M, som omhandler krav til kontinuerlig luftdyktighet for luftfartøyer.

Da Part M trådte i kraft i 2005 ble det gjort unntak for lett, ikke-kommersiell luftfart som fikk en frist på tre år, nærmere bestemt frem til 28. september 2008, for å tilfredsstillende kravene. Av praktiske og formelle grunner ble så innføringsdatoen utsatt av norske myndigheter, men regelverket trådte endelig i kraft som norsk lov den 28. september 2009.

Etter en lang og omstendelig prosess ble omsider NLFs søknad om godkjenning som CAMO innvilget av Luftfartstilsynet den 17. desember 2009, og forventes å komme i full drift i løpet av første halvår 2010.

Informasjonsarbeid

Etter at ny logo og profil for forbundet ble lansert på nye Internettssider for forbundet og seksjonene, ble det klart at NIFs standardløsning for nettsider ikke på noen måte var ferdig utviklet for den alminnelige bruker. Således ble ikke denne omlegging noen suksess i NLFs jubileumsår, og det vil være nødvendig med nye grep i 2010 for å få NLFs nettsider brakt i samsvar med forbundets behov og ambisjoner.

Flynyttts nye redaktør, Arnfinn Christensen, som var ansatt i en 40% stilling som forbundets informasjonsmedarbeider, ba seg på vårparten fritatt for disse oppgaver. Som en følge av dette, og av den generelle ressursituasjonen i jubileumsåret, har arbeidet med nettsidene måttet prioriteres ned i 2009.

Da Arnfinn Christensen på høsten valgte å fratre som redaktør for å gå tilbake til sin tidligere stilling, ble Torkell Sætervadet ansatt i kombinert stilling som redaktør i Flynytt (60%) og informasjonsmedarbeider i NLF (40%), med tiltredelse 1. januar 2010.

Relasjoner til idrettsbevegelsen og øvrige premissgivere

NLF har et godt samarbeid med ledelsen i NIF og deltar i det idrettspolitiske samarbeidet ved aktiv deltakelse i møter og samlinger. Forbundet har vært representert på en rekke særforbunds møter, generalsekretærforum, utviklingsforum og en rekke andre møter.

Den årlige kontaktsamling (VIP-samling) på Starmoen ble i 2009 dessverre avlyst på kort varsel, da en rekke av de sentrale deltakerne måtte melde forfall. Imidlertid lyktes vi i å få arrangert en «mini-samling» i Oslo med spesialtema «Luftrom» den 10. oktober.

Luftforsvarets gavefond til Norsk Aero Klubb

Luftforsvarets Gavefond til Norsk Aero Klubb er midler som skal lånes til klubber for anskaffelse og oppgradering av flymateriell. Fondets kapital har i betydelig grad vært utlånt i henhold til formålet, også i 2009. Det har også i 2009 vært vanskelig å få bemannet et fungerende styre med representasjon fra Forsvaret, og NLF har tatt et nytt initiativ overfor GIL med sikte på å gi fondets statutter en mer hensiktsmessig form.

Samtlige lånetakere har betjent sine lån på en tilfredsstillende måte i året som gikk. Det er ved årsskiftet utlånt 791.449 kroner. Etter at påløpne rentene for 2009 på 57.203 kroner er tilført fondet er fondets kapital på 1.754.779 kroner.

Norsk Aero A/S

Norsk Aero AS eies 100% av NLF, og selger tjenester, materiell og utstyr til forbundets klubber og medlemmer, samt til andre kunder. Styret for Norsk Aero AS har i 2009 bestått av Rune Midtgaard (styreleder), Øyvind Ellefsen og Tore Båslund. Daglig leder har vært Øivind Tollefsen, som dessuten også er leder av distribusjonsavdelingen. Frode Johansen har ledet avdelingen NAK-Shop. Norsk Aero AS fikk i 2009 et resultat før skatt på kr 736.000. Dette er noe bedre enn foregående år, og også bedre enn budsjettert.

Luftfartsskolen A/S

Thor Alvik er daglig leder av Luftfartsskolen A/S og Kjersti Melling er skolesjef og faglig ansvarlig. Luftfartsskolens styre har i 2009 bestått av Otto Lagarhus (styreleder), Arild Solbakken, John Eivind Skogøy og Tore Båslund. Luftfartsskolen AS eies av NLF, med daglig leder som minoritetsaksjonær. I tillegg til teoriundervisning for pilotutdanning på alle nivåer, er selskapet en 50% eier av Luftfartsskolen Notodden (Torp), som driver praktisk pilotutdanning. Videre har Luftfartsskolen, i egne lokaler i Oslo, installert en flysimulator for å kunne tilby sine elever instrument- og multicrew trening. Luftfartsskolen AS har i 2009 hatt en god utvikling, og forventes å komme ut med et meget tilfredsstillende regnskapsresultat.

Økonomi

Også for 2009 kan det fastslås at forbundets finansielle stilling synes god, med tilfredsstillende likviditet og en solid balanse, og at økonomistyringen er god.

Fra spillemidlene fikk NLF tildelt fra NIF et rammetilskudd på 4.370.043 kroner (post 2 midler). Dette inkluderer del av overgangsmidlene som ble tildelt NIF etter opphør av ordningen med lotteriverdige spilleautomater fra 1. juli 2007.

Av de tildelte post-2-midlene er 350.000 kroner til integrering av funksjonshemmede og 469.865 kroner øremerket til utviklingsorientert ungdomsrett. Midlene til utviklingsorientert ungdomsrett ble fordelt til prosjekter i Fallskjermseksjonen med 152.554 kroner, Hang- og paragliderseksjonen 99.160 kroner, Seilflyseksjonen 133.484 kroner og Modellflyseksjonen 84.667 kroner. Det vises her til seksjonenes årsrapporter.

Av post 3 midlene (barn- og ungdom) ble NLF tildelt 440.000 kroner, inkludert overgangsmidler.

I momskompensasjon for 2008 fikk NLF tildelt 211.106 kroner via NIF. Disse midlene ble mottatt og inntektsført i 2009.

Etter søknader til NIF fra 18 av forbundets klubber ble NLF tildelt 166.100 kroner av spillemidlene til utstyr i 2008. Midlene ble overført til NLF i 2009. 151.368 kroner ble fordelt til de klubbene som hadde søkt i henhold til fremlagte kvitteringer. 14.732 kroner av de tildelte midlene ble ikke benyttet og derfor returnert til NIF.

Seksjonene fikk stilt til disposisjon følgende andeler av spillemidlene til drift av sine idrettsaktiviteter: Fallskjermseksjonen 500.339 kroner, Hang- og paragliderseksjonen 348.778 kroner, Seilflyseksjonen 223.146 kroner, Motorflyseksjonen 379.223 kroner, Modellflyseksjonen 402.037 kroner, Mikroflyseksjonen 191.655 kroner og Ballongseksjonen 5.000 kroner. Det vises her til seksjonenes årsrapporter.

Fra Olympiatoppen fikk friflygingslaget «Skywalkers» tildelt 150.000 kroner i lagstipend. Det vises her til årsrapport fra Fallskjermseksjonen.

Over Justisdepartementets budsjett mottok NLF 550.000 kroner i driftsstøtte til den frivillige søk- og redningstjenesten i regi av NAKs Flytjeneste. Det vises her til årsrapport fra Motorflyseksjonen.

Fra spillemidlene til anlegg mottok NLF via Hedmark Fylkeskommune et tilsagn på 315.000 kroner til utvikling av seilflyanlegget på Starmoen, Elverum. Beløpet vil bli overført når oppgraderingen av anlegget er fullført. Det vises her til rapport fra Seilflyseksjonen.

I tilknytning til 100 års jubileet ble det fra samarbeidspartnere mottatt totalt 849.000 som bidrag til jubileumsmarkeringene. To givere ga til sammen 10.000 kroner som gave til forbundet. Beløpet er benyttet til jubileumsmarkeringene. I tillegg mottok NLF som gave fra NIF på 10.000 kroner øremerket til sikkerhetsarbeide.

Etter søknad bevilget Kultur- og kirkedepartementet 50.000 kroner i støtte til produksjon av jubileumboken «Tiden flyr – 100 år i luften».

Driftsresultatet for NLF samlet viser et overskudd på 185.038 kroner, mot et budsjettert underskudd på 892.600 kroner. Resultatet fremkommer ved at fleste seksjoner og avdelinger har et resultat som er bedre enn budsjett. NLFs fellesadministrasjon fikk et positivt resultat på 33.510 kroner mot et budsjettert underskudd på 277.000 kroner.

Det vises for øvrig til de enkelte seksjoners driftsregnskaper. Driften av forbundets riksanlegg fremkommer som egne resultatsentra under Fallskjermseksjonens, Hang- og paragliderseksjonens og Seilflyseksjonens driftsregnskaper. Driften av NAKs Flytjeneste fremkommer i Motorflyseksjonens driftsregnskap.

Styret er tilfreds med forbundets økonomiske utvikling, samt den økonomiske styring og oppfølging i denne sammenheng, både for seksjonene og for forbundet sentralt.

Fortsatt drift

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2009 er satt opp under denne forutsetningen. Styret kjenner ikke til noe forhold av viktighet for å bedømme forbundets stilling og resultat som ikke fremgår av resultatregnskap og balanse med noter. Det er heller ikke etter regnskapsårets utgang inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelse av regnskapet. Styret mener årsregnskapet gir et rettviseende bilde av forbundets eiendeler og gjeld, og finansielle stilling og resultat.

Årsrapport for 2010

Strategisk plan

I løpet av 2010 har styret og sekretariatet videreført arbeidet med gjennomføring av NLFs strategier.

De strategiske satsingsområder som prioriteres er: sikkerhet, luftrom, miljø, regelverk og anlegg. En tilfredsstillende utvikling innenfor hvert av disse områder vil være avgjørende for utviklingen av alle våre luftsportsgrener i fremtiden. Også i 2010 har det innenfor luftrom vært en positiv utvikling som følge av forbundets strategiske satsing, mens utfordringene fra våre omgivelser synes å stå i kø innenfor dette området i tiden som kommer.

Kvalitet og sikkerhet

Kvalitet og sikkerhet er fast rapportpunkt, høyt på agendaen, på alle forbundstyrets møter, med en standardisert rapporteringsform for hendelser og ulykker. Innen alle aktivitetene er det stadig bedring i rapporteringsviljen.

Nytt sikkerhetssystem for mikroflyging ble godkjent 7. januar 2010, noe som var en forutsetning for fortsatt mikroflyging etter ny forskrift som trådte i kraft 15. januar 2010.

Alle seksjoner har systemer for proaktivt og reaktivt sikkerhetsarbeid. Det jobbes kontinuerlig med forbedring av prosedyrer og sikkerhetssystemer for å minimere risikoen innenfor de enkelte luftsportsgrener. Det er påbegynt arbeid med etablering av hensiktsmessig sikkerhetssystem for modellflyging.

Forbundet opplevde i 2010 dessverre et betydelig tilbakeslag når det gjelder ulykker med fatal utgang. Med få ukers mellomrom fikk vi i 2010 to mikroflyulykker med til sammen fire omkomne. Omstendighetene omkring disse var av en slik karakter at NLF valgte å gå til et så vidt drastisk skritt som å sette den aktuelle flytypen på bakken inntil årsaksforholdene var klarlagt. Havarietterforskningen avdekket at årsaksforholdene kan henføres til avvik fra operative prosedyrer, og flytypen ble senere klarert for fortsatt flyging. Mikroflyseksjonen har iverksatt en kraftfull handlingsplan for å korrigere for de avdekkede årsaksforhold ute i mikroflymiljøet.

Rapportering av hendelser og ulykker innen motorflyging har ikke forbundet førstehånds kjennskap til da det rapporteres direkte til myndighetene.

NLFs sikkerhetssystem for Hang- og paragliding er midlertidig godkjent av Luftfartstilsynet i brev av 16. desember 2009, med virkning ut 2010. Dessverre hadde vi også to fatale ulykker med to omkomne innenfor paragliding i 2010.

Nye nasjonale forskrifter for seilflyging og ballongflyging vil ikke bli utarbeidet, idet disse aktiviteter vil dekket av nytt europeisk regelverk som EASA planlegger innført fra 2012.

NLF ble i 2010 igjen høringsinstans for havarirapport som kan være av faglig interesse for motorflymiljøet.

Luftrom

Som et av våre fem viktige strategiske satsingsområder, er arbeidet med luftromssaker videreført i 2010 i den vel etablerte arbeidsform mellom NLFs luftromskomiteé, sekretariatet og luftromskonsulenten. Da vår luftromskonsulent gjennom halvannet år valgte å avslutte avtalen høsten 2010, er det inngått avtale med en ny luftromskonsulent for å videreføre arbeidet fra 1. januar 2011.

NLFs «luftromsorganisasjon» har også i 2010 vært sterkt involvert i en rekke prosjekter som følge av at nye luftromsfor-skrifter ble innført i juni 2009.

Avtalen om opprettelse av luftsportsområder i Oslo AoR er viktig. I en tid hvor mye luftrom «går tapt» ved at det blir omregulert til kontrollert luftrom gir avtalen åpning for allsidig aktivitet på steder der mange av luftsportsaktivitetene ellers ville vært utestengt fra. Områdene vil nå kunne tas i bruk når Oslo ASAP implementeres 7. april 2011.

Norske luftfartsmyndigheter har gjort vedtak om at det i fremtiden skal innføres en luftromsstruktur i Norge som innebærer kun to luftromsklasser, kontrollert luftrom (klasse C), og ikke-kontrollert luftrom (klasse G). Opprinnelig ble dette begrunnet med at to-klasse luftrom skulle bli standard i hele Europa gjennom prosjektet SES (Single European Sky) som drives i regi av Eurocontrol. Senere er to-klassekonseptet forkastet i SES, blant annet av hensyn til GA og luftsport, mens norske myndigheter ikke vil endre kurs, slik SES har gått inn for.

Avtalen som er inngått med Forsvaret om felles bruk av luftrommet omkring Rena og Regionfelt Østlandet synes vanskelig å få til å fungere etter hensikten. Den praktiske avviklingen av våre luftsportsaktiviteter koordinert med Forsvarets virksomhet har ikke representert de største utfordringene, men avtalen synes verken tilstrekkelig bekjentgjort eller akseptert innad i Forsvaret, og vi opplever en betydelig problemfokusering fra Forsvarets side i planleggingsfasen.

I forbindelse med at Avinor har gjennomført ISO-sertifisering av NOTAM-tjenesten er det gjort betydelige innstramming i hvem som kan godkjennes for å be om NOTAM-utstedelse. NLFs sekretariat er nå «godkjent kilde» for NOTAM, og forbundsansatte innenfor hver aktivitet har fått opplæring for å kunne være bindeledd og søke NOTAM på vegne av våre operative enheter.

Det arbeides med å få gjort de mest brukte modellflyplassene tydelig markert på flykart.

I felles nordisk regi vurderes det også om det kan være hensiktsmessig å opprette fareområder rundt de mest aktive modellflyplassene.

VFR-kart i målestokk 1:500 000 har ikke vært tilgjengelige på markedet på mange år. Avinor klarte omsider å få fremstill den etterspurte kartserien i 2010, og disse ble «revet vekk» fra butikkhyllene da de kom på markedet i august. Ny og oppdatert utgave må på plass til Oslo ASAP iverksettes i april 2012.

Pressearrangement på Kjeller i forbindelse med NLFs hundreårsjubileum 2009. Foto: Siri Grønscar

Anlegg

Avinor har meddelt at, av budsjettmessige grunner vil en rekke av deres mindre flyplasser måtte stenges for trafikk på de deler av døgnet da det ikke foregår kommersiell rutetrafikk. På mange av disse flyplassene innebærer dette at plassen vil være stengt store deler av ukedagene, og kanskje mesteparten av helgen. Det har i 2010 vært nedlagt et betydelig arbeid for å få til en avtale med Avinor som sikrer våre utøvere bruk av flyplassene, selv når disse er stengt for annen trafikk. Arbeidet har så langt ikke ført frem, men det vil bli tatt nytt initiativ overfor Avinors ledelse tidlig i 2011.

Det har heller ikke i 2010 kommet til noen avklaring når det gjelder småflyplasser i Oslo-området. Kjeller, med sine begrensninger og usikkerheter, er fortsatt den viktigste flyplassen for småflygerne i og omkring hovedstaden. Signaler om ytterligere forsinkelser i F-35-programmet kan innebære en mulighet for at flyplassen på Kjeller kanskje kan opprettholdes ytterligere et par år. Arbeidet med avlastingsflyplass for Kjeller synes fortsatt å stå i stampe.

Når det gjelder Rygge, så er det innledet en prosess med Forsvaret om alternative løsninger til den etablerte småflyhavna, etter at Fylkesmannen i Østfold har nedlagt innsigelser mot omregulering av området. Denne prosessen synes dessverre å trekke ut i tid, og det foreligger ingen avklaring ved utgangen av 2010.

Når det gjelder Eggemoen, så har flyplassen vært stengt på grunn av anleggsvirksomhet og oppgradering i 2010. Flyplassen forventes åpnet for trafikk igjen sommeren 2011, men forutsetningene for bruk av Eggemoen er fortsatt uavklart.

I løpet av 2010 har mange modellflyplasser kommet under press, og felles for de fleste sakene er at leieavtaler er kortsiktige og at aktiviteten lever et usikkert liv på plassene.

NLF gir mange klubber og miljøer råd med hensyn til konsesjonssøknader, teknisk-operative godkjenninger, støyberegninger med mer. Det er også en del henvendelser om saker som burde kunne komme inn under spillemiddelordningen for idrettsanlegg. Imidlertid synes det å være mange av luftsportsanleggene som har kortsiktige leieavtaler, og som i liten grad er innarbeidet i kommunale og fylkeskommunale planer. Spillemiddelordningen gir i tillegg til selve tilskuddet også berettigelse til momsfratak.

Riksanlegg

NLFs tre riksanlegg for luftsport, henholdsvis for fallskjermbhopping på Østre Æra ved Rena, seilflyging på Starmoen ved Elverum og hang- og paragliding i Vågå i Gudbrandsdalen står stadig under press fra omgivelsene. På Vågå er flomfaren et stadig usikkerhetsmoment, selv om vi i 2010 unngikk den store flommen.

De tre anleggene representerer vesentlige andeler av den samlede aktivitet innen de respektive seksjoner, idet utviklingen synes i stadig sterkere grad å gå mot konsentrasjon av aktivitet. Samtlige tre anlegg bidrar i betydelig grad til aktuelle seksjoners økonomiske drift; dette samtidig som de stadig videreutvikles og vedlikeholdes.

Fallskjermanlegget er leiet ut på en langsiktig kontrakt til Oslo Fallskjermsklubb. Avtalen sikrer et forutsigbart økonomisk bidrag til Fallskjermsseksjonen, samt at seksjonen også overtar eierskapet til de fasiliteter leiertaker har utviklet når leieperioden utløper 31. desember 2015.

Ole Reistads Senter på Starmoen fortsetter å være en viktig bærebjelke i seilflyseksjonens drift. Her er det i 2010 gjennomført et spillemiddefinansiert prosjekt med utvidelse av flyplassområdet inklusive asfaltering av om lag 1800 m². Det er mottatt kr 315.000 i spillemidler til prosjektet.

Hang- og paraglideranlegget på Vågå undergikk i 2010 en

ikke ubetydelig anleggsmessig oppgradering. Med en kostnadsramme på kr 550.000 er det foretatt utvidelse av parkeringsområdet og etablert økt overnattingskapasitet.

Miljø

Arbeide med miljøsaker har høy prioritet i forbundet. I løpet av året har det vært spesiell fokus på de utfordringene vi står overfor når det gjelder utslipp av bly fra flydrivstoff og i den forbindelse å finne frem til alternative drivstoffløsninger.

AVGAS 100LL inneholder giftig bly som ved forbrenning slipper ut i naturen, samtidig er tilgangen til AVGAS 100LL blitt vanskeligere og prisen økende. Enkelte fly har fått godkjenning (STC) til å benytte MOGAS (bilbensin) som ikke inneholder bly. MOGAS blir imidlertid nå i større grad iblandet etanol (alkohol) som gjør drivstoffet mindre egnet eller uegnet for fly. Det er kommet dieselmotorer beregnet for enmotors fly som kan benytte jet A1 drivstoff som er uten bly og langt lettere tilgjengelig og rimeligere. Dieselmotorene har foreløpig ikke den driftsstabiliteten som er ønskelig.

Det er nå godkjent en ny standard for blyfritt flydrivstoff (D7547) med 91 octan som kan benyttes av de fleste flymotorer. Dette drivstoffet er foreløpig ikke tilgjengelig på det norske markedet.

På FAIs miljøkommisjonsmøte i Frankfurt i januar, hvor Kåre Liasjø og Arne Mathisen deltok, la NLF frem forslag om at FAI burde engasjere seg i problematikken tilknyttet flydrivstoff og påvirke motorprodusenter og produsenter av flydrivstoff til å finne løsninger. Forslaget ble drøftet på FAI General Conference uten realitetsbehandling. Saken vil nå bli fulgt opp av FAI Executive Board.

Norges Motorsportforbund og NLF innkalte andre særforbund innen NIF til miljømøte i Arendal i juli for å sette fokus på miljøarbeide. Det var liten oppslutning om møtet, men NIF har senere utarbeidet forslag til miljøstrategi for norsk idrett, som er ute på høring ved årsskiftet.

Kåre Liasjø representerte FAI på en internasjonal miljøkonferanse for motoriserte idretter, initiert av det internasjonale båtsportforbundet. Møtet ble avholdt i Arendal i tilknytning til et større båtrace og hadde med representanter fra de internasjonale forbundene for båter, biler, motorsykler og luftsport.

Det bebudete forslaget til endringer i lov om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag, som inneholdt forslag til innstramninger, er ved utgangen av 2010 fortsatt ikke fremmet til Stortinget.

Organisasjonsutviklingsprosess

Som et ledd i styrets strategiarbeid ble det i løpet av 2010 igangsatt et prosjekt, under ledelse av 1.visepresident Arild Solbakken, som har til hensikt å fremme forslag til forbedring av NLFs organisasjon, politisk og administrativt. Prosjektet skal fremme tiltak som skal gjøre forbundet best mulig rustet til å møte dagens og morgendagens utfordringer, samtidig som man søker å finne tverrseksjonelle synergieffekter for å sikre en best mulig utnyttelse av forbundets samlede ressurser. Prosjektet videreføres i 2011.

Lovendring og delegasjonsreglement

I tilknytning til behandling av forbundets regnskap for 2009 ble det fra Motorflyseksjonens styre stilt spørsmål til fremstillingen av regnskapet og seksjonsstyrenes ansvar i den forbindelse. Det ble fra seksjonen vist til bestemmelser i NLFs lov som kunne tolkes som at seksjonsstyret har et formelt ansvar for seksjonens økonomi, hvilket ikke er tilfelle.

For å få avklart ansvarsforholdet, og klargjort teksten i loven, engasjerte forbundet juridisk kompetanse til å gjennomgå loven og komme med forslag til endringer. Forslagene til endringer i loven vil bli forelagt Luftsportstinget 2011 til behandling.

Parallelt med lovendringsarbeidet ble det utarbeidet en ny styreinstruks og delegasjonsreglement, for ytterligere å klargjøre forbundsstyrets, seksjonenes og sekretariatets kompetanse, funksjoner, oppgaver og ansvar.

Klubbutvikling

Aktivitetskonsulent Tom Brien deltar i en arbeidsgruppe for klubbutvikling innen NIF som ett ledd i NIFs prosjekt Idrett & ledelse. Han har i løpet av 2010 gjennomført ti startmøter i klubbutvikling og i tillegg foretatt 18 klubbesøk. Det er dessverre lader interesse i klubbene for å få gjennomført klubbutvikling. Ett startmøte i Kjevik flyklubb fikk bred omtale i Flynytt noe som førte til at noen flere klubber meldte sin interesse.

Barne-, ungdoms- og rekrutteringsarbeid

Kun 10,6% av medlemsmassen i forbundets klubber er 25 år eller yngre og kun 10,8% er kvinner. Det er et mål for forbundet å få øket andelen unge og kvinner. Aktivitetskonsulenten har rekruttering av unge og kvinner som ett av sine arbeidsområder. I 2010 er det en økning på ca 100 unge medlemmer.

Det er i 2010 blitt gjennomført to instruktørkurs for modellfly, som har gitt 30 nye instruktører til å veilede barn og unge i bygging og flyging med modellfly.

Ungdomsutvalget har hatt to møter og det årlige «Unge ørner» arrangementet er blitt avholdt på Starmoen med god deltakelse.

NLF arrangerte i november konferansen «Sammen i lufta» hvor det ble satt fokus på hvordan få flere kvinner interessert i luftsport og hvordan få flere kvinner til å påta seg lederverv? Over 80 engasjerte kvinner og menn deltok på konferansen. Dyktige innledere inspirerte til aktiv deltakelse i gruppearbeider som igjen førte til en del gode tips og ideer til hva som kan gjøres. Det ligger her et ansvar både på klubbene, seksjonene og NLF sentralt å følge opp dette arbeidet.

En ny rekrutteringsbrosjyre «Lufta er for alle», som inneholder kort omtale av alle luftsportsgrenene, er produsert og er tilgjengelig for klubbene.

Integrering av funksjonshemmede

Avhengig av graden av og hvilken funksjonshemming man har, vil det være mulig å utøve de fleste former for luftsport, forutsatt at utstyret og forholdene for øvrig tilpasses og

tilrettelegges for dette. NLF har påtatt seg ansvar for å tilrettelegge for at funksjonshemmede kan utøve luftsport.

Aktivitetskonsulenten har integrering av funksjonshemmede som et av sine arbeidsområder. Han har deltatt på en rekke konferanser om tema. Integrering er en fast post på programmet ved klubbesøk. I tillegg en del arrangementer sammen med ulike organisasjoner.

Det ble arrangert «action helg» sammen med Landsforeningen for trafikkskadde på Starmoen med 30 deltakere. Sammen med fagsjefen i Hang- og paragliderseksjonen har aktivitetskonsulenten bidratt med råd, veiledning og møtevirkosomhet i Ål kommune for tilpassing av anlegg for funksjonshemmede som ønsker å fly paragliding. En rullestolbruker er klar til å starte utdanning til privatflygersertifikat, noe som krevet tilpassing og godkjenning av spesialutstyr. Flere modellflyklubber har fått tilpasset anlegg og utstyr for funksjonshemmede, noe som har ført til økt interesse for denne sporten. Det er søkt om midler til innkjøp av ballongkurv med dør som gjør det mulig for bevegelseshemmede å fly ballong.

Seilflyseksjonens prosjekt «Tilrettelagt luftsport» er videreført i 2010, og er desidert det prosjektet som har hatt størst effekt i forhold til rekruttering av funksjonshemmede til luftsport. Det vises her til fylligere omtale i Seilflyseksjonens rapport.

Konkurransedrett/aktivitet

Det har vært avholdt norgesmesterskap innen samtlige seksjoner og det er kåret norgesmestere i 25 disipliner.

Norgesmestere 2010:

<u>Fallskjerm:</u>	
FS-4 – formasjon	DeLand Norgies, Tønsberg Fallskjermklubb
FS-4 – rekrutt	Kentøkki Fraijid Pengvins, Tønsberg Fallskjermklubb
FS-8 – formasjon	Norgies 8, Tønsberg Fallskjermklubb
Friflyging	42Freefly, Oslo Fallskjermklubb
Friflyging – rekrutt	Scandinavilon, Voss Fallskjermklubb
Canopy Piloting	Bjørn Magne Bryn, Voss Fallskjermklubb

Hang- og paragliding:

Hanggliding – kl. 1	Olav Opsanger, Jetta Luftsportsklubb
Paragliding – åpen kl.	Ronny Helgesen, Oslo Paragliderklubb
Paragliding – akro	Ove Tillung, Voss Hang- og paragliderklubb

Seilflyging:

18 meter klasse	Lars Rune Bjørnevik, Gardermoen Seilflyklubb
Standardklasse / 15 m	(ikke avholdt)
Klubbklasse	Kato Kvitne, Os Aero Klubb
Åpen klasse	Jo Inge Bjørø, Os Aero Klubb
Sportsklasse	Gunnar Grønlien,

Tilrettelagt luftsport på Starmoen. Nils Harald Hansen med kongepokal fra Akro-NM 2010. Bjørn Strøm før avgang i LN-KAP.

Juniorklasse	Os Aero Klubb (avholdt, men for få deltakere)
Akroflyging	(ikke avholdt)
<u>Motorflyging:</u>	
Akroflyging	Nils Harald Hansen, Aerobatic Club of Norway (ikke avholdt)
Presisjonsflyging	
<u>Mikroflyging:</u>	
Mikroflyging	Per T. Høyland og Håkon Fosso, Jæren Mikroflyklubb
<u>Modellflyging:</u>	
F1A – friflukt	Ingolf Steffensen, Bærum Modellflyklubb
F1B – friflukt	Vegard Nereng, Ørnen Modellflyklubb
F2B – linekontroll	Clamer Meltzer, Trondheim Modellflyklubb
F3A – R/C motor	Ola Fremming, Tønsberg Modellflyklubb (avlyst)
F3B – R/C seil	(avholdt, men for få deltakere for NM)
F3C – helikopter	Arild Møllerhaug, Haugaland Modellflyklubb
F3F – R/C seil	Jo Grini, Valdres Flyklubb
F3J – R/C seil	Fredrik Grini, Valdres Flyklubb (avholdt, men for få deltakere for NM)
F3K – R/C seil	Øvind Olsen, Fredrikstad Modellflyklubb
F4C – skala	

F4G – skala gigante Geir Flesche, Vingtor RC klubb
 F4H – skala stand off Geir Flesche, Vingtor RC klubb

H.M. Kongens pokal

NLF hadde i 2010 to kongepokaler for tildeling. Nils Harald Hansen, Aerobatic Club of Norway ble tildelt en av pokalene som vinner av NM i akroflyging, motorfly. Det er første gang i historien at en motorflyger er tildelt kongepokalen. Den andre pokalen gikk til laget «42 Free Fly» med Derek H. Broughton, Bent K. Onshus og Marius Sotberg, Oslo Fallskjermsklubb som vinnere av NM i friflyging, fallskjerms.

Toppidrett og internasjonale mesterskap og deltakelse

NLFs syv seksjoner har i dag en stor spredning hva angår konkurransenivå og satsing på toppidrett. Seksjonene ivaretar toppidrett og internasjonal deltakelse, men prioriterer svært begrensede midler til dette. Det er bare Fallskjermsseksjonen som har en definert toppidrettssatsing. De fleste seksjonene hadde med deltakere i EM og/eller VM i 2010. Det vises til seksjonenes rapporter.

Ronny Helgesen, Oslo Paragliderklubb, sto for det beste internasjonale resultatet i 2010 ved å vinne prøve VM i paragliding.

Hederstegn

NAKs gullmedalje ble tildelt Olav E. Harefallet. NAKs sølvmedaljer til Rolf Liland. NAKs gullnål ble tildelt Dagfinn Terning, Per Wensell, Ivar Frode Jarle, Johannes Heggland, Jacob Lyssand og Asbjørn Nicolaysen.

Seksjonshederstegn ble tildelt Steinar Østby (motorfly), Tom Erik Hole (seilfly) og Per A. Iversen (modellfly) og Leif Rakfjord (fallskjerms). Hang- og paragliding har tildelt ett hederstegn som ikke er overrakt.

FAI Paul Tissandiers Diploma for 2009 ble overrakt til Ivar Dyrdal under åpningsseremonien for FAI General Conference i Dublin i oktober. Arild Rasmussen vil få tilsvarende diplom overrakt i tilknytning til Luftsportstinget 2011.

Service til klubber og medlemmer

Forbundets medlems- og lisenssystem, MeLWin, har gjennom 2010 blitt ytterligere videreutviklet med sikte på bedre funksjonalitet og brukervennlighet. Vår danske søsterorganisasjon (KDA) har i 2010 implementert de sentrale modulene i vårt MeLWin med bistand fra NLF.

Teknisk service til klubbene

NLF-CAMO ble godkjent av Luftfartstilsynet i henhold til EASA Part M ved årsskiftet 2009/2010, og har senere nedlagt en betydelig innsats for å kunne ivareta de nye myndighetskravene til kontinuerlig luftdyktighet for motorfly og seilfly, som en service til forbundets klubber og medlemmer.

Ved årets utgang var 138 motorfly og 98 seilfly innmeldt i NLF-CAMO, og det var utstedt 20 ARC (Airworthiness Review Certificates) til motorfly og 10 til seilfly.

Dessverre opplever vi at LT stiller krav til utforming og godkjenning av vedlikeholds-programmer som er langt mer

Olav E. Harefallet mottok NAKs gullmedalje (øverst) mens NAKs sølvmedalje gikk til Rolf Liland. Foto: Lars B. Grøndahl og Jan-Tore Edavrdsen.

omstendelige og arbeidskrevende enn hva som kreves i Part M, slik at dette slår negativt ut med hensyn til ressursbehov og kostnader for NLF-CAMO, og dermed for våre brukere.

NLF-CAMO har ved årets utgang to fast ansatte ARC-inspektører, som i det vesentlige arbeider med motorfly. I tillegg engasjeres to til fire kvalifiserte ressurspersoner blant våre medlemmer på timebasis, etter behov, spesielt på seilflysiden.

Informasjonsarbeid

Fra 1. januar 2010 ble Torkell Sætervadet ansatt i deltidstilting som informasjonsmedarbeider i NLF, i kombinert stilling som redaktør for Flynytt. Det ble umiddelbart igangsatt aksjoner for å få ferdigutviklet NLFs nettsider gjennom NIFs web-prosjekt. Etter flere feilslåtte forbedringstiltak ble det før sommerferien klart at NIF ikke klarte å levere det ønskede produkt, og NIF valgte dessuten å bytte leverandør og samarbeidspartner. NLF valgte deretter å innføre midlertidige, men forbedrede, nettløsninger for Flynytt og mikrofly, mens man valgte å gå ut på det åpne markedet for å få til en langsiktig løsning med den ønskede funksjonalitet. Ny «target date» er nå første kvartal 2011.

Relasjoner til idrettsbevegelsen og øvrige premissgivere

NLF har et godt samarbeid med ledelsen i NIF og deltar i det idrettspolitiske samarbeidet ved aktiv deltakelse i møter og samlinger. Forbundet har vært representert på en rekke særforbunds-møter, generalsekretærforum, utviklingsforum og en rekke andre møter.

Den årlige kontaktsamlingen (VIP-samling) på Starmoen ble i 2010 noe amputert som følge av, at en rekke av de sentrale deltakerne meldte forfall på kort varsel.

Rapport om luftsportens samfunnsnytte

Som en følge av NLFs kraftfulle innspill til Samferdselsdepartementets strategiarbeid for norsk luftfart, der GA og luftsport fikk en nokså beskjeden plass, har departementet tatt initiativ til en omfattende utredning om disse aktivitetene, og deres situasjon i Norge.

Utredningen er foretatt av forskere fra Transportøkonomisk institutt. NLF har – sammen med Avinor, LT, EAA og AOPA – hatt med deltakere i en referansegruppe, sammen med representanter for Samferdselsdepartementet som oppdragsgiver.

Høsten 2011 forelå så resultatet i form av TØIs rapport «Luftsportsmiljøet i Norge: Omfang, utfordringer og samfunnsnytte». Rapporten gir et fyldig og unikt bilde av luftsporten og dens vilkår i Norge.

Avtale om forsikringer for medlemmer

Høsten 2010 ble NLF kontaktet av en forsikringsmegler, Norwegian Insurance Brokers (NIB), med et tilbud om å opprette en forsikringsordning der forbundets medlemmer tilbys markedets beste forsikringsavtaler på sine private forsikringer, så som bil, hus, hytte, reiseforsikring mv. Tilsvarende opplegg er tilbudt en rekke utvalgte særforbund innen Norges Idrettsforbund.

NLFs styre valgte å inngå en slik avtale med NIB, med sikte på å kunne tilby en klar fordel til sine medlemmer, og med et innebygget interessant inntektspotensial for forbundet på sikt.

Gebyrforskriften 2011 – høringsvar

NLF mottok mot slutten av 2010 Luftfartstilsynets forslag til gebyrregulativ på høring. Forslaget innebærer en kraftig gebyrheving (10-50%) for de fleste gebyrer som berører allmennflyging og luftsport, mens gebyrøkning for den øvrige luftfarten ligger på i størrelsesorden 2-3%. Som følge av LTs nokså uforståelig tungroddede praksis omkring NLF CAMO synes det som om vi vil rammes av et gebyrregime som vil ligge på omkring 100 ganger gebyrnivået for tilsvarende svenske CAMO-er.

NLF har søkt juridisk bistand for å forberede et kraftfullt og velbegrunnet høringsvar innen fristen i 2011, og vil også følge saken på annen måte.

Luftforsvarets gavefond til Norsk Aero Klubb

Luftforsvarets Gavefond til Norsk Aero Klubb er midler som skal lånes til klubber for anskaffelse og oppgradering av flymateriell. Fondets kapital har i betydelig grad vært utlånt i henhold til formålet. Det har også i 2010 vært vanskelig å få bemannet et fungerende styre med representasjon fra Forsvaret.

Samtlige lånetakere har betjent sine lån på en tilfredsstillende måte i året som gikk. Det er ved årsskiftet utlånt 1.251.710 kroner. Etter at påløpne rentene for 2010 på 46.222 kroner er tilført fondet er fondets kapital på 1.801.001 kroner.

Norsk Aero A/S

Norsk Aero AS eies 100% av NLF, og selger tjenester, materiell og utstyr til forbundets klubber og medlemmer, samt til

andre kunder. Styret for Norsk Aero AS har i 2010 bestått av Rune Midtgaard (styreleder), Øyvind Ellefsen og Tore Båsland. Daglig leder har vært Øyvind Tollefsen, som dessuten også er leder av distribusjonsavdelingen.

Frode Johansen har ledet avdelingen NAK-Shop, som høsten 2010 byttet navn til Pilotbutikken. Norsk Aero AS har i 2010 vært igjennom en krevende omstillingsprosess. Man har konstatert at omsetningen mot de tradisjonelle kunder på trykk- og distribusjonssiden har vært synkende, og på tross av nye grep mot nye kundegrupper, har disse tiltak ikke kunne demme opp for ytterligere omsetningssvikt. Dette samtidig med at Norsk Aero AS har måttet akseptere et høyere kostnadsnivå som følge av økt husleie og nødvendige oppgraderinger av butikk og produksjonsutstyr. Som en følge av dette kommer Norsk Aero AS ut med et nullresultat i 2010. Det er iverksatt tiltak for å sikre en tilfredsstillende resultatutvikling i kommende år.

Luftfartsskolen A/S

Thor Alvik er daglig leder av Luftfartsskolen A/S og Kjersti Melling er skolesjef og faglig ansvarlig. Luftfartsskolens styre har i 2010 bestått av Otto Lagarhus (styreleder), Arild Solbakken, John Eivind Skogøy og Tore Båsland. Luftfartsskolen AS eies av NLF, med daglig leder som minoritetsaksjonær. I tillegg til teoriundervisning for pilotutdanning på alle nivåer, eier selskapet 50% av Pilot Flyskole på Torp, som driver praktisk pilotutdanning. Videre har Luftfartsskolen, i egne lokaler i Oslo, installert en flysimulator for å kunne tilby sine elever instrument- og multicrew trening. Luftfartsskolen AS har i 2010 hatt en god utvikling, og forventes å komme ut med et meget tilfredsstillende regnskapsresultat.

Økonomi

Også for 2010 kan det fastslås at forbundets finansielle stilling synes god, med tilfredsstillende likviditet og en solid balanse, og at økonomistyringen er god.

Fra spillemidlene fikk NLF tildelt fra NIF et rammetilskudd på 4.353.871 kroner (post 2 midler). Seksjonene fikk stilt til disposisjon følgende andeler av spillemidlene til drift av sine idrettsaktiviteter: Fallskjermsseksjonen 497 833 kroner, Hang- og paragliderseksjonen 342 042 kroner, Seilflyseksjonen 211 550 kroner, Motorflyseksjonen 373 060 kroner, Modellflyseksjonen 399 424 kroner, Mikroflyseksjonen 203 462 kroner og Ballongseksjonen 5 000 kroner. Det vises her til seksjonenes årsrapporter.

Av post-2-midlene er 350 000 kroner til integrering av funksjonshemmede og 471 500 kroner øremerket til utviklingsorientert ungdomsidrett. Midlene til utviklingsorientert ungdomsidrett ble fordelt til prosjekter i Fallskjermsseksjonen med 201 269 kroner, Hang- og paragliderseksjonen 67 911 kroner, Seilflyseksjonen 124 193 kroner og Modellflyseksjonen 78 128 kroner. Det vises her til seksjonenes årsrapporter.

Av post-3-midlene (barn- og ungdom) ble NLF tildelt kr 500 000.

Staten innførte fra og med 2010 en ny ordning med kompensasjon av merverdiavgift for varer og tjenester for frivillige organisasjoner. Etter søknad for regnskapsåret 2009 fikk NLF tildelt 832 308 kroner via NIF. Tildelingen er fordelt i

henhold til søknadsgrunnlaget slik; NLF sentralt 422.967 kroner, Fallskjermseksjonen 89.748 kroner, Hang- og paragliderseksjonen 40.025 kroner, Mikroflyseksjonen 36.194 kroner, Modellflyseksjonen 36.170 kroner, Motorflyseksjonen 86.296 kroner og Seilflyseksjonen 120.908 kroner.

76 av forbundets tilsluttede klubber, som hadde søkt om kompensasjon av merverdiavgift, fikk til sammen tildelt 1.173.522 kroner.

Etter søknader til NIF fra 15 av forbundets klubber ble NLF tildelt 306.100 kroner av spillemidlene til utstyr i 2009. Midlene ble overført til NLF i 2010. 270.144 kroner ble fordelt til de klubbene som hadde søkt i henhold til fremlagte kvitteringer. 35.956 kroner av de tildelte midlene ble ikke benyttet og derfor returnert til NIF.

Fra spillemidlene til anlegg mottok NLF via Hedmark Fylkeskommune 315.000 kroner til utvikling av seilflyanlegget på Starmoen, Elverum. Det vises her til rapport fra Seilflyseksjonen.

Til sammen har NLF og de tilsluttede klubbene mottatt kr 7.444.845 kroner fra spillemidlene og som momskompensasjon i 2010 via idrettssystemet. I tillegg kommer lokale aktivitetsmidler (LAM midler) og eventuelle kommunale og fylkeskommunale midler tildelt direkte til klubbene.

Over Justisdepartementets budsjett mottok NLF 550.000 kroner i driftsstøtte til den frivillige søk- og redningstjenesten i regi av NAKs Flytjeneste. Det vises her til årsrapport fra Motorflyseksjonen.

Driftsresultatet for NLF samlet viser et overskudd på 1.975.945 kroner, mot et budsjettert underskudd på 89.200 kroner. Resultatet fremkommer ved at de fleste seksjoner og avdelinger har et resultat som er bedre enn budsjett. NLFs fellesadministrasjon fikk et positivt resultat på 523.836 kroner mot et budsjettert nullresultat.

Det vises for øvrig til de enkelte seksjoners resultater i regnskapet. Driften av forbundets riksanlegg fremkommer som egne resultatentra under Fallskjermseksjonens, Hang- og paragliderseksjonens og Seilflyseksjonens resultater. Driften av NAKs Flytjeneste fremkommer i Motorflyseksjonens resultater.

Styret er tilfreds med forbundets økonomiske utvikling, samt den økonomiske styring og oppfølging i denne sammenheng, både for seksjonene og for forbundet sentralt.

Fortsatt drift

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2010 er satt opp under denne forutsetningen. Styret kjenner ikke til noe forhold av viktighet for å bedømme forbundets stilling og resultat som ikke fremgår av resultatregnskap og balanse med noter. Det er heller ikke etter regnskapsårets utgang inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelse av regnskapet. Styret mener årsregnskapet gir et rettviseende bilde av forbundets eiendeler og gjeld, og finansielle stilling og resultat.

Sluttbemerkninger

Vi kan notere at både 2009 og 2010 medførte et forholdsvis stort arbeidspress på NLFs organisasjon, men med ulik fokus.

Året 2009 sto i 100-års jubileets tegn, med en rekke vellykkede arrangementer som på en utmerket måte bidro til å markere at vår organisasjon, sammen med norsk luftfart for øvrig, har lagt sine første hundre år bak seg. Til tross for finanskrisen og sponsortørke ble jubileet gjennomført i samarbeid med de fleste aktører innen norsk sivil og militær luftfart, og innenfor en økonomisk ramme som er til å leve med for en organisasjon som vår. Dette hadde ikke latt seg gjøre uten en formidabel innsats fra alle involverte, ikke minst fra alle våre frivillige i klubbene over hele landet. Det ble taklet med dyktighet, iver og glede.

Året 2010 brakte oss ganske brutalt tilbake til hverdagen, med store utfordringer, spesielt på områdene regelverk og luftrom. Det er nok å nevne CAMO-prosessen, EASA, LAPL, ATO, luftsportsområder, OSLO ASAP, flyplassituasjonen på Østlandet, bruk av AFIS-plasser utenom åpningstid etc., så stiger nivået på frustrasjon og adrenalin hos forbundsstyrets medlemmer og de ansatte i NLF. Utfordringen har ligget, og ligger i kø, men i en slik situasjon har det allikevel vært meget tilfredsstillende å kunne referere til utarbeidede strategier, og vi er ikke i tvil om at våre formuleringer med en viss «kravstil» har vært til god assistanse i de ulike diskusjoner vi har og har hatt med myndigheter og tjenesteleverandør.

Det skal allikevel ikke stikkes under en stol at en stor del av arbeidet til NLF sentralt faktisk er å forhindre / forsinke en økende byråkratisering og reguleringsiver fra de som er premissgivere for vår virksomhet, et problem som vi deler med mange av våre søsterorganisasjoner i Europa. Skal luftsporten overleve og helst vokse, så må vi unngå detaljstyring, kompliserte regler og restriksjoner, med det økte kostnadsnivået dette uunngåelig bringer.

De to neste årene blir uhyre viktige på dette området. EASA har mange forslag til forbedringer og forenklinger, men i skyggene lurer reguleringsivrige byråkrater med «forbedringsforslag», så her gjelder det å være aktive, ha øynene åpne og ikke være redde for å stå på våre krav. NLF har tydelig signalisert både til Samferdselsdepartementet og Luftfartstilsynet at vi er villige til å ta en økt rolle for å sikre forenkling og effektivisering.

Strategiarbeidet er tenkt som en dynamisk prosess, der budskapet oppdateres etter hvert som utfordringene forandres. For å oppnå dette er det viktig at klubber og medlemmer kommer med innspill, slik at forbundet sentralt er klar over hva som rører seg hos klubber og enkeltmedlemmer, og kan ta behørig hensyn til dette. Det er derfor med fornøyelse vi noterer det arbeid vår nye informasjonsmedarbeider utfører, ikke minst som redaktør i Flynytt, som har rykket opp i klasse, ikke minst når det gjelder å ta tak i relevante problemstillinger som NLF sliter med vis-a-vis Luftfartstilsynet.

En ting er jo å etablere tydelige mål og strategier; en annen ting er å bruke disse til å «spisse» arbeidet i organisasjonen

mot de prioriterte områdene. En logisk konsekvens av strategiarbeidet er faktisk at arbeidsoppgaver blir omfordelt, at ting som vi av tradisjon har brukt mye tid på får mindre tid, og at de prioriterte områdene får fortjent oppmerksomhet og nødvendige ressurser. Dette vil også føre til forandring i hvordan vi er organisert, og en arbeidsgruppe ser nå over vår struktur, med det formål å skape en organisasjon og et arbeidssett som mer effektivt og slagkraftig kan møte de kommende utfordringer for NLF og våre medlemmer.

Strategiarbeidet som har vært utført i NLF regi de siste årene blir nå også applisert på den internasjonale arena, i det FAI's Strategy Task Force, ledet av NLFs president, fikk gjennomslag for sine forslag på FAI General Conference i 2010. FAI har allerede begynt å arbeide med utforming av nye strategier, i stor grad basert på det tidligere arbeidet i NLF. FAI er en tung organisasjon å vende, men vi er optimistiske og tror at også FAI vil dra nytte av strategiarbeidet, og at resultatet vil bli nødvendige forandringer og forbedringer til gagn for luftsporten internasjonalt. At Otto Lagarhus på FAI General

Conference i oktober 2010 ble valgt inn i FAI Executive Board gjør også at fokus på dette arbeidet sikres.

Vi kan aldri unnlate å snakke om vår viktigste prioritet: unngå skader og ulykker i forbindelse med utøvelse av luftsport! Gjennom målrettet sikkerhetsarbeid skal vi oppnå et stadig bedre sikkerhetsnivå. Det er av ytterste viktighet at vi til stadighet tenker sikkerhet, snakker sikkerhet, og utøver sikkerhet i våre operasjoner. Aldri må vi ta sikkerhet som en selvfølge, men alltid gjøre hva vi kan for stadig å bli bedre. Og bedre må vi bli. Spesielt 2010 var et år preget av flere dødsulykker og skader, og denne trenden må vi ikke la fortsette..!

Som det fremgår av årsrapporten er Norges Luftsportforbund i det store å hele en meget veldrevet organisasjon med solid økonomi, men NLF er som organisasjon ikke bedre enn summen av de tillitsvalgte, de ansatte og hver enkelt utøver.

Vi vil rette en stor takk til alle for den innsatsen dere gjør for NLF!

Oslo, 9. mars 2011

Otto Lagarhus president
 Arild Solbakken 1. visepresident
 Øyvind Ellefsen 2. visepresident
 Tore Båslund generalsekretær
 Ragnhild Fagerslett
 Mikael Klingberg
 Thomas Becke
 Knut K. Nygard
 Roger Holm
 Einar Hagerup
 Bjørn Skogøy
 Ida Mellesdal

HANG- OG PARAGLIDERSEKSJONEN 2009 – 2010

Organisasjon

Styret

Etter valget på seksjonsmøtet 28. mars 2009 har styret hatt denne sammensetning

Leder:	Knut Kåstad Nygard
Nestleder:	Christer Bonde
Styremedlem:	Ane Pedersen
Styremedlem:	Arne Kristian Boiesen
Styremedlem:	Øivind Rommen
Varamedlem:	Ole Johnny Rønneberg

Styret hadde i 2009 seks styremøter hvor det ble behandlet til sammen 85 saker. I 2010 var det fem møter med 64 saker.

Styret har ansvaret for all konkurranse i seksjonen og følgende konkurransekomiteer har vært aktive: KKHG, KKPG, KKPPG og KKAkro PG. Styret har ansvaret for medlemsbladet Fri Flukt og det har vært oppnevnt en redaksjonskomite under ledelse av redaktør Halvor Landsverk. I tillegg har styret ansvaret for rikssenteret men har overlatt det daglige ansvaret for riksanlegget i Vågå til Arne H Hillestad som er daglig leder av seksjonen.

Hangglidere i skybas. Foran ligger Bjørn Joakimsen
Foto: Nils Aage Henden (med selvutløser)

Årsrapport for 2009

Faglig ledelse

Fagsjefen jobber tett sammen med faglig ledergruppe, som har følgende ansvarsområder: Regelverk, utdanning og operasjon/sikkerhet. Ved årets slutt bestod seksjonens faglige ledelse av en ledergruppe bestående av Kjell Christian Krane (leder utdanning), Olav Kant (leder sikkerhet) og Bjørn Hammer (leder regelverk) foruten fagsjef Arne H. Hillestad. Faglig ledergruppe har hatt 2 møter i 2009, og i tillegg behandlet mange saker pr. telefon og mail. De største sakene ble behandlet på arbeidsmøte 5. desember. FL har totalt behandlet over 40 hovedsaker, hvor bl.a. dispensasjonssøknader og disiplinærsaker har mange enkeltsaker. Den siste store saken som faglig ledergruppe jobbet med i 2009 var ferdigstillelse av nytt sikkerhetssystem (eller ny håndbok) som ble ferdig og godkjent av Luftfartstilsynet rett før årsskifte.

Klubber og medlemmer

Ved utgangen av 2009 hadde Hang- og paragliderseksjonen 52 medlemsklubber. Det har ikke vært store forandringer i klubbmassen i 2009. Ved utgangen av 2009 var det 2302 medlemmer (2.379 i 2008, 2.481 i 2007, 2.459 i 2006, 2.383 i 2005 og 2.329 ved utgangen av 2004). Det er igjen en liten nedgang i medlemsmassen, og det er viktig at seksjonen tar tak i dette nå.

Totalt var det 1696 gyldige lisenser (1614 i 2009, 1.640 i 2007, 1.621 i 2006). Disse var fordelt med 275 (278 i 08 og

281 i 07) på HG og 1421 (1.336 i 08 og 1.359 i 07) på PG. Disse tallene er positive, HG ligger på samme nivå og PG øker med 81 selv om antall medlemmer har gått ned.

Ansatte

Arne H. Hillestad har i 2009 jobbet som fagsjef (50%) og daglig leder (50%) i seksjonen. HP/NLF har ikke hatt noen sivilarbeider de siste årene. Rikssenteret er denne sesongen blitt drevet av Arne H. Hillestad sammen med frivillige en del av ukene det var åpent. HP/NLF flyttet kontoret til Riksanlegget i Vågå deler av sesongen. I 2007 sesongen var det lite besøkt p.g.a. dårlig vær, 2008 var noe bedre og 2009 ble brukbar selv om stort sett hele juli regnet bort. Frem til nå er det 2006 sesongen den beste da det ble satt besøksrekord. I 2010 skal seksjonen bl.a. avholde Nordic Open med 120 deltakere og vi håper på ny besøksrekord dette året.

Medlemsblad

Fri Flukt har utkommet med 4 numre igjen i 2009. Lena Abotnes var redaktør til og med nr 3 2009 da Halvor Landsverk tok over som redaktør. Bladet utvikler seg veldig positivt og er svært godt likt blant leserne. Bladet gir nå en god og representativ dekning av hva som foregår blant seksjonens medlemmer. Styret har valgt å satse på videreutvikling av bladet under den nye redaktøren.

Opplæring

Seksjonen hadde ved årets slutt 53 (55 i 08, 57 i 07) HG-instruktører og 145 (138 i 08, 135 i 07) PG-instruktører,

og 10 av disse var instruktør i begge grener. Det ble avholdt 39 (45 i 08, 74 i 07) nybegynnerkurs fordelt på 3 (2 i 08, 6 i 07) HG kurs og 36 (43 i 08, 49 i 07) PG kurs. Det var 13 (12 i 08, 17 i 07) personer som lærte å fly HG og 232 (248 i 08, 272 i 07) som lærte å fly PG. Kursvirksomheten gikk noe ned i 2008 og ytterligere ned i 2009 og det er derfor besluttet å gjøre 2010 til et år det klubbutvikling og rekruttering står i fokus.

Det ble arrangert ett instruktørkurs i 2009 med 14 (11 i 08, 20 i 07) deltagere, 2 i hanggliding og resten i paragliding. Oppdateringsseminar for instruktører ble avholdt 2 ganger, i Bergen i september og i Vågå også i september med totalt 36 deltakere. Faglig lederseminar ble avholdt på Rica Holmenkollen Hotell samtidig med årets ledermøte og 100 års jubileumsfeiringen.

Sikkerhet

I løpet av 2009 er det innrapportert til sammen 83 (54 i 08, 72 i 07) hendelser fra flyging, 75 (42 i 08, 66 i 07) fra paragliding og 8 (12 i 08, 6 i 07) fra hanggliding. 26 (25 i 08, 31 i 07) av hendelsene førte til personskader. Det er en oppgang i antall rapporter sammenlignet med 2008. 2009 var satt av som et år seksjonen skulle fokusere særlig på sikkerhet og økningen i antall rapporter kommer i kategorien nærhull og kan skyldes dette fokuset! Seksjonen hadde ingen fatale ulykker i 2009.

Klubbene har nå en faglig leder med ansvar for at klubbens medlemmer sender inn hendelsesrapporter, og seksjonen

føler at vi stadig får vite om en større prosent av hendelsene. Ulykkesoversikten for 2009 er ikke hyggelig lesing og selv med dette fokuset på sikkerhet har seksjonen en stor oppgave med å få ned antall hendelser. Seksjonen vil jobbe aktivt med sikkerhet i tiden fremover. Målet er å redusere antall ulykker på kort og lang sikt.

Regelverk, sikkerhetssystem.

Etter at ny BSL D 4-7 ble ferdig i 2009 ble seksjonen pålagt av LT å legge frem et nytt sikkerhetssystem som i praksis betydde en helt ny og omskrevet håndbok. Den skulle være ferdig til gjennomgang før 1. desember slik at det kunne tre i kraft fra 1.1.2010. Håndboken ble ferdig og tilfredsstillende den nye BSL D 4-7 og midlertidig godkjenning av systemet ble klar før årsskifte. Men siden HP/NLF har pålagt seg selv høring på nye regler, vil det bli gjort en gjennomgang i februar 2010 for å vurdere den input som medlemmene kommer med og se om det er noe med de nye reglene som må forandres. Det er gjort mange endringer, nye utsjekker har kommet med, men sikkerhetssystemet bygger likevel på den opprinnelige ideen som SAFE PRO systemet hadde da det ble lansert.

Rikssenter – Vågå

Rikssenteret åpnet for sesongen første helg i mai, og var betjent en del av helgene i mai. Deretter var det fulltidsdrift fra juni til midten av august, og helgedrift noen av helgene i september. Avslutning for sesongen var første helg i oktober. Da ble det også arrangert instruktørkurs på senteret. Anlegget ble betjent hovedsakelig av seksjonens daglige leder, men i 5 uker var det frivillige som var daglig leder på senteret. Ifølge loggen til anlegget var det mye mindre flyging på Vole i 2009 sammenliknet med årene før. Dette kommer bl.a. av at i den travleste måneden, juli, var det stort sett regnvær i 2009. Totalt gikk senteret bedre i 2009 enn i 08 og 07, men ikke like bra som i 06.

Senteret solgte Toyotaen til en god pris og kjøpte en 12 seters Ford Transit minibuss som ble bygget om til en 8 seters personbil slik at alle med bilsertifikat kan kjøre den. Senteret har nå 2 bra minibusser av samme merke. Den andre Forden går meget bra, og det har ikke vært reparasjoner på denne. Da den nye Forden har stort bagasjerom trenger den ikke tilhenger. Det er derfor besluttet å selge de åpne tilhengerne og kjøpe en stor lukket skap-tilhenger til den hvite minibussen til bruk i neste sesong.

På et styremøte på Rikssenteret i oktober ble det besluttet å investere ca en halv million i videreutbygging og vedlikehold av senteret, noe som innebærer planer til å bygge 3 stk 4manns hytter vest for senteret som skal være klare innen sesongstart.

Det ble arrangert flere store konkurranser på senteret i løpet av sesongen. Vågå PG Open og HG Nordisk samlet mange piloter.

Resultatet for Rikssenteret ble det et lite overskudd i 2009, noe det ble jobbet hardt med for å oppnå.

Konkurranser og resultater HP/NLF 2009.

Norgesmester i Hanggliding distanse ble Olav Lien Olsen. Fridistanseligaen HG ble vunnet av Erik Bergseter mens Olav Lien Olsen var best i «Norwegian HG XC league 2009.» Beste hangglider akropilot var Johnny Nilssen. Han ble uttatt til og deltok i World Air Games i Italia. Norgesmesterskapet i Paragliding distanse ble ikke godkjent som gyldig i år da det var for mye dårlig vær. Distanseligaen ble vunnet av Tom Salamonsen som også vant Fridistanseligaen.

I Akro PG ble Ove Tillung Norgesmester, mens dansken Dennis Wolthers vant den åpne Norgescupen med Rolf Dale på andre plass som beste nordmann. I den internasjonale Downteam Challenge avholdt i Åre var det også Dennis som vant med Rolf på andre plass.

Internasjonalt arbeide

På nordisk møte deltok Øyvind Ellefsen. På CIVL møte deltok Knut Kåstad Nygard (Delegat), Øyvind Ellefsen (Alternativ delegat). Arne H. Hillestad deltok på EHPU møte.

Økonomi

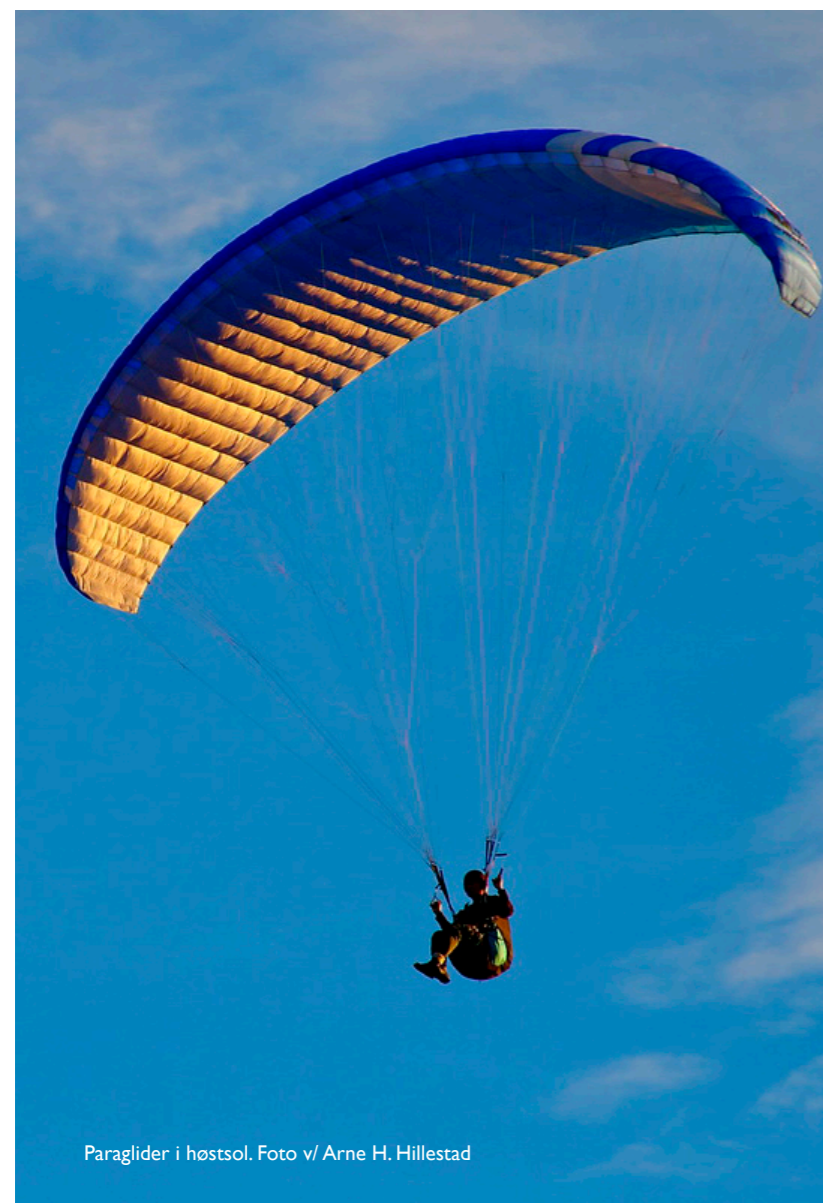
Seksjonen kom som budsjettet ut med et lite overskudd i 2009. Det viser at styret har god innsikt i seksjonens økonomi.

Informasjon til medlemmene

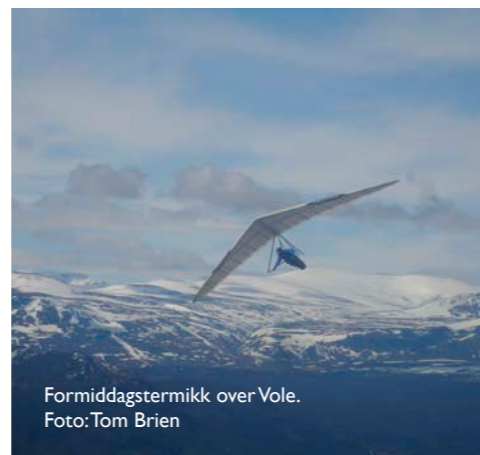
Web-sidene ble fornyet på slutten av 2008 og tatt i bruk i 2009. Dette skulle være fellesider for hele NLF. Her skal medlemmene på en enkel måte kunne finne den informasjonen de søker. Disse sidene blir oppdatert gjennom hele året og selv om seksjonen ikke er helt fornøyd med systemet oppfylte sidene en viktig kommunikasjonskanal mellom seksjon og klubber/medlemmer. Men til nye som ønsker å begynne å fly kunne sidene hatt mer og bedre informasjon.

Sluttbemerkning

Seksjonen har vært og er inne i en spennende tid med store endringer og utfordringer. Vi har hatt en god og kontinuerlig utvikling de siste årene innen sikkerhet, konkurranser, rekruttering og anlegg, som vi ønsker å videreføre. Det er viktig for seksjonens fremtidige utvikling at det gode arbeidet fortsetter på alle plan med motiverte tillitsvalgte og ansatte.

Paraglider i høstsol. Foto v/ Arne H. Hillestad

Formiddagstermikk over Vole. Foto: Tom Brien

Ronny Helgesen over Bondalseide. Foto: Rolf Dale

Årsrapport for 2010

Faglig ledelse

Fagsjef Arne H Hillestad jobber tett sammen med faglig ledergruppe, som har følgende ansvarsområder: Regelverk, utdanning og operasjon/sikkerhet. Ved årets slutt bestod seksjonens faglige ledelse av en ledergruppe bestående av Kjell Christian Krane (leder utdanning), Olav Kant (leder sikkerhet) og Bjørn Hammer (leder regelverk) foruten fagsjef Arne H. Hillestad.

Faglig ledergruppe har hatt 2 møter i 2010 og i tillegg behandlet mange saker pr. telefon og mail. De største sakene ble behandlet på arbeidsmøte 11. desember. FL har totalt behandlet over 30 hovedsaker, hvor bl.a. dispensasjonssøknader og disiplinærsaker har mange enkeltsaker. Etter at det nye sikkerhetssystemet ble godkjent av LT i mars 2010 så har antall dispensasjonssøknader gått ned siden systemet dekker mange nye ting man før måtte ha dispensasjon for.

Lederen for utdanning, Kjell Christian Krane har hatt Øivind Rommen og Ronny Helgesen med i utdanningskomiteen. Lederen for sikkerhetskomiteen, Olav Kant har hatt Erik Bergseter som medlem i komiteen og Frode Graff har presentert og kommentert paragliderhendelser i Fri Flukt. Leder av regelverkskomiteen Bjørn Hammer har hatt Trude Steen som medlem i komiteen.

Klubber, lisenser og medlemmer

Ved utgangen av 2010 hadde Hang- og paragliderseksjonen 50 medlemsklubber med til sammen 2315 medlemmer. HP seksjonen kan i 2010 vise til flere medlemmer enn i 2009. Vi har en oppgang på 14 medlemmer. Dette er ikke mye men likevel veldig hyggelig etter nedgang de siste årene.

Antall gyldige lisenser har dessverre ikke gått opp. Tabellen under viser utviklingen.

Årstall	Safe Pro	Para Pro	Totalt lisenser	Ant Medl.
1998	395	937	1 332	2 296
1999	354	941	1 295	2 229
2000	294	943	1 237	2 212
2001	292	984	1 276	2 275
2002	339	1 028	1 302	2 165
2003	369	1 239	1 608	2 287
2004	313	1 229	1 542	2 329
2005	331	1 380	1 711	2 383
2006	296	1 325	1 621	2 459
2007	281	1 359	1 640	2 408
2008	275	1 340	1 614	2 383
2009	275	1 421	1 696	2 301

Ansatte

Arne H. Hillestad er seksjonens eneste ansatte og han jobber 50% i stillingen som daglig leder under styret og 50% som Fagsjef. Rikssenteret er denne sesongen blitt administrert av daglig leder, men har blitt drevet av betalte og frivillige denne sesongen.

Medlemsblad

Fri Flukt har utkommet med 4 numre igjen i 2010. Halvor Landsverk har vært ansatt som redaktør på åremål. Bladet utvikler seg veldig positivt og er svært godt likt blant leserne, men mangel på stoff fra våre medlemmer har ført til at noen av numrene har blitt forsinket mht utgivelse. Bladet gir nå en god og representativ dekning av hva som foregår blant seksjonens medlemmer.

Opplæring

Hanggliding er noe som seksjonen prioriterer for tiden men vi har ved årsskifte 45 HG instruktører. Det er en nedgang på ca 10. Men når det gjelder HG kursing i 2010 så har vi i 2010 kurset ca dobbelt så mange på HG nybegynnerkurs enn i 2009.

Seksjonen har 132 paragliderinstruktører. Det er også en nedgang på ca 15 instruktører. Men tross færre instruktører økte antall PG kurs og antall kursdeltakere en god del sammenliknet med 2009.

Instruktørkurset i 2010 samlet 14 deltakere, 12 på PG og 2 på HG. Alle bestod kurset. Det ble avholdt 2 instruktørseminarer i 2010, i Oslo på våren og i et Vågå på høsten.

Faglig lederseminar som skulle vært avholdt i oktober ble

Nybegynnerkurs år:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
•Ant kurs totalt.	81	69	78	74	56	59	44	54
•Ant. HG kurs	12	14	11	3	6	4	3	3
•Ant. PG Kurs	69	55	67	71	50	45	36	51
Elever								
•Elever totalt:	426	323	422	391	289	280	254	308
•Ant. HG elever	50	59	46	11	17	13	14	23
•Ant. PG elever	376	264	376	380	272	268	219	285

dessverre avlyst og skal nå avholdes under årsmøtehelgen 2. og 3. april 2011.

Sikkerhet

Seksjonen hadde 2 fatale ulykker i 2010. En pilot ble lam etter en PG ulykke. Tabellen under viser antall rapporterte hendelser de siste årene.

	2006	2007	2008	2009	2010
Næruhell	25	14	16	40	20
Uhell	40	17	19	16	14
Ulykker	35	23	31	23	24
Fatal	0	1	2	0	2
Turer logget	28053	26136	25524	22521	23383

Klubbene har nå en faglig leder med ansvar for at klubbens medlemmer sender inn hendelsesrapporter, og seksjonen føler at vi stadig får vite om en større prosent av hendelsene. Ulykkesoversikten for 2009 er ikke hyggelig lesing og selv med dette fokuset på sikkerhet har seksjonen en stor oppgave med å få ned antall hendelser. Seksjonen vil jobbe aktivt med sikkerhet i tiden fremover. Målet er å redusere antall ulykker på kort og lang sikt.

Regelverk, sikkerhetssystem

Etter at ny BSL D 4-7 ble ferdig i 2009 ble seksjonen pålagt av LT å legge frem et nytt sikkerhetssystem som i praksis betydde en helt ny og omskrevet håndbok. Den var ferdig i januar men etter en del justeringer ble nåværende versjon som er 6.1 foreløpig godkjent av LT 15. mars og endelig godkjent for 10 år fremover den 1. desember. Den nye håndboken/sikkerhetssystemet er mer omfattende enn tidligere og mange saker som man før måtte søke dispensasjon for er det nå blitt laget regler og utdanning for.

Rikssenter – Vågå

Rikssenteret åpnet for sesongen i mai, og var betjent frem til midten av august. Avslutning for sesongen var i år 3 uker tidligere enn vanlig da det kan være kaldt og mørkt å avholde instruktørkurs i oktober.

Senteret ble denne sesongen drevet av på dugnad og av frivillige delvis for betaling.

Ifølge loggen tok flygingen på Rikssenterstartene seg opp i 2010 sammenliknet med årene før. Nordic Open for PG som gikk i juni kan være noe av årsaken til dette. Dette var den største konkurransen denne sesongen og den ble vellykket med mange gyldige omganger.

Før denne sesongen var det besluttet å investere en halv million for å utbedre senteret. Overnattingskapasiteten ble bl.a. økt fra 21 til 27, kjøkkenet oppgradert, det samme gjaldt badstuene og konferanserommet. Ny 50» TV kom også på plass. Ute var parkeringsplassen vest og øst for senteret klargjort og parkeringskapasiteten er nå tilfredsstillende. Vågå kommune har imidlertid avslått at vi kan ytterligere øke overnattingskapasiteten med å bygge hytter ute.

Resultatet for Rikssenteret viste et lite overskudd i 2010, noe det ble jobbet hardt med for å oppnå.

Konkurranser og resultater.

Norgesmester i hanggliding distanse ble Olav Opsanger med Nils Aage Henden på andre plass. Lagkonkurransen ble vunnet av Jetta med Lierklubben på andre plass. Distanseligaen og fridistanseligaen ble begge vunnet av Vegar Hansen med Olav Lien Olsen på andre plass. Landslaget deltok ikke i noen store internasjonale konkurranser i år, men Johnny Nilsen og Vegar Hansen deltok på prøve EM i HG.

Norgesmesterskapet i Paragliding ble avviklet i Vågå som del av Nordic Open. Ronny Helgesen vant hele konkurransen og ble både Nordisk og Norsk mester! I tillegg vant han Norgescupen og prøve VM i paragliding! Dette er det beste resultat en norsk pilot har oppnådd noen gang. Distanseligaen ble vunnet av Tom Salamonsen som også vant Fridistanseligaen I begge ligaene var Arne Kristian Boiesen hakk i hel på andre plass.

I Akro PG ble Ove Tillung Norgesmester med Pål Rognøy på andre og Ove vant også Norgescupen i akro med Rolf Dale på andre plass. I den internasjonale Downteam Challenge avholdt i Åre var det også Ove som vant med Rolf Dale på andre plass.

Internasjonalt arbeid

På nordisk møte deltok Øyvind Ellefsen, Knut Kåstad Nygard og Arne H Hillestad.

På CIVL møte deltok Anders Bærheim for seksjonen. Arne H. Hillestad deltok på EHPU møte.

Økonomi

Seksjonen hadde budsjettert med et lite overskudd og kom ut med et større overskudd enn forventet. Noen av grunnene til dette er at seksjonen ikke avholdt ledermøte i 2010 og at KKHG ikke sendte noen landslag til store internasjonale konkurranser i 2010.

Informasjon til medlemmene

Informasjon til medlemmene går hovedsakelig gjennom WEB, Fri Flukt samt mail til klubbene. I 2010 ble det også sendt informasjonsmail til alle seksjonens medlemmer med gyldig mailadresse. En del klubb besøk har det også blitt og flere ønskes gjennomført i 2010. Her får man direkte kontakt med medlemmene og dette er en veldig viktig mulighet til å utveksle erfaring.

NLF satte ned et utvalg i januar for å prøve å finne en ny og bedre WEB-løsning. Vår 2 år gamle løsning som vi fikk gjennom idrettsforbundet har vist seg å være vaskelig å bruke både for medlemmer og for de som legger inn informasjon. Utvalget har nå konkludert og i løpet av Q1 2010 skal en ny WEB-løsning som er bedre for alle parter være oppe å gå.

Sluttbemerkning

Det har vært mye å glede seg over det siste året. Spesielt må nevnes Nordisk PG, som ble et meget vellykket arrangement, og med gode resultater sett med norske øyne.

Det er gjort store investeringer på rikssenteret, som har bidratt til bedre kapasitet og service for medlemmer og andre besøkende. Vi tror også dette vil gi bedre økonomiske bidrag til Rikssenteret og seksjonen. Økonomi er kanskje den største utfordringen vi har, for å kunne utføre alle de aktiviteter vi ønsker. Vi må kontinuerlig gjøre harde prioriteringer innenfor de økonomiske rammene vi har. I så måte har Nordisk PG og investeringer på rikssenteret gitt positive bidrag. Dette og andre planer tror vi skal bidra positivt også i framtiden.

Knut Kåstad Nygard

Leder

BALLONGSEKSJONEN 2009 – 2010

Organisasjon

Styret

Ballongseksjonens styre og Ballongklubben Frisk Bris har hatt følgende sammensetning:

Leder:	Mikael Klingberg
Nestleder:	Hans Rune Mikkelsen
Styremedlem:	Sofia Orvarsson (Kasserer)
Styremedlem:	Trond Nordby
Styremedlem:	Otto Jakobsen
Styremedlem:	Pål Morten Hverven

Valgkomité for årsmøteperioden 2009/10:

Leder:	Per-Olav Holtebu
Medlem:	Anders Frydenberg

Klubber og medlemmer

Ballongklubben Frisk Bris, som ble stiftet i begynnelsen av 2002 er eneste klubb tilsluttet Ballongseksjonen. Det innebærer at alle som ønsker å drive med ballongsport i organisert form skal være tilsluttet Ballongklubben Frisk Bris. Ballongførerbevis og sportslisens er knyttet til medlemskap i Ballongklubben Frisk Bris.

Pr 31. desember 2010 var det registrert 24 medlemmer i Ballongklubben Frisk Bris, mot 20 i 2009 og 2008. Antall ballongpiloter pr 31. desember 2010 var 13 stykker. Ballongklubbene disponerte ved årsskiftet til sammen 17 stk. varmluftballonger, hvorav 15 er registrert i Norge. Tre nye ballonger i 2009; klubb-ballongene Lierne og Palestina samt en privat ballong. To nye ballonger i 2010 til Drammen.

Årsrapport for 2009

Svalbard var i sentrum i forbindelse med feiringen av NLFs 100-års jubileum. Og det skjedde selvsagt med ballong - det var jo med ballongen «Norge» som Norsk Luftseiladsforening, forgjengeren til Norsk Aero Klubb og NLF, startet virksomheten i 1909. Og det var med ballonger, fallskjerm og motorisert paraglider, NLF markerte 100 års jubileet på Svalbard 14. -18. april. Tre ballonger deltok fra ballongklubbene Oppdetgår, Drammen og Trondheim. I tillegg deltok flere fallskjermhoppere og en motorisert paraglider. Totalt var ca 50 personer med på turen, med NLFs president Otto Lagarhus i spissen. Ballongferdene i Adventdalen ble filmet av NRK og sendt i Norge Rundt. Deler ble også sendt i andre TV programmer. Deltagerne var også innom Svalbard Museum og Spitsbergen Airship Museum hvor det ble overrakt minneplaketter. Været var helt fantastisk selv om temperaturen lå på minus 25 og derunder. Det ble foretatt 4 - 5 ballongturer og et 10-talls fallskjermhopp fra ballongene bl.a. av lederen i fallskjermseksjonen og visepresidenten i NLF.

På selve jubileumsdagen den 5. mai var det stor mottagelse i Oslo Rådhus og deretter oppvisning av alle seksjonene i NLF. Ballongene fikk dispensasjon til å starte fra Kontraskjæret – det opprinnelige startstedet fra 1910 og som har vært brukt

av våre klubber i et 20-talls år før den ble stengt av politiske årsaker. To ballonger fløy til Skårer. VG som var med laget et flott reportasje på VG-nett.

To kunstnere fra Oslo – Goksøyr&Martens, sto for årets mest unike ballongevenement – en ny ballong i Palestinaflaggets farger og med teksten «Palestinian Embassy» på engelsk og arabisk fløy i samarbeid med Oslo Ballongklubb tre ganger over Oslo med norske og palestinske politikere ombord. Dette kunstprosjektet – med politisk innhold – var sponset av KORO (Kunst i det Offentlige Rom) som sorterer under Kulturdepartementet. Prosjektet fikk bred omtale i media og ble fulgt opp av en utstilling på et galleri i Oslo.

Forøvrig var det relativt stor aktivitet over Oslo i løpet av sommeren. Ballongene Steria og Lierne fløy bl.a. over Madonna-konserten på Valle Hovin og over cupfinalen på Ullevål. Greenpeace var på besøk i forbindelse med fredsprisutdelingen og vi hjalp dem sette opp Greenpeace ballongen på Rådhuskaia. Vær og flyforbud umuliggjorde dog fri flukt.

Av andre turer kan nevnes at Drammen Ballongklubb deltok i prøve VM i Ungern og at Oslo Ballongklubb fløy over alpene i Østerrike og over slettene i Danmark. Mikael Klingberg fløy gassballong fra Münster til Berlin i forbindelse med 100-årsjubileet for Münster ballongklubb.

Årsrapport for 2010

Oslo og Drammen ballongklubber deltok i stevne på Filippinerne i februar mens Oppdetgår Ballongklubb deltok i et stevne i Østerrike. I påsken var det ballongstevne på Gol med 5 ballonger. Det ble konkurrert om «Konglepokalen» (plukke konge fra kurven) og Per Olav Holtebu fra Oslo Ballongklubb vant. Drammen og Akershus Ballongklubber deltok i VM for varmluftballonger i Ungarn i september.

Forøvrig var det relativt stor aktivitet over Oslo i løpet av sommeren. Også media var på banen – ballongene Steria og Lierne fløy bl.a. i TV-programmet «Golden Goal», og «Ville d'Orleans» med Steffen Steffensen fløy med NRK i forbindelse med 140-års markeringen av den franske ballongens landing på Lifjell i 1871. Oslo Ballongklubb fløy med NRK i programmet Mozart og Madonna. Oslo Ballongklubb avsluttet sesongen med tur over Ullevål stadion og Cupfinalen (ble vist på TV).

Mikael Klingberg

Leder

Start fra Gol i påsken.

Over Ullevål cupfinale.

MODELLFLYSEKSJONEN 2009 – 2010

Organisasjon

Seksjonsstyret

Modellflyseksjonens styre har etter valget på seksjonsmøtet 29. mars 2009 hatt følgende sammensetning:

Leder:	Terje Martinsen, til 18. juli 2010
Nestleder:	Einar Hagerup, overtok som leder 18. juli 2010
Styremedlem:	Haagen Valanes, overtok som nestleder 18. juli 2010
Styremedlem:	Jonas Lillefjære, ungdomsrepresentant
Styremedlem:	Tom Erik Sørensen
Styremedlem:	Jan Lødner
Varamedlem:	Jan Thore Lygren

Seksjonens leder Terje Martinsen døde 18. juli 2010 etter et kort sykeleie.

Komiteer og utvalg

Modellflyseksjonen har i tillegg følgende faggrupper og komiteer med nåværende ledere/medlemmer:

Friflykt:	Atle Klungrehaug
Linestyling:	Clamer Meltzer
RC-motor:	Pål Westerhaug
F3J:	Jo Grini
F3B:	Espen Torp i 2009, over tatt av Erik C. Morgan i 2010
F3F/Storseil:	Rolf Børge Rettedal
Skala:	Pål Grøvlen
Helikopter:	Dag Eckhoff
Valgkomité:	Rolf Meum, leder
Sikkerhetsutvalg:	Oddvar Kristiansen, leder
NLFs Ungdomsutvalg:	Jonas Lillefjære
NLFs Luftromskomite:	Rolf Meum

Internasjonal representasjon

Seksjonen er representert i FAIs modellflykommisjon (CIAM) med Narve L. Jensen som delegat.

Vi har følgende posisjoner i FAI/CIAMs Subcommittees (SC):

F3A SC:	Ola Fremming, medlem
RC Soaring SC:	Jo Grini, medlem
F3C SC:	Dag Eckhoff, medlem
Scale SC:	Narve Jensen, komitéleder
Electric Flight SC:	Pål Stavn, medlem

Følgende er internasjonalt godkjent dommere i FAI/CIAM:

F3A og F5A:	Tom Erik Sørensen og Pål Kvaløy
F3C:	Dag Eckhoff og Glenn Jone Østebø
F4:	Narve L. Jensen, Jan Even Liahagen, Sverre Moen og Lars Siggerud
F6A:	Dag Eckhoff

Tom Erik Sørensen er svært ettertraktet som dommer i internasjonale konkurranser i F3A (akrobatikk), hvor han med årene har opparbeidet seg en fast posisjon som dommer i EM

og VM. Dag Eckhoff har en tilsvarende posisjon innenfor F3C (helikopter), hvor han dømmer EM og VM. Narve L. Jensen er «fast» juryformann under EM og VM F4x (skala).

Følgende fungerer som tekniske eksperter i FAI/CIAM:

F1:	Tor Bortne og Ingolf Steffensen
F3A:	Ola Fremming, Tom Erik Sørensen og Tore Jemtegaard
F3B/F/J	Espen Torp og Jo Grini
F3C:	Dag Eckhoff og Glenn Jone Østebø
F4:	Narve L. Jensen og Jan Even Liahagen
F5:	Pål Stavn

Det nordiske møtet mellom organisasjonene i Sverige, Finland, Danmark, Island, Estland, Litauen, Latvia og Norge ble avholdt Billund i februar 2009. Fordi mengden saker er stor, ble det avholdt et ekstra møte i Stockholm i oktober. I oktober 2010 ble møtet avholdt i Finland hvor Einar Hagerup og Rolf Meum deltok.

Estland, Litauen og Latvia har ikke møtt på de siste møtene, og vil i fremtiden fortsatt bli innkalt, men møtene vil ikke bli spesielt tilpasset disse landene. Island har heller ikke møtt på svært mange år.

Klubber og medlemmer

Ved årsskifte 2008/2009 var 76 klubber/grupper tilsluttet seksjonen. Det kom til syv nye klubber i løpet av 2009: Gulen LSK/Modell, Jotunheimen MFK, Lofoten RC-Klubb, Rjukan MFK, Sandnessjøen AK/Modell, Snåsa FK/Modell og Voss MFK.

Land FK/Modell ble nedlagt i 2009.

Ved årsskifte 2009/2010 var 83 klubber/grupper tilsluttet seksjonen. Det kom til syv nye klubber i løpet av 2010: Dyrøy RCK, Hustadvika MFK, Jetmodellklubben, Kongsvinger MFK, Mosjøen MFK, Rana RCAF og Sigdal LSK/Modell.

Modellflyseksjonen har fortsatt fremgang i medlemstallet. Antallet medlemskap i seksjonens klubber/grupper var ved siste årsskifte 3.798, mot 3 738 i 2009 og 3.500 i 2008. Seksjonen har en liten nedgang i antall barn som medlemmer, men en økning av ungdomsmedlemmer. Juniormedlemskapene har også gått noe ned, så i korte trekk kan det konkluderes med at barn har blitt ungdom og en del juniormedlemmer har blitt voksne. Selv om det totale tallet er for lavt, er det allikevel en prosentvis stor fremgang i ungdomsmedlemmer. Seksjonen sliter fortsatt med å rekruttere kvinner inn i idretten, vi har 11 færre kvinnelige medlemmer nå enn for ett år siden.

Sekretariat/ansatte

Tom Bjerke ivaretar administrative oppgaver for seksjonen i sekretariatet i en 15% stilling. Tom Brien er ansatt som aktivitetsskulent med hovedoppgave å arbeide for økt barne- og ungdomsaktivitet, spesielt innen modellflyging. I tillegg arbeider han med integrering av funksjonshemmede. Seksjonen svarer for 50% av hans lønnskostnader.

Årsrapport 2009

Seksjonsmøte og ting

2009 var år for seksjonsmøte og Luftsportsting som nå avholdes hvert annet år. Dette var også året for NLFs 100-års jubileum, og de formelle møtene ble avsluttet med jubileumsfest for delegater og inviterte gjester. Det var ingen kontroversielle saker til behandling på årets møter, men forbundet fikk full tilslutning til en omfattende strategi- og langtidsplass som vil prege forbundets og seksjonenes arbeid i tingperioden frem til 2011.

100-års jubileum

Hele året sto i jubileets tegn. I tillegg til flere store arrangementer i forbundets regi (omtalt i NLFs årsrapport), var det gledelig å se at mange av modellflyklubbene hadde mindre og større lokale arrangementer for å hedre jubilaranten. Tom Brien var på veien mesteparten av sommerperioden og bidro til aktiviteter i klubbene.

EM i skala 2009

Etter mer enn to års arbeid kunne vi ønske 45 piloter fra 12 nasjoner velkommen til Starmoen i tiden 26. juli til 2. august. For alle hjelpere, deltakere, dommere og publikum ble dette et meget vellykket mesterskap som vi både under mesterskapet og i etterkant har mottatt mange rosende ord for.

Mesterskapet ble åpnet av NLFs president Otto Lagarhus, Elverums ordfører Terje Røe og Contest Director Einar Hagerup. Arne Mathisen fra NLFs sekretariat holdt en sikker og styrende hånd over hele seremonien som inkluderte innmarsj og flaggborg, lokal folkedans, taler og en meget populær mottakelse til slutt, det siste spandert av NLF.

Etter en uke med varierende norsk sommervær hadde vi fått gjennomført et komplett program, og verdige vinnere kunne kåres. Dog kunne vi ønsket noe mer publikum tilstede. Økonomisk kom vi godt ned på bena, og reklameverdien av et slikt arrangement kan ikke regnes i kroner og øre.

Seksjonen vil rette en hjertelig takk til komiteen som sto for forarbeidet og gjennomføringen, og ikke minst alle hjelpere som bidro under arrangementet.

Anleggssaker

Seksjonen har involvert seg i saker vedrørende nyanlegg eller erstatningsplasser for flere modellflyklubber og grupper. Dette antallet bare øker år for år og tar svært mye ressurser. Den nye plan- og bygningsloven pålegger kommunen et utvidet ansvar for at saksbehandlingen er korrekt og tilstrekkelig, og dette har medført at det stilles strenge krav til utredning, selv for det minste anlegg.

I dag kreves det minst støysonkart og en høringsrunde. Dette er oppgaver som krever spesialkompetanse, og seksjonen har innenfor sine midler og ressurser bistått så godt som det er mulig. Til tider har sakene vært så mange og omfattende at dette har tatt mesteparten av tilgjengelige ressurser.

I svært mange anleggssaker er miljøspørsmålene det sentrale. Vern av mark, planter og dyrearter er ømtålige temaer, og det skal ikke mange innsigelsene til før en sak stopper helt opp.

Vi innhenter nå spesialisthjelp i en del saker, og arbeider med en «kokebok» slik at klubbene skal unngå de verste fallgruvene, og på en bedre måte kunne orientere seg gjennom de kommunale organer som er involvert i en slik prosess.

Modellfly informasjon og web

Seksjonsbladet Modellfly Informasjon kom ut med seks utgaver i 2009, de aller fleste med et betydelig større sideantall enn de faste 52. Opplaget er nå permanent øket til 3 500. Tilgangen på betalte annonser er god.

Det er bra tilgang på artikler fra leserne, og både bidragsytere, redaktør og spalteredaktører legger ned betydelige ressurser i å lage et godt magasin. Redaksjonen mottar mange positive og hyggelige tilbakemeldinger fra leserne, og vi opplever at mange spesielt mange svenske og danske etterspør abonnement på bladet.

Heldigvis har vi i 2009 fått en ny spalteredaktør helikopter i Per Morten Schou. Fra nummer 1/2010 har vi også Tor Christiansen på plass som spalteredaktør for jetmodeller.

MI vil fra nummer 1/2010 trykkes i en miljøsertifisert prosess og kan merkes med Svanemerket. Samtidig har trykkekosten gått betydelig ned.

Vedlikehold av seksjonens websider er en utfordring. Det er stor aktivitet i gruppene, og en løsning med desentralisert vedlikehold har vært etterspurt lenge. Dette er nå i ferd med å finne en god løsning.

NLFs sentrale web ble forsøkt fornyet i forbindelse med jubileet, men den valgte løsningen viste seg å ha en så høy brukterskel at de fleste unnlot å benytte den. Det er nå igangsatt et omfattende arbeid med å finne en bedre og mer åpen løsning.

Seksjonen har lansert ideer for å lage en opplæringsweb for nye modellflygere. Utfordringen her er å finne noen som er villig til å yte profesjonell hjelp med lanseringen, og seksjonen har disponible midler til formålet.

Styrets møter

Styret har hatt tre møter i 2009, hvorav ett var arbeidsmøte over en hel helg. Ellers har styret jevnlig kontakt per telefon og e-post for å kunne ta hurtige avgjørelser i enkeltsaker. Slike avgjørelser blir så protokollført på førstkomende styremøte.

Barne-, ungdoms- og rekrutteringsarbeid.

Her henviser vi til NLFs årsrapport for 2009 og avsnittet om økonomi i denne årsrapporten.

Integrering av funksjonshemmede

Her henviser vi til NLFs årsrapport for 2009.

Service til klubber og medlemmer

Her vil vi bare gjenta fra fjorårets rapport at det er viktig at medlemmer og klubbstyres er oppmerksomme på de mulighetene som ligger i MeLWin for å hente ut rapporter, vedlikeholde opplysninger om egen klubb/egne medlemmer, og ikke minst sjekke at alle som flyr aktivt har betalt sin kontingent.

Idrettslige prestasjoner

Tilsluttede klubber har på NLFs vegne arrangert norgesmesterskap og nasjonale klasse mesterskap innen de fleste grener.

Årets norske mestere er:

Klasse:	
F1A – friflukt	Vegar Nereng, Ørnen Modellflyklubb
F1B – friflukt	Ole Torgersen, Ørnen Modellflyklubb
F2B – linekontroll	Clamer Meltzer, Trondheim Modellflyklubb
F3A – RC motor	Ola Fremming, Tønsberg Modellflyklubb
F3B – RC seil	Jørgen Busk, Larvik Modellflyklubb
F3C – helikopter*	Kristian Mattsson, Oslo & Omegn Modellhelikopterklubb
F3F – RC seil	Bjørn Tore Hagen, Bodø Modellflyklubb
F3J – RC seil	Jo Grini, Valdres Flyklubb
F3J – RC seil junior*	Stein Marius Pedersen,

F3K – RC seil	Lillehammer Modellflyklubb
F4C – skala	Frank Tenambergen, Cirrus RC klubb
F4G – skala stormodell*	Thor Arne Solberg, Os Aero Klubb
F4H – skala stand off	Geir Flesche, Vingtor RC Club
	Rune Nessen, Tønsberg Modellflyklubb

*) Mesterskapet er avholdt med for få deltakere (minimum er 5) og er derfor ikke godkjente NM med mindre det er søkt om og innvilget dispensasjon på forhånd.

I tillegg er det avholdt nasjonale klasse mesterskap i nordiske og nasjonale klasser med følgende vinnere:

Klasse:	
Nordic – RC motor	Henning Jorkjend, Vingtor RC Club
Sport07 – RC motor	Kjell Straumland, Forus RC klubb
IMAC Basic	Åge Landsem, Stjørdal Modellflyklubb
IMAC Intermediate	Tor Einar Sotlien, Asker Modellflyklubb
IMAC Sportsmann	Henrik Riseng, Vingtor RC klubb
IMAC Freestyle*	Ivar Fiske, Sunndal Flyklubb
Helisport – helikopter*	Geir Marken, Folgefonn RC klubb
Populær – helikopter*	Tore Gundersen, Folgefonn RC klubb
Populær – skala	Se NM F4H/G
Treff – skala	Se NM F4H/G

* = Mesterskapet er avholdt med for få deltakere (minimum er 3), og er derfor ikke godkjente nasjonalt mesterskap med mindre det er søkt om og innvilget dispensasjon på forhånd.

Ovenstående Norgesmestre og nasjonale klassevinnere har, sammen med arrangører og alle deltakere, utvist stor sportsmannsånd og gjort sitt beste for at mesterskapene får den ramme som et NM/NK skal ha.

Ved godkjenning av mesterskap i 2009 har seksjonen lagt vekt på følgende som ble skrevet i årsrapporten for 2008:

Allikevel må vi påpeke at i noen få tilfelle har NM-arrangøren tatt for lett på sin oppgave som arrangør når det gjelder planlegging, bekjentgjøring og utførelse. Vi vil derfor i 2009 innskjerpe de krav som påligger et godkjent NM, og eventuelt i etterkant underkjenne mesterskapet dersom det ikke tilfredsstillende de krav som fremkommer av NLFs konkurransereglement samt seksjonens egne bestemmelser.

Vi vil understreke at utlysningen og arrangementet har vært svært tilfredsstillende i alle sammenhenger, men det påligger arrangøren å følge konkurransereglementet med hensyn på minimum antall deltakere.

Internasjonal deltakelse

Norske modellflygere har vært godt representert på de fleste NoM, EM og VM og andre internasjonale konkurranser med

Fagernes Flyshow 2010. Kø på startplass. Foto: Tom Brien

hederlige plasseringer. Vi har ikke mottatt en samlet oversikt over plasseringer, og utelater denne oversikten fra årets rapport.

Økonomi

Modellflyseksjonen har en sunn økonomi. Det var i 2009 budsjettert med et underskudd på ca kroner 20.000, men endte opp med et overskudd på ca kroner 80.000. Dette avviket skyldes i det alt vesentligste at medlemstilgangen har vært større enn beregnet, og at tilskuddet fra NIF også har steget betydelig.

Seksjonens andel av Norges Idrettsforbunds rammetilskudd for 2009 var kr 402.037. Rammetilskuddet fordeles innad i NLF basert på antall medlemskap i hver seksjon, hvor spesielt ungdom påvirker fordelingen positivt. Tilskuddet utgjør en betydelig del av seksjonens inntekstbudsjett, og bidrar sterkt til at vi har klart å holde kontingenten tilnærmet uendret i svært mange år, og ikke minst sette en svært lav kontingent for barn og ungdom.

Seksjonen mottok etter søknad til Norges Idrettsforbund kroner 84 667 til utviklingsorientert ungdomsidrett for året 2009.

Midlene er disponert på følgende måte:

- Vi arrangerte to instruktørkurs i 2009. Ett på Gardermoen og ett i Stjørdalen. Det var totalt 29 stk med på kursene.
- Vi har klart å engasjere en del flere konkurransepiloter i aldersgruppen 13–19 år i år. Aktiv jobbing fra aktivitetsskulenten side har ført til minst 4 nye ungdommer. Disse har fått innvilget konkurransetilskudd fra disse midlene.
- Blant de tiltakene vi har igangsatt og skal jobbe videre med, er simulatortrening. Vi har derfor brukt denne posten til å investere i egen simulator. Våre voksne konkurransepiloter vil her kunne drive trening og simulering for de yngre pilotene på en bredere og mer fornuftig måte.
- Vår intensjon om å lage webbasert opplæring har ikke helt gått etter planen. Vi har ikke kapasitet selv til å få ferdig den plattformen og løsningen vi har tenkt. Vi har flere ganger gått aktivt ut i miljøet og etterlyst hjelp til dette,

men ikke fått noen respons.

- Vi har de siste årene hatt to–tre ungdomssamlinger på Starmoen. Det er ungdom selv som har tatt initiativet til dette. I år har det dessverre ikke lyktes å få tid eller ledig kapasitet til å gjennomføre dette. Vi kommer sterkere tilbake til dette i 2010.
- Aktivitetsskulenten jobber kontinuerlig med utvikling og rekruttering av ungdom til luftsport. Særlig innen modellflyging arbeides det målrettet og aktivt.
- Det arbeides mye med å få på plass en Toppidrettslinje for modellfly. Dette arbeidet krever mye arbeid i kulissene. Det er store utfordringer i det politiske organet om å bevilge penger til å opprette flere skoleplasser i det aktuelle fylket. Vi har stor tro på at dette er den veien vi skal gå for å få hevet modellflyging opp på et respektabelt nivå og utviklet unge konkurransepiloter til et topp nivå.

Søknad for 2010 vil være også fokusert på å legge til rette for at ungdommen skal få best mulig premisser for konkurransevirkosomhet, samt at de skal utvikle seg på nivå med det internasjonale nivået.

Styret fører gjennom hele året løpende kontroll med inntekts- og utgiftssiden. Det henvises forøvrig til vedlagte regnskap i denne beretning.

Sluttbemerkninger

2009 har vært et veldig bra år for modellflyseksjonen. I tillegg til og økonomi har seksjonen arrangert et meget godt Europamesterskap i skala, og har stor klubb- og medlemsøkning.

Vi takker for flott arbeid ute blant klubber og medlemmer som viser en positiv holdning, og slik sett er gode ambassadører for vår idrett. Seksjonen takker for alle positive tilbakemeldinger og konstruktive bidrag til driften av modellfly-Norge.

Terje Martinsen (sign)
Leder Modellflyseksjonen

Årsrapport 2010

Ledermøtet

Ledermøtet ble avholdt på Starmoen, Elverum i april. Ledermøtet avholdes hvert annet år og hovedtema for møtet var det pågående sikkerhetsarbeidet i seksjonen. Sikkerhetsutvalget la på dette møtet frem sitt foreløpige forslag til et mulig nytt regelverk for modellfly. Dette arbeidet gjøres i tett dialog med Luftfartstilsynet og det var naturlig at en representant fra tilsynet var til stede på ledermøtet for å gi informasjon og svare på spørsmål fra seksjonens klubbledere.

Anleggssaker

Seksjonen er involvert i saker vedrørende nyanlegg eller erstatningsplasser for flere modellflyklubber og grupper. Dette antallet ser ut til å øke år for år og tar svært mye ressurser.

Modellfly Informasjon (MI) og web

Seksjonsbladet Modellfly Informasjon kom ut med seks utgaver i 2010. Opplaget er nå permanent økt til over 3.500 eksemplarer. Tilgangen på betalte annonser er god.

Det er fortsatt bra tilgang på artikler fra leserne, og både bidragsytere, redaktør og spalteredaktører legger ned betydelige ressurser i å lage et godt magasin. Etter at leder og redaktør Terje Martinsen gikk bort sommeren 2010 ble arbeidet med MI siste halvår preget av mer dugnad enn vanlig. Flere av seksjonens medlemmer «brettet opp ermene» og bidro til at MI ble utgitt som planlagt.

Vedlikehold av seksjonens websider ga store utfordringer i 2010, etter Terje Martinsens bortgang. Terje var redaktør og administratorer av nettsidene og det har vist seg krevende og umulig å overta arbeidet slik det var gjort. Seksjonen måtte søke eksternt hjelp for å «knekke» koden for publisering og det var begrenset hvilken informasjon vi fikk publisert på nettsidene. Ettersom vi skal over på en ny web-plattform fra 1. april 2011, ble kun helt nødvendig informasjon prioritert til nettsidene høsten 2010.

Styrets møter

Styret har hatt tre møter i 2010, hvorav to var arbeidsmøter over en hel helg. Ellers har styret jevnlig kontakt per telefon og e-post for å kunne ta hurtige avgjørelser i enkeltsaker. Slike avgjørelser blir så protokollført på førstkomende styremøte. På grunn av Terjes bortgang har styret i tillegg hatt to møter med administrasjonen i NLF for å avklare arbeidsfordelingen mellom administrasjonen og modellflyseksjonens styre.

Barne-, ungdoms- og rekrutteringsarbeid.

Her henviser vi til NLFs årsrapport for 2010 og avsnittet om økonomi i denne årsrapporten.

Integrering av funksjonshemmede

Her henviser vi til NLFs årsrapport for 2010.

Service til klubber og medlemmer

Her vil vi bare gjenta fra fjorårets rapport at det er viktig at medlemmer og klubbstyret er oppmerksomme på de mulighetene som ligger i MeLWin for å hente ut rapporter,

«In-door»-flyging Stjørdal 2010. Foto: Kjell Thore Leinhardt

vedlikeholde opplysninger om egen klubb/egne medlemmer, og ikke minst sjekke at alle som flyr aktivt har betalt sin kontingent.

Idrettslige prestasjoner

Tilsluttede klubber har på NLFs vegne arrangert norgesmesterskap og nasjonale klassemesterskap innen de fleste grener.

Årets norske mestere er:

Klasse:

F1A – friflukt	Ingolf Steffensen, Bærum Modellflyklubb
F1B – friflukt	Vegard Nereng, Ørnen Modellflyklubb
F2B – linekontroll	Clamer Meltzer, Trondheim Modellflyklubb
F3A – RC motor	Ola Fremming, Tønsberg Modellflyklubb
F3B – RC seil*	
F3C – helikopter**	Einar Bergseth, Oslo & Omegn Modellhelikopterklubb
F3F – RC seil	Arild Møllerhaug, Haugaland Modellflyklubb
F3J – RC seil	Jo Grini, Valdres Flyklubb
F3J – RC seil junior	Fredrik Grini, Valdres Flyklubb
F3K – RC seil**	Kristian Austenå, Gullknapp Modellflyklubb
F4C _ skala	Øivind Olsen, Fredrikstad modellflyklubb

*) Mesterskapet ble avlyst og det er derfor ikke kåret en norgesmester.

***) Mesterskapet ble avholdt med for få deltagere for å bli godkjent som norgesmesterskap.

I tillegg er det avholdt nasjonale klassemesterskap i nordiske og nasjonale klasser med følgende vinnere:

Klasse:	
F4H/F4G	Geir Flesche, Vingtor RC club
Nordic – RC motor	Bjarne Bakken, Malvik Modellflyklubb
Sport07 – RC motor	Carl Erik Stephansen, Ving modellflyklubb
IMAC Basic	Asle Sudbø, Trondheim Modellflyklubb
IMAC Intermediate	Rolf Meum, Glåmdal RC klubb
IMAC Sportsmann	Magne Hegstad, Moss Modellflyklubb

«In-door»-flyging Stjørdal Modellflyklubb i hangar 9, Værnes Flystasjon. Foto: via Modellflyseksjonen

IMAC Freestyle*	William Jul Ringkjøb, Bodø Modellflyklubb
Helisport – helikopter*	Geir Marken, Folgefonn RC klubb
Populær – helikopter*	Tore Gundersen, Folgefonn RC klubb

*) Mesterskapet er avholdt med for få deltakere (minimum er 3) og er derfor ikke godkjente nasjonalt mesterskap med mindre det er søkt om og innvilget dispensasjon på forhånd.

Ovenstående Norgesmestere og nasjonale klassevinnere har, sammen med arrangører og alle deltakere, utvist stor sportsmannsånd og gjort sitt beste for at mesterskapene får den ramme som et NM/NK skal ha.

Internasjonal deltakelse

Modellflygere fra Norge har også i 2010 vært godt representert i internasjonale mesterskap, konkurranser og stevner. Medlemmene har oppnådd gode plasseringer. Norske modellflygere har vært godt representert på de fleste NoM, EM og VM og andre internasjonale konkurranser.

Økonomi

Modellflyseksjonen har god økonomi. I 2010 var det budsjettet med et overskudd på kroner 27 500, men endte opp med et overskudd på kroner 87 794. Dette avvirket skyldes i det alt vesentligste lavere aktivitet høsten 2010. Seksjonen har en egenkapital pr 31.12.2010 på kroner 496 952.

Seksjonens andel av Norges Idrettsforbunds rammetilskudd for 2010 var kr 477 552. Rammetilskuddet fordeles innad i

NLF basert på antall medlemskap i hver seksjon, hvor spesielt ungdom påvirker fordelingen positivt. Tilskuddet utgjør en betydelig del av seksjonens inntektsbudsjett, og bidrar sterkt til at vi har klart å holde kontingenten tilnærmet uendret i svært mange år, og ikke minst sette en svært lav kontingent for barn og ungdom.

Styret fører gjennom hele året løpende kontroll med inntekts- og utgiftssiden. Det henvises forøvrig til vedlagte regnskap i denne beretning.

Sluttbemerkninger

2010 har vært et år der mye har skjedd i modellflyseksjonen, både positivt og negativt. 18. juli døde leder Terje Martinsen brått etter kort tids sykeleie. Terje vil bli dypt savnet av modellflymiljøet i Norge. Ellers har mye fokus vært rettet mot sikkerhetsutvalgets arbeid og fremlagte høringsutkast. Mange har tatt del i meningsutvekslingen, både med positive og kritiske bemerkninger. Det er slik det skal være i en demokratisk organisasjon.

Også i år har modellflyseksjonen hatt stor klubb- og medlemssøking. Vi takker for flott arbeid ute blant klubber og medlemmer som viser en positiv holdning, og slik sett er gode ambassadører for vår idrett. Seksjonen takker for alle positive tilbakemeldinger og konstruktive bidrag til driften av modellfly-Norge.

Tom Erik Sørensen
Styremedlem

SEILFLYSEKSJONEN 2009 – 2010

Organisasjon

Seksjonsstyret

Seksjonsstyret har etter valget på seksjonsmøtet 28. mars 2009 hatt følgende sammensetning:

Leder:	Jan Erik Kregnes
Nestleder:	Ida Mellesdal
Styremedlem:	Ole Baartvedt
Styremedlem:	Tommy Kristiansen
Styremedlem:	Ole Andreas Marskar
Varamedlem:	Michael Koch
Varamedlem:	Trude Liavaag

Det er avholdt ni styremøter i 2009 og det ble behandlet 61 saker, i 2010 er det avholdt sju styremøter og det ble behandlet 67 saker. Styret har håndtert noen av sakene pr e-post. Arbeidsutvalget som består av leder, nestleder, fagsjef og avdelingssjef har hatt møter og behandlet saker som senere har fått formell godkjenning av styret. I tillegg har styrets representanter deltatt på styremøter i NLF, samt flere fagkomiteer og utvalg i forbundet.

Komiteer og utvalg

Seksjonen har følgende komiteer og utvalg:

Valgkomité:	Tom Erik Hole, leder
Sikkerhets- og Utdanningskomité:	Etter at Sikkerhets- og Utdanningskomiteen (SUK) hadde vært uten leder i en tid tiltrådte Svein Larssen som leder på høsten 2009.
Teknisk komité:	Hans Magnus Borge, leder
PR -rekrutteringskomité:	Trude Liavåg satt som leder frem til høsten 2009 da hun bad om fritak fra vervet. Styret ivaretok komiteens ansvar resten av 2009 og frem til høsten 2010 da Tore Øvreide tok over lederoppgaven.
Uttaks- og Konkurransekomité:	Nils Barkald, leder
Rekord- og Merkekomité:	Tore Bjørnstad, leder
Anleggskomité:	Gunnar Øxseth, leder
Historisk komité:	Seilflyhistorisk Forening ivaretar området i h.h.t. avtale med S/NLF
NLFs Ungdomsutvalg:	Per Magnus Østhus ble valgt til seilflyrepresentant, men fra 2010 har også Martin Bjørnebekk deltatt da Østhus har hatt et lengre studieopphold i utlandet.
NLFs Luftronskomité:	Per Osen, seilflyrepresentant
NLFs Miljøkomité:	Svein Birkeland, seilflyrepresentant

Seksjonen har i 2009 og 2010 gitt ut bladet Seilflysport med Jon Marthins som redaktør.

Internasjonal representasjon

Seksjonen er representert i FAIs seilflykommisjon (IGC) med Arild Solbakken. Arild deltok på den årlige konferansen både i 2009 og 2010. Begge årene ble konferansen arrangert i Lausanne, Sveits. I European Gliding Union (EGU) er Geir Raudsandmoen delegat, han deltok på den årlige EGU-konferansen som i 2009 ble arrangert i Helsinki, Finland. Han deltok også i 2010 hvor møtet var i Olten, Sveits. Nå som det tekniske har kommet i et system er det fremtidig struktur og regelverk for operasjon og lisenser som har fokus i EGU. Geir er også medlem av EGUs Maintenance Working Group. Seilflyseksjonen er medlem av OSTIV.

Sekretariat/ansatte

Seksjonen har i perioden hatt følgende ansatt medarbeidere: John Eirik Laupsa som daglig leder av seksjonen og daglig leder av riksanlegget Ole Reistad Senter. John Eirik har også andre oppgaver i NLF sentralt, og stillingsandelen i Seilflyseksjonen er 50 prosent. Steinar Øksenholt er fagsjef i 100% stilling. Jørgen Scharning og Espen Strid har vært engasjert på Ole Reistad Senter i 2009 og 2010. Det siste året har også Marius Roel vært engasjert på senteret.

Hederstegn

Leif Jørgen Ulvatne ble under NLFs 100-års jubileumsmarkering på Holmenkollen i 2009 tildelt Seilflyseksjonens hederstegn. I 2010 ble samme utmerkelse tildelt Tom Erik Hole, dette skjedde i forbindelse med avslutningen av norgesmesterskapet i FAI klasser. Også andre medlemmer av Seilflyseksjonen har mottatt hedersbevisninger både i 2009 og 2010. Det vises til NLFs årsrapport for hvert enkelt år.

Årsrapport 2009

Klubber og medlemmer

Ved utgangen av 2009 hadde seksjonen 26 medlemsklubber. Dette er en nedgang på én klubb fra 2008. Bergen Aero Klubbs seilflygruppe ble lagt ned 1. januar 2009

Fem av våre klubber har færre en 10 medlemmer og idrettskretsene er pålagt å følge opp disse da de ikke klarer å oppnå minimumsantallet. Flere av disse klubbene kan stå i fare for å måtte legge ned, eller slå seg sammen med andre. Ut over dette er fortsatt det generelle bilde at klubbene blir mindre og mindre. Noen hederlige unntak er det i klubber som tør å satse. Eksempelvis har Voss Flyklubbs seilflygruppe sett en ny vår med tilstrømming av nye og gamle medlemmer etter innkjøpet av en Super Dimona.

Antall medlemskap i seksjonen har sunket med 7 prosent, fra 1345 medlemmer i 2008 til 1250 i 2009. Etter å ha flatet ut i medlemsfallet i 2007, har trenden gjennom 2008 fortsatt ut i 2009. 55 færre seniormedlemskap og i alt 74 færre medlemmer ble fasiten ved utgangen av 2009.

Det er i 2009 fløyet 9.000 starter, ca 7.500 timer og 140.000 km. Dette er ca 1.300 starter mindre enn for 2008. Antall timer er helt på nivå med 2008, mens vi i antall kilometer øker med 35.000. De siste fire årene har vi nå fordoblet antall dokumenterte strekk-kilometer.

Drammen Flyklubb arrangerte nok en gang en prikkfri Wave Camp på Vågå, den 19. i rekken og i 2010 vil det være 20 års jubileum for campen. Årets arrangement ble av kjennere vurdert inn på topp tre listen, med tanke på flotte flyopplevelser. Det ble flere nasjonale og internasjonale gullhøyder og diamanter.

Det er nok en periode på 2–3 uker i juni som må anses å ha vært sesongens beste periode i 2009 med tanke på gode

seilflyforhold. Deltakerne på strekkleir og NM Sportsklasse fikk virkelig smake på indrefløyten, men også NM i FAI klasser i begynnelsen av juni fikk mange fine dager. De lengste strekkene ble fløyet i juni med flere flygninger på over 800 kilometer. Lars Rune Bjørnevik gjorde et flott forsøk på en 1000 kilometer FAI-trekant den 24. juni som dessverre måtte avbrytes før siste vendepunkt. Inngangen til sesongen i mai var kald og bløt og i juli var nok ikke så mange heller fornøyd med ferieværet. Først litt ut på høsten kom godværet tilbake og med det fikk vi fine bølgeforhold i fjellene.

På rikscenteret er det fløyet 2.350 slep og 250 vinsjstarter. Dette avviker med 6–700 slep og 2–300 vinsjstarter færre fra de siste års normaler. De planlagte aktiviteter, konkurranser og kurs er gjennomført som terminfestet. Akrokurset flyttet vi i år til Frya da rikscenteret var leid ut til EM i skalamodeller i denne perioden.

PR, informasjon og rekruttering

Det er gjort mange PR-fremstøt i 2009 i nasjonale og lokale medier, og flere klubber har aktivt tatt initiativ her. Fra PR og rekrutteringsfondet ble det mot slutten av året utbetalt noe i overkant av 8.000 kroner til godkjente og støtteberettigede tiltak til fem klubber. Årets rekrutteringsklubb ble Voss Flyklubb som med investering i ny Super Dimona virkelig har fått oppsving på aktiviteten. Flyet har gått over 700 starter og for en av klubbene som i mange år har slitt, betyr dette mye. Fra 2010 håper de også å være i gang med slepflyging på flyet. Premien på 5.000 kroner ble overlevert under ledermøte i april 2010.

Flere seilflyklubber og ikke minst seksjonen har aktivt deltatt i 100-års jubileumsmarkeringer for forbundet. Vi har markert oss og vist frem seilflyging ved flere anledninger. Høydepunktene var på 100-årsdagen 5. mai, med dobbeltslep over Oslo og under Rygge Air Show i august, hvor det var flotte seilflydisplay. Vi håper å høste både nye medlemmer og anerkjennelse for den innsats som ble nedlagt. Klubbene og medlemmene skal ha stor takk for den innsats som ble lagt ned i forbindelse med jubileet.

Våre aktiviteter var i 2009 ikke representert på Eskremsportveko.

I 2009 så vi for første gangen en hel årgang av Seilflysport i farger. Dette har definitivt løftet bladet og gitt det ytterligere et godt kvalitativt preg. Stoffet er fortsatt allsidig og godt med bidrag fra mange hold både i inn- og utland.

Mot slutten av året og med initiativ i seksjonsstyret er det tatt frem en ny informasjonsbrosjyre i "Seilfly – en sport som passer alle". Brosjyren kan trykkes med klubbsspesifikk informasjon på siste side etter ønske. Etter to tiår med den gamle brosjyren var det på tide med litt fornyelse. Inspirasjon og idé til den nye brosjyren er hentet fra Eskilstuna Flygklub i Sverige.

I desember 2008 startet seksjonen opp på ny webplattform i det som skulle være NLFs nye drakt. Dessverre har vi gjennom 2009 opplevd at plattformen ikke var så enkel i bruk som forventet. Vi har dermed ikke har kommet hundre prosent over på

ny løsning, i det den gamle fortsatt brukes til enkelte oppgaver. Ved utgangen av året er det tatt et felles initiativ i NLF for å se på vår felles informasjonsstrategi, inklusive hjemmesider hvor nye sosiale medier som Facebook og Twitter er integrert.

Opplæring og sikkerhet

Det ble utstedt 21 flygebevis og 63 nye elevbevis i 2009. Vår første pilot fra prosjekt Tilrettelagt luftsport, Mikkel Gaarder, fikk sitt flygebevis 6. september etter bestått oppflyging med kontrolant Tommy Kristiansen.

I alt har 20 klubber skoletillatelse, i tillegg til den sentrale seilflyskolen. I 2009 samarbeidet Oslo Seilflyklubb og seksjonen om grunnskoling for klubbens nye elever, ved at de deltok på sentralt grunnkurs, som det ble arrangert to stykker av over to uker i juli og august

Det ble utdannet fire nye instruktører i 2009. Årets I-kurs vil nok likevel huskes best fra havariet med ASK-21 LN-GNC. Slepert ble avbrutt kort tid etter avgang med instruktørkandidaten og hans instruktør om bord. Heldigvis ble utfallet bra tatt i betraktning omfanget av havariet. Begge pilotene er i dag godt restituert, selv om de nok i lang tid vil være merket av kompresjons- og virvelskadene de pådro seg. I-kurset ble ledet av Kjell Thunold, Gardermoen seilflyklubb sammen med hans nye stab.

I september startet vi opp med neste års instruktørkull på O-kurssamlingen. Det er svært god søkning til I-kurs i 2010 med totalt 17 kandidater under opplæring. IK-2 kurset ble gjennomført med totalt syv deltakere. Den praktiske delen fokuserte i år på innhold og gjennomføring av PFT/S.

Det ble ikke utdannet noen nye teknikere i 2009, men vi hadde deltakere på motorkursene for TMG og SLG/SSG.

I regi av Svedanorkursene har vi tradisjonen tro gjennomført fjellflygingskurs på Vågå, strekkleir på Starmoen og i år akrokurs på Frya. Kursene har tiltrukket seg godt med deltakere selv om det nok har vært plass til flere på samtlige kurs. Svedanorkursene har samlet aldri vært mer populære og benyttet enn hva som var tilfelle i 2009.

Det er i 2009 innrapportert 38 hendelser og havarier fra seilflyvirksomheten. I alt totalhavarete fire fly innenfor vår virksomhet. Mid-air ulykken under norgesmesterskapet i slutten av mai/begynnelsen av juni, satte en støkk i oss alle. Både den svenske og norske piloten som var fartøysjefer i hvert sitt fly hoppet ut og reddet seg i fallskjerm. At sammenstøtet skjedde så høyt som 16-1700 m hadde nok stor betydning for utfallet. Under I-kurset havarete et av kursetes fly rett etter avgang, noe som er omtalt lengre opp i denne delen av rapporten. I august opplevde vi at slepflyet på Elvenes i Salangen fløy tom for fuel og nødlandet rett på utsiden av flyplassgjerdet. Ut over disse fire store havariene har vi også hatt flere middels til små materielle skader.

Ved utgangen av året er arbeidet med prosjekt Fly Trygt 2 straks i mål, og med forventet oppstart av klubbmøter i februar-mars. Seksjonen ser frem til en ny runde med klubbbesøk

og fokus på flysikkerhet. Etter noen år med dårligere statistikk, alvorlige hendelser og havarier tror vi et program som dette vil kunne løfte sikkerheten i en samlet seksjon.

Sikkerhet og utdanningskomiteen fikk ny leder i 2009, Svein Larssen, Tønsberg Seilflyklubb. Larssen bygger opp en ny komite med gamle og nye medlemmer som aktivt vil jobbe med flysikkerhet og opplæring. Behandling av hendelsesrapporter vil fortsatt ha høyeste prioritet og fra 2010 vil dette arbeidet beskrives i egen prosedyre. Rapporteringskulturen er blitt bra, men vi er fortsatt langt unna 100 prosent rapportering.

Utstyr og fly

Ved utgangen av 2009 er det registrert 153 seilfly i Norges Luftfartøyregister. Det er en nedgang på fem fly fra 2008. Et privat andelslag på Klanten hentet i vår hjem det som nå er den tredje ASH-26E i landet. Seilflyseksjonen har til erstatning for ASK-21 LN-GNC, kjøpt og hentet hjem en fabrikknytt fly av samme type. Flyet ble satt på tollager og først tollet inn i januar 2010. Geir Raudsandmoen, Elverum Flyklubb hentet hjem sin nye LS10 på vårparten som først fikk sin typegodkjenning på høsten. Et andelslag på Voss og med utgangspunkt i Voss Flyklubb kjøpte en ny Super Dimona. Flyet er blitt fløyet over 300 timer og 700 starter i 2009. På opsjonsmarkedet er en ASH-30Mi-opsjon endret til ASH-31Mi. I 2009 har vi også sett den første reelle seilflysimulatoren bli tatt i bruk av Tønsberg Seilflyklubb. Nye elever tilbys nå introduksjonskurs med teori, en time i simulator og en time i ASK-21Mi. Det blir spennende å følge dette simulatorprosjektet som er en nyvinning her på berget.

Prosjekt Tilrettelagt Luftsport (TL)

Etter at Stiftelsen En Ny Dag ble nedlagt ved utløpet av 2008, har Elverum Flyklubb/Seilflygruppa og Seilflyseksjonen videreført prosjektet. Det ble allerede i januar 2009 tatt kontakt med Norges Handikapforbund (NHF) for å inngå et samarbeid om informasjon og rekruttering. Det ble blant annet avtalt at TL skulle delta på NHFs Ungdomsleier på Haraldvangen i Hurdal i juni.

I april var TL representert på Midtnorsk Hjelpemiddelmesse i Trondheim Spektrum, et arrangement hvor også Norges Idrettsforbund var involvert.

I september holdt prosjektleder Svein Birkeland og seilflypilot Mikkel Gaarder foredrag om prosjektet for Flymedisinsk seksjon i Luftfartstilsynet under deres etterutdanningskurs for flyleger. Etter presentasjonen ble det klart at Polly Vacher, som både holdt foredrag og selv arbeider med å gjøre flyging tilgjengelig for funksjonshemmede, valgte å gi overskuddet fra salget av egen bok under arrangementet, 1.200 kroner til seilflyprosjektet. Norsk Flymedisinsk Forening har gitt en støtte på 10.000 kroner til Tilrettelagt Luftsport. Midlene går uavkortet til stipend / støtte til utøvere i målgruppen.

Mikkel Gaarder deltok også på FAF-konferansen (Fysisk Aktivitet og Funksjonshemming) i Oslo i september.

Stiftelsen Sophies Minde har gitt et tilsagn om stipendmidler på 20.000 kroner som TL forutsetter blir benyttet i 2010.

Midlene utbetales i etterkant av utført aktivitet.

Det var fire rullestolbrukere med som deltakere på Seilflyseksjonens grunnkurs i juli, og flere andre i målgruppen samt noen ledsagere har deltatt på introduksjonsturer. Et stort og viktig mål ble nådd i september da Mikkel Gaarder bestod teoretisk og praktisk eksamen til flygebevis og ble første rullestolbruker i Norge med flygebevis seilfly.

Mikkel Gaarder gratuleres av sjekkinstruktør Tommy Kristiansen som Norges første rullestolbruker med seilflylappen. Foto: via Seilflyseksjonen

Riksanlegg

Ole Reistad Senter hadde mye aktivitet i 2009. Antall seilflystarter har hatt en nedgang fra foregående år, mens andre gjester sørger for at den totale bruken og belegget av overnattingsplasser er økende. Anlegget er den økonomiske bærebjelken i Seilflyseksjonen. Brukere utenfor seilflymiljøet blir stadig viktigere i å sikre økonomien for senteret og derved også seksjonen.

Det største enkeltarrangementet i 2009 var Europamesterskapet for skalamodeller, som ble arrangert i slutten av juli og begynnelsen av august. Arrangøren mottok mye skryt for sitt perfekt gjennomførte arrangement, og anlegget ble beskrevet på samme positive måte.

Elverumsturneringen i fotball for ungdom ble gjennomført på Starmoen i juni.

I tillegg til at brukergrupper helt utenfor flymiljøet er viktige brukere av anlegget, er også modell-, mikro- og motorflymiljøene hyppige gjester.

Seilflyseksjonens styre besluttet på vårparten å bestille internett-tilgang ved fiber istedenfor den svært ustabile radio-baserte tilgangen som har vært på anlegget i flere år. Fra august var den nye tilgangen i bruk og det er nå en sikker og stabil funksjon.

Ved tildelingen av spillemidler for anlegg i juni, ble det gitt tilsagn på 315.000 kroner for prosjektet med utvidelse av parkerings- og oppstillingsområder. Tilskuddsbeløpet utgjør om lag samme som kostnaden til asfaltering som er gjenstående del av prosjektet. På bakgrunn av positive signaler om fritak for merverdiavgift for idrettsanlegg fra 2010, ble det

besluttet å ikke asfaltere i 2009, da nye bestemmelser kunne føre til at asfalteringen kunne gjennomføres uten at det må betales merverdiavgift. Fra tilsagn om tilskudd blir gitt har forbundet to år på seg til å avslutte prosjektet. Slik sett kan asfalteringen utsettes helt frem til våren 2011.

På høsten ble det innkjøpt to 12 m³-glassfibertanker for drivstoff. Disse ble gravd ned rett før telen kom på høsten. Det skal klargjøres et bensinanlegg som skal kunne tilby to typer flydrivstoff. John Eirik Laupsa har hatt ansvaret for anlegget med drift og utvikling. Jørgen Scharning og Espen Strid har begge vært engasjert med slepflyging og drift av senteret.

Det er også andre som har vært engasjert etter behov til konkrete arbeidsoppgaver. I tillegg til de som har utført lønnet arbeid, har vi hatt stor hjelp av mange andre oppgaver som instruktører, slepflygere, bakkesjefer og andre nødvendige posisjoner. Uten alle disse frivillige ildsjelene ville det ikke vært mulig å drive et anlegg med så omfattende virksomhet.

Konkurranser

Elverum Open og Norges Cup 1 fra Starmoen ble gjennomført med kun to av seks mulige konkurransedager. Det var 9 deltakere i Elverum Open og 12 i NC1. Erlend Sørbye, Gardermoen Seilflyklubb, vant både Elverum Open og NC1.

Fra 30. mai til 7. juni innbød seksjonen til norgesmesterskap i FAI-klasser. Ved utløpet av påmeldingsfristen ble det gyldig klasser i junior, klubb, 18-meter og åpenklasse. Med nye regler og to eksemplarer av H.M.Kongens pokal i NLF var denne pokalen for første gang på mange år satt opp i et seilfly-NM. Kun åpenklassen med sine 15 deltakere kvalifiserte som klasse for konkurranse om pokalen.

Mesterskapet ble avvirket med fem av syv mulige dager. Første konkurransedag ble kansellert etter mid-air hendelsen før start på oppgaven gjeldene dag. Konkurransen ble ledet av Leif Jørgen Ulvatne og samlet i alt 28 deltakere hvorav to deltakere var fra Sverige og en fra Danmark. Norgesmestere ble i klubbklassen Jo Inge Bjørø, Os Aero Klubb, juniorklassen Per Magnus Østhus, NTH Flyklubb, i 18-meter og åpenklassen Birger Bulukin, Gardermoen Seilflyklubb. Bulukin ble vinner av Kongepokalen. Harald Høimyr's minnepokal gikk til Jo Inge Bjørø, Os Aero Klubb i klubbklassen. Høimyr's minnepokal var opprinnelig satt opp i standardklassen. I 2008 ble den satt opp i den sammenslåtte Standard og 15-meterklassen. Da det ikke ble noen standardklasse i 2009, har familien Høimyr gitt sitt tilsagn til at pokalen nå settes opp i klubbklassen.

Norgesmesterskapet i Sportsklassen og for lag samlet kun 7 piloter i 2009. Været ble denne gangen helt fantastisk med 6 av 6 mulige dager. Aldri har det vært fløyet lengre og hurtigere i Sportsklassen. Konkurransleder var Steinar Øksenholt, avløst av Jon Martins mot slutten av uka. Norgesmester i sportsklassen ble Ingar Pedersen, Drammen Flyklubb, og for lag NTH Flyklubb med Nils Asbjørn Sekse og Erik Eldegard på laget. Det ble ikke arrangert norgesmesterskap i akroflyging og vi deltok heller ikke i nordisk mesterskap i akroflyging som i 2009 ble avholdt i Finland.

I Norgescupen var det utlyst i alt seks delkonkurranser i 2009 fra følgende plasser; Starmoen, Hokksund, Voss, Elvenes, Frya og Oppdal. Det ble ikke gyldige konkurranser på Voss og i Elvenes. Det lot seg heller ikke gjøre å fly Grand Prix på Frya. Totalvinner av Norgescup 2009 ble Geir Raudsandmoen, Elverum Flyklubb/seil.

Norsk seilflymesterskap i strekkflyging (NSMst) har i 2009 gjennomført sin andre sesong som vår landskonkurranse basert på OLC-plattformen. Thomas Spatscheck har fungert som konkurranseleder. Målsetningen for sesongen var å nå 15 klubber, 60 deltakere og 500 flygninger på til sammen 100 000 kilometer. Oppsummeringen viste at vi nådde 58 deltakere, 440 flygninger og ca 90.000 kilometer. Med dette har aldri landskonkurransen vært mer populær og benyttet. Totalvinner i individuell klasse ble Erlend Sørbye, Gardermoen Seilflyklubb. Hastighetselementet ble vunnet av Geir Raudsandmoen, Elverum Flyklubb/seil. I lag og klubbkonkurransen var det som i 2008 Gardermoen Seilflyklubb som vant. Ny sesong i NSMst startet opp 13. oktober 2009 og avsluttes 11. oktober 2010.

Norge var ikke representert med piloter og team i de to Europamesterskapene som ble avholdt i 2009.

Verdensmesterskapet for juniorer ble arrangert i Finland. Team Norge var representert med Gunnar Grønlien og Jon Erik Lygren i standardklassen, begge fra Os Aero klubb, og Anders Hamre, Drammen Flyklubb, i klubbklassen. Team Captain var Hans Magnus Borge. I sin første internasjonale konkurranse gjorde våre piloter det bra i en kvalitativt meget god konkurranse med i alt ni gyldige og gode dager. Det har aldri vært fløyet lengre oppgaver i et junior-VM. Plasseringene ble som følger; Geir Grønlien nr 29 og Jon Erik Lygren nr 31 med 36 i klassen og Anders Hamre nr 39 med 46 i klassen.

Steinar Øksenholt og Lars Rune Bjørnevik, begge Gardermoen Seilflyklubb, deltok i Svensk Mesterskap i åpenklassen fra Arboga. Mesterskapet fikk seks gyldige og flotte dager i en periode av sesongen som nok var den beste. Våre piloter gjorde det igjen godt og Bjørnevik tok en flott 7. plass og Øksenholt ble nr 10 i sammendraget i klassen som hadde 15 deltakere. Bjørnevik hadde blant annet en dagsseier og en andreplass.

Under nordisk møte i september ble Norge tildelt rollen som arrangør av Nordisk Mesterskap for juniorer i 2010, med Steinar Øksenholt oppnevnt som konkurranseleder.

Nordisk samarbeid

Det Nordiske seilflymøtet ble i 2009 arrangert på Elverum. Det har etter hvert blitt tradisjon for at det innbys til flyging på fredagen. Denne gangen hadde vi fått frem mange interessante fly og det var folk fra Finland, Island, Sverige og Norge som hadde sørget for å være på plass for å kunne delta i aktiviteten. Været ville ikke samarbeide denne dagen, og det ble kun et par flygninger med Geir Raudsandmoens LS-10 etter at regnbygene slapp taket sent på ettermiddagen. Også denne gangen var det den svært negative utviklingen i medlemstall og aktivitet som synes å ramme landene, som var hovedtema. Det kan synes som om enkelte av de andre nordiske landene rammes enda hardere enn Norge, mens unntaket

er Finland som synes å greie å opprettholde medlemstall og aktivitetsnivå. På spørsmålet hva de gjør i Finland som vi ikke lykkes med i de andre landene får vi ikke gode svar.

Det felleseuropeiske regelverket som etter hvert gjelder oss alle, var også et viktig tema. Det synes som om Sverige har fått den gunstigste situasjonen i forhold til innføringen av det såkalte Part M. Svenskenes organisasjon har fått status som myndighet, og det synes som de får det beste systemet, mens situasjonen var svært uavklart både i Danmark, Finland og Norge på tidspunktet det nordiske møtet ble holdt i september 2009.

Rammebetingelser

Norge er underlagt den felles europeiske luftfartsorganisasjonen EASA, som har besluttet innføring av regelverk, det såkalte Part M, som forutsetter at hvert enkelt flyindivid er knyttet opp til en organisasjon som administrativt ser til at flyet har kontinuerlig luftdyktighet. Dette er en såkalt CAMO-organisasjon. NLF fikk godkjent sin organisasjon i desember 2009. Det er vanskelig å se at det nye regimet tilfører mye til flysikkerheten, men det er et regelverk vi bare må forholde oss til om flyene skal holdes luftdyktig. NLFs CAMO er ment som en non-profit virksomhet og skal være et tilbud til utøverne i forbundet. Til tross for at forbundet ikke legger opp til å tjene på CAMO-virksomheten vil det for hvert enkelt fly medføre en kostnad på minimum 5.000 kroner pr. år.

Et annet felt hvor det også jobbes felles europeisk, er innen luftrom. Det har blitt iverksatt et stort prosjekt med det mål å få innført kun to luftromsklasser, kontrollert luftrom og ikke kontrollert luftrom. Dette viser seg svært vanskelig å få gjennomført i mange land i Europa og de fleste land har skrinlagt prosjektet. I Sverige har det vært kun to klasser i flere år. Til tross for at de fleste landene som begynte med innføringen av kun to klasser har lagt det fra seg, velger Norge å fortsette innfasingen av kun to klasser. NLF er svært kritisk til dette som vi oppfatter som en begrensning for våre aktiviteter. Forbundet har som strategi å arbeide for mest mulig ikke kontrollert luftrom.

Det har utover i 2009 blitt jobbet videre med utforming av luftsportsområder i Oslo og Farris TMA som skal kunne tas i bruk når ny luftromsstruktur og organisering av den kontrollerte flytrafikken på Østlandet tas i bruk på våren 2011. Dette er det såkalte Oslo-ASAP prosjektet. Til tross for at vi i samarbeid med Avinor AS synes å ha kommet frem til mange og viktige steder hvor det er luftromsområder, vil den nye strukturen beslaglegge mye luftrom som burde kunne vært benyttet til luftsport i ukontrollert luftrom.

2009 var første året den signerte avtalen med Forsvaret om bruk av luftrom i Østerdalen skulle benyttes. Luftsporten fryktet at avtalen ikke var godt kjent i Forsvaret, og det var enkelte eksempler på at avtalen må gjøres kjent der. Det er heller ikke alle internt i Forsvaret som vil anerkjenne den signerte avtalen. Det ble ved årets utløp arbeidet med avklaringer og det forutsettes at alle parter i avtalen forholder seg slik de skal fra kommende sesong.

Juniorpilot Martin Bjørnebekk har landet på et jorde og er i ferd med å få flyet i hengeren. Høsten 2010 begynte Martin på toppidrettsgymnas med seilfly som hovedfag. Foto: via Seilflyseksjonen

Økonomi

Seksjonsmøtet i mars 2009 vedtok et budsjett med en bunnlinje som skulle vise et overskudd på 20.000 kroner. Året ble gjort opp med et overskudd på 18.115 kroner. Slik sett kan økonomien synes å være grei. Imidlertid er det faktorer som har påvirket resultatet som isolert sett i årsregnskapet gir positivt bidrag, men som har vært ikke ønskede forhold. Dette er både en realiseringsgevinst som fremkommer som et resultat av at erstatningsoppgjøret for seksjonens seilfly som totalhavarete, er høyere enn flyets bokførte verdi. Videre har det vært reduksjon i personalkostnader som følge av sykmelding. Til tross for de nevnte effekter har seksjonen sett seg nødt til å benytte det meste av driftsoverskuddet på Ole Reistad Senter, totalt 426.618 kroner, til dekning av andre kostnader til å drive norsk seilflyging. Det begynner å bli noen år siden vi mistet tilskuddet over Forsvarsbudsjettet, siste år var 2001 og tilskuddet var da 530.000 kroner. Dette bortfalt, samtidig med negativ medlemsutvikling, begynner å bli et stort problem for seksjonens økonomi på sikt.

Økonomistyringen er god, men det er vanskelig å holde budsjetttrammene på kostnadssiden samtidig som det blir dårligere oppslutning på mange av de inntektsgivende aktivitetene. Seksjonens styre vil vurdere tiltak for å sikre seksjonens økonomi på lang sikt.

Sluttbemerkninger

2009 viderefører flere utfordringer for Seilflyseksjonen. Både seksjonens strategiplan, nye tekniske bestemmelser (CAMO-ordningen), luftrom og synkende medlemstall er områder som krever handling og bevisst håndtering. Både seksjonens administrasjon, styret, komiteer, klubber og alle som deltar i en eller annen form, må ha bevissthet i forhold til hva som nå skjer nasjonalt og internasjonalt. Tiden er inne til et skikkelig krafttak for seilflygingens plass i landet vårt.

Sikkerhet er en klippefast milepæl for oss alle. I 2009 opplevde vi likevel flere alvorlige ulykker. Seksjonen har tatt tak i utviklingen. I 2010 skal samtlige klubber bli besøkt av representanter fra seksjonens flytrykingskorps, og det skal gjennomføres flytrykingsprogrammet «Fly Trygt 2»

Den synkende medlemsopplutningen fortsatte i 2009. Selv om dette også er et internasjonalt fenomen, kan vi ikke slå oss til ro med det og bare akseptere at det er slik. Det er viktig at vi klarer å snu utviklingen. Styret er klar over at et synkende medlemstall også medfører reduserte inntekter. Seksjonens styre har fokus på kostnadseffektiv styring av virksomheten, hvor bemanningen i seksjonen er et av de viktige punktene. Videre arbeides det med en vurdering av hvilke oppgaver som må utføres av ansatte og hva som kan gjøres av tillitsvalgte. Dette arbeidet blir videreført i 2010.

Driftsresultatet i seksjonen er omtrent som budsjettet, imidlertid er det urovekkende at alt for stor del av driftsoverskuddet på rikssenteret må overføres til seksjonens ordinære drift for å nå budsjettmålet for den totale virksomheten i Seilflyseksjonen.

Det er en god økonomisk styring i seksjonen, men det er dessverre ikke mulig å avsette tilstrekkelig med midler til en god nok videreutvikling og vedlikehold av rikssenteret.

I seksjonens strategiplan er arbeidsområdene klubbdrift og rekruttering de viktigste.

En stor takk til alle som hver på sin måte har bidratt med arbeid for seilflygingen i Norge i 2009.

Årsrapport 2010

Klubber og medlemmer

Ved utgangen av 2010 hadde seksjonen 25 medlemsklubber. Mo Flyklubbs seilflygruppe er i løpet av året opphørt. Det er ikke stiftet noen ny klubb, men et privat andelslag i Kristiansand har overtatt en IS28M2 motorglider (TMG) med Kjevik som base. Et frø for en klubb i denne regionen er sådd.

Antall medlemskap i seksjonen har sunket med 1,4 prosent fra 1.250 medlemmer i 2009 til 1.233 i 2010. Selv med negativ medlemsutvikling gjennom året er reduksjon betydelig lavere enn for foregående år (7 prosent). Positivt er det også at ungdomskategoriene av medlemskap er i pluss.

I 2010 ble det fløyet 8.700 starter, 7.000 timer og 125.000 kilometer. Dette er 1.300 starter og 500 timer mindre enn for 2009. Antall strekk-kilometer går også ned med 15.000. Det siste etter at vi i fire år på rad har hatt god vekst på denne delen av flygingen vår.

Vågå Wave Camp jubilerer med sitt 20. arrangement på isen ved Vågåmo i Oppland. Og mot slutten av den tradisjonsrike uken på Vågå kom også de store høydene i flotte bølgeforlder dette året. Deltakerantallet og tilstrømmingen av spesielt svenske klubber og piloter er betydelig lavere enn for få år tilbake. Allikevel fremstår campen som det største seilflyarrangementet i Norge dette året.

Også i 2010 ble vi velsignet med meget godt seilflyvær i store deler av juni. Norgesmesterskapene og strekkleiren ble arrangert i denne perioden med godt utbytte og flotte flygninger. Vårsesongen startet bra, men det ble fort kaldt og først mot slutten av mai kunne vi registrere lengre flygninger. I løpet av sesongen har vi hatt mange flygninger på mellom 500 og 800 kilometer. Flere av disse som FAI-trekanter. Snøen kom sent på høsten i Østlandsområdet og sesongen ble først avsluttet siste helg i november for de fleste klubbene. Årets mest spektakulære flygning ble utført den 31. mai hvor Rune Hovda i ASW-28E krysset fjellet fra vest mot øst med sin strekkflygning fra Ulven til Starmoen. Den påfølgende dagen returnerte han mot vest.

Ole Reistad Senter på Elverum er fortsatt det mest aktive seilflystedet i Norge. I 2010 ble det fløyet i underkant av 3.000 slep og 285 vinsjopptrekk fra riksianlegget. Alle arrangementer og planlagte konkurranser ble gjennomført med god deltakelse og høyt aktivitetsnivå.

PR, informasjon og rekruttering

Etter ett år med fokus på organisasjonens 100-årsjubileum ble året 2010 gjennomført med større fokus på seksjonens største utfordring - vi blir stadig færre seilflygere! I en periode hvor vi nå over ti år har blitt 200 færre medlemmer har seksjonen betydelig fokus på å snu trenden. På ledermøte i april var dette på nytt viet fokus. Tore Øvreide fra Os er engasjert som leder for den sentrale PR og Rekrutteringskomiteen. Øvreide skapte engasjement og visjoner ved sitt innlegg på ledermøte som ble meget godt mottatt.

Som del av Fly Trygt 2 legges det også vekt på klubbutvikling og modernisering. I programdelen «2020» blir klubbene ledet inn i en prosess hvor visjoner for en seilflydag i året 2020 legges. Ideen har vært å bryte et tradisjonelt mønster for klubbutvikling og i dette jobbe seg bakover fra en ønskesituasjon i 2020, gjennom å definere modige steg, suksessfaktorer og hindringer på veien dit. Mange klubber har fått en positiv opplevelse ved å se sin klubb med litt andre briller og grunnlaget for ny optimisme og utvikling er lagt.

Første helg i oktober samlet seilflynorge seg til tidenes seilflykonferanse på Storefjell Høyfjellshotell. 80 aktive seilflygere og flere familier fant veien til Golsfjellet denne weekenden. Flydagen på Klanten hadde fokus på støy og slepeflygning med TMG. Dessverre var flyværet heller dårlig med tåke og regn, men noen demostarter ble allikevel fløyet. Konferansen lørdag og søndag ble i hovedsak viet til organisering, drift av klubbene, opplæring og seilflygingens fremtid i Norge. En høyst engasjert forsamling hadde mye på hjertet og gav godt utbytte både for klubbrepresentanter, seksjonsstyret og administrasjonen. Mange dro hjem med gode ideer, forslag til tiltak og ikke minst viste konferansen at det er vilje til endringer – det vanskelige er allikevel å iverksette disse! En stor takk til vertskapet ved Storefjell Høyfjellshotell og Hallingdal Flyklubb for en meget vellykket konferanse som nok har satt en ny standard for fremtidige Seilflykonferanser.

Også i 2010 har vi fått positiv omtaler i flere medier både lokalt og nasjonalt. Mange klubber er flinke til å få inn redaksjonelt stoff i lokalpressen.

Seilflysport kom ut med fire utgaver i farger i 2010. Årets julegave for mange lesere ble bladet som dumpet ned i postkassen den 24. desember – kanskje det beste og flotteste bladet fra de 25 årgangene bladet har vært utgitt. En stor takk til redaktøren Jon Marthins og hans team.

Årets rekrutteringsklubb ble Sandefjord Seilflyklubb. En av våre store klubber har her virkelig lagt seg i selen og gjort grep. Fjorten nye medlemmer, ti nye elevbevis og bra aktivitetsøkning ble fasiten etter ett år i endringens tegn. Klubben har utviklet Notodden Seilflysenter videre og erstattet sitt tradisjonelle slepfly med en Dynamic WT-9 mikrofly. De nye elevene introduseres raskt til strekkflygning og i høst ble det kjøpt en Pilatus B-4 for å styrke akromiljøet. Friskt satsning har gitt gode resultater og mye å bygge videre på. En oppmerksomhet og gavesjekk på 5.000 kroner vil bli overrakt under seksjonsmøtet i april 2011.

Opplæring og sikkerhet

Det ble utstedt 31 nye flygebevis og 63 nye elevbevis i 2010. Den 18. august fløy Øyvind Øien opp til flygebevis og ble med det den andre rullestolbrukeren fra prosjektet Tilrettelagt Luftsport som fullførte utdannelsen. I tillegg til klubbkolingen har det vært avhold to sentrale grunnkurs ved rikssenteret.

12.–14. februar samlet skolesjefene for 20 klubber med skoletillatelse og våre sentrale IK-1-ere seg til seminar på Elverum. Samlingen gjennomføres nå hvert andre år med sikte på å standardisere og utvikle opplæring og skoleflygingen

Piloter og landslagsleder Hans M. Borge under Nordisk for juniorer på Elverum. Foto: via Seilflyseksjonen.

i klubbene. Fra årets I-kurs III ble det uteksaminert åtte nye instruktører og med det ble også det største kurset på flere år. Med mange kandidater blir også aktivitetsnivået høyt. I løpet av uken ble det fløyet i overkant av 250 starter med kandidatene. Kurset ble også i år ledet av Kjell Thunold, Gardermoen Seilflyklubb.

O-kurssamlingen i oktober samlet fire nye instruktørkandidater og ders ansvarlige instruktører fra fire forskjellige klubber. Ytterligere et par kandidater vil følges opp med O-kursoppstart vinteren 2011, slik at seks kandidater kan være kvalifisert for innkalling til opptak i 2011.

IK-2-kurset samlet også åtte deltakere og ble ledet av seksjonens fagsjef, Steinar Øksenholt. Fem av instruktørene deltok for oppgardering til IK-2 og de resterende tre for oppdatering. Teknikerkursene ble av Segelflyget innstilt i 2010 på grunn av lav påmelding. Fra Norge hadde vi en kandidat oppmeldt som med dette ikke fikk gjennomført planlagt utdanning.

Svedanorkursene er fortsatt populære og i 2010 arrangere S/NLF kurs i fjellflygning, strekkflygning og akroflygning. Fjellflygingskurset ble gjennomført på Vågå, strekkflygning og akroflygning på Starmoen. Strekkflygingskurset fikk dessverre et havari ved utlanding ved en av de fire danske deltakerne. Piloten kom fra det uten skader, men flyet fikk betydelige strukturelle skader og ble senere kondemnert. Strekkleiren ble dette året tidlig fulltegnet, men også fjellflygingskurset og akrokurset hadde bra deltakelse.

Seksjonen gjennomførte i alt 11 klubbesøk med programmet Fly Trygt 2 i 2010. Programmet er en videreføring av Fly Trygt 1 som ble gjennomført i 2001–2002. Fly Trygt 2 er utviklet av seilflyfagsjef Steinar Øksenholt med inspirasjon hovedsakelig fra Segelflyget. Seksjonen har som målsetning at alle aktive klubber innen sesongstarten 2011 skal ha

gjennomført programmet og klubb-besøkene fortsetter derfor utover vinteren 2011. Programmet gjennomføres over en dag på seks timer og seksjonen sender ut foredragsholdere fra en flytrykingsgruppe bestående av syv til åtte personer.

26 avviks- og hendelsesrapporter er innsendt og behandlet av Sikkerhets- og Utdanningskomiteen i 2010. Dette er et betydelig lavere antall enn foregående år (51 i 2008 og 38 i 2009) og alvorlighetsgraden har også i 2010 vært lavere. Vi har hatt to materielle skader knyttet til harde landinger med ASK-21, et fly måtte lande i Heddalsvannet ved Notodden og en motorglider druknet under en flom på Ler i Melhus.

Utstyr og fly

Ved utgangen av 2010 er det registret 148 seilfly i Norges Luftfartøyregister. Dette er en nedgang på 5 fly fra 2009, og en nedgang som nok må forvente vil forsterkes ved innføringen av Part M og krav til CAMO i 2011. Økte kostnader og byråkrati vil nok medføre at enkelte svært lite brukte fly blir stående på bakken.

I januar hentet S/NLF sin nye ASK-21 fra tollageret på Raufoss. Flyet ble besiktiget og gitt luftdyktighet i mars, og ble benyttet under Svedanorkurset på Vågå. Dessverre fikk flyet en betydelig skade etter en hard landing etter kun et 20-talls starter ved sesongoppstarten på Starmoen.

Private interessenter har hentet hjem til Norge et tilnærmet nytt, tidligere demonstrasjonfly av typen Super Dimona fra Italia. Flyet vil få base på Ler og leies ut til Gauldal Seilflyklubb som med dette får erstattet sin SF25 som ble tatt av flommen i sommer. Sandefjord Seilflyklubb har fått en Pilatus B-4 som tillegg til sin flåte ved kjøp av en brukt, men nullstilt maskin fra Sverige.

Trioen Hovda, Døsen og Bjørø fra Os Aero Klubb kjøpte en brukt ASW-28E i England som har funnet sitt nye hjem på Ulven og i lufta over Vestlandet.

Petter Richardsen har i løpet av året bygd ferdig sin Sinius Pipistrel, registrert som eksperimentel og fløyet i overkant av fem timer på testprogrammet høsten 2010. Reidar Kaarbø har også kjøpt og hentet hjem et mikrolett seilfly av typen Strojnik S-2a. På den historiske siden har Petter Lindberg i 2010 kjøpt og fløyet en Siren C30S Edelweiss.

Prosjekt Tilrettelagt Luftsport (TL)

Treårsprosjektet som er finansiert av Extra-stiftelsen, ble fullført i 2010. Det har totalt blitt tilført 800.000 kroner til anskaffelsen av ASK 21, LN-GBZ. Norges Luftsportforbund, som anser tiltaket som svært viktig, har bidratt med finansiering fra flyet ble anskaffet i 2006 og frem til siste del av forbundets lån ble nedbetalt i 2010.

Rekrutteringen av rullestolbrukerne til seilflyging er forsøkt utført i samarbeid med Norges Handikapforbund (NHF). Tilrettelagt Luftsport (TL) har deltatt på NHF-arrangement som avtalt, men med hensyn til rekrutteringseffekt for seilflyging har ikke samarbeidet gitt spesielt gode resultater. Det som imidlertid fungerer bra er at tidligere kursdeltakere rekrutterer andre innen sine miljøer, personer de mener kan være interesserte og har forutsetningene. NLFs aktivitetskonsulent har også vært svært aktiv og rekruttert folk som har begynt på kurs.

Det deltok rullestolbrukere på begge de sentrale grunnkursene som ble arrangert på Starmoen sommeren 2010. Deltakerne har kommet fra Bodø, Stavanger, Tønsberg og Ål i Hallingdal. Øyvind Øien, som i 2006 var første rullestolbruker som fløy solo med seilfly i Norge, fløy opp til flygebevis etter kursperioden sommeren 2010.

Prosjektet samlet 66.200 kroner i stipendmidler, som ble fordelt på kursdeltakere. Midlene som ble fordelt i 2010 kom fra Helsedirektoratet, Stiftelsen Sophies Minde, Norsk Flymedisinsk Forening og Polly Vacher.

Utfordringene med å drive rekrutteringsarbeid som gir gode resultater, er minst like store innen prosjektets målgruppe som for funksjonsfriske. Muligheten for å kunne tildele støtte til kursdeltakere synes å være en grunnleggende forutsetning for å kunne lykkes med å rekruttere noen nye hvert år.

Landsforeningen for Trafikkskadde (LTN) arrangerte i september en Action-Weekend etter modell fra tilsvarende arrangement to år tidligere. Mange med funksjonshemninger, blant annet noen av profilene fra TV-serien «Uten Grenser» fikk prøvd mange luftsportsaktiviteter. Hovedfokus for TL er å tilby seilflyging til rullestolbrukere som på sikt skal kunne bli selvstendige seilflypiloter. Et annet tiltak som også er av stor betydning er å få med på flyturer folk som opplever å være med på noe som de overhode ikke trodde var oppnåelig etter en skade eller kanskje et medfødt handikap.

Riksanlegg

Til tross for at den samlede seilflyaktiviteten i 2010 hadde en

ytterligere tilbakegang i forhold til foregående år, var det på Ole Reistad Senter en liten økning, i alle fall på antall starter. Antall flyslep var totalt 2.689 som var en økning på 14,3 prosent fra foregående år. Også antall vinsjstarter hadde en liten økning og endte opp med 282 starter som var 10,6 prosent mer enn året før.

Rent økonomisk har virksomhetene utover seilflyging og andre luftsportsaktiviteter ytterligere forsterket sin betydning i 2010. Det har vært stor aktivitet på anlegget gjennom hele året. Belegget på hyttene har vært meget godt, og langtidsutleie av hyttene utenom seilflygingens travleste sesong har bidratt meget bra.

Viktige arrangement for å oppnå gode økonomiske resultater er Birkebeinerarrangementene, Mustang Speed Week, Elverumsturneringen, Nordiske Jakt- og Fiskedager, Actionweekend for Landsforeningen for Trafikkskadde og samlinger i regi av Norske Redningshunder.

Av luftsportsarrangement utover seilflyging bør spesielt Norgesmesterskapet i akroflyging, som ble arrangert i månedsskiftet juli-august, nevnes. Før det ble besluttet å gjennomføre arrangementet var det møte med naboer. Det ble gjort klart at uten deres samtykke ville vi ikke tilby å arrangere mesterskapet på Starmoen.

På høsten i 2010 ble anleggsprosjektet, som blant annet innebærer asfaltering av det om lag 1.800 m² store området utenfor S/NLFs hangar, fullført. Etter revisjon av prosjektrengskapskapet på høsten ble det utbetalt 315.000 kroner i spillemidler.

Det har også blitt jobbet videre med nytt drivstoffanlegg. Mye

Jentene markerte seg på juniorsamlingen seilfly høsten 2010.
Foto: Ole Andreas Jordet

av arbeidet gjøres på dugnadsbasis, så det har tatt tid. Det ligger imidlertid nå til rette for at det nye anlegget kan tas i bruk til 2011-sesongen. Det er da klargjort for to kvaliteter slik at Starmoen kan være tidlig ute når alternativer til Avgas 100LL kommer på markedet.

Slitasjen på bygningsmassen begynner å bli betydelig. Som resultat av gode driftsresultater på driften av anlegget de siste årene, og i særdeleshet 2010, ligger det nå til rette for gjennomføring av et betydelig vedlikeholdsarbeid på bygningsmassen og gressområder i 2011.

Teknisk operativ godkjenning for Starmoen Flyplass ble fornyet i februar 2010 og det er nå en gyldig godkjenning frem til mars 2015. Konesjonen for plassen, som utstedes for ti år av gangen, er gyldig til februar 2015. Bokstavkoden, den såkalte location indicator, for Starmoen Flyplass er nå ENSM. Mange ivrige tillitsmenn i Seilflyseksjonen har bidratt på ulike områder og gjort sitt til at driften gikk bedre i 2010 enn noen gang tidligere. Spesielt bør Espen Strid, Marius Roel og Jørgen Scharning nevnes. Alle piloter som utover det å samle flytid som slepeflygere også har gjort en stor innsats med drift av senteret på alle nivåer. Ansvarlig for virksomheten i 2010 har vært John Eirik Laupsa. Han har nå hatt denne oppgaven i 21 år, og uttrykker selv at tiden er inne for å finne nye driftsmodeller og ressurser for å møte fremtiden. Det er nå et godt grunnlag aktivitetsmessig og økonomisk til å gjøre de grep som skal til for å møte morgendagens krav på mange områder.

Konkurranser

Påmeldingen til Elverum Open 2010 var så lav at konkurransen ble avlyst, men Norges Cup 1 ble gjennomført med 14 deltakere 1.–3. mai på Starmoen. Det ble to gyldige

Ole Baartvedt før avgang på Starmoen.
Foto: via Seilflyseksjonen

dager av tre mulig. Vinner ble Anders Kulblik, Gardermoen Seilflyklubb.

Norgesmesterskapet i FAI-klasser ble gjennomført med gyldige klasser for klubb, 18-meter og åpenklasse med handikap, på Elverum fra 29. mai til 5. juni. Det ble fløyet sju av sju mulige dager i variert vær. Med kun 18 deltakere til start var dette det minste Norgesmesterskapet på mange år. De som deltok fikk derimot oppleve en uke med god kvalitativ flyging i et bra arrangement. Konkurransелеder var i år som så mange ganger tidligere, Leif Jørgen Ulvatne. Vinnere av de ulike klassene ble; Klubbklasse - Kato Kvitne fra Os Aero Klubb, 18-meter - Lars Rune Bjørnevik fra Gardermoen Seilflyklubb og Åpenklasse - Jo Inge Bjørø fra Os Aero Klubb. Harald Høimyr's minnepokal ble også i år delt ut i klubbklassen og gikk til Kato Kvitne.

Norgesmesterskapet for Sportklasse, Junior og Lag samlet 10 deltakere hvorav fire juniorer og med det ikke gyldig junior-NM i 2010 heller. Juniorene er allikevel i høyeste grad med på å prege resultatene og årets Norgesmester i Sportsklassen ble junioren Gunnar Grønlien fra Os Aero Klubb. Det ble fløyet konkurranseflyging 5 av 7 dager i et vær som gradvis ble mer og mer stabilt. Konkurransелеder Steinar Øksenholt hadde god kontroll på arrangementet som også var oppkjøring til Nordisk Mesterskap for juniorer i den påfølgende uken. Norgesmester i lag-klassen ble Os Aero Klubb med herrene Grønlien, Lygren og Alsos/Samuelsen på laget.

Norge og Starmoen var vertskap for det 9. nordiske mesterskap for juniorer 26. juni til 3. juli. Preliminær påmelding antydte deltakelse fra Sverige, Finland og Norge. Danmark mener kvaliteten og nivået på konkurransen er for dårlig og sender sine piloter til konkurranser i Europa. Ved starten av mesterskapet var det kun seks deltakere, fire fra Norge og to fra Sverige, som deltok. Konkurransen fikk allikevel høy prioritet og ble gjennomført som planlagt med Steinar Øksenholt som konkurransелеder. I løpet av uken fikk vi fire gyldige dager, men fløy ytterligere to og kansellerte kun to dager. Vår egen Gunnar Grønlien ledet etter tre av fire dager, men var forhindret grunnet opptak til flyskolen å fly de siste dagene. Nordisk mester og gullmedalje gikk til Simon Landqvist fra Sverige og Anders Hamre og Jon Erik Lygren fra Norge fikk henholdsvis sølv og bronse.

Norge var ikke representert i de to Verdensmesterskapene som ble holdt i 2010

Det ble ikke arrangerte Norgesmesterskap i akroflyging med seilfly, men vi var representert ved Anders Håkensen, Geir Saxegaard og Tom Arne Melbostad alle fra Jeløy Seilflyklubb i Nordisk Mesterskap i Dala-Järna, Sverige. Håkensen og Melbostad deltok i klassen Advanced og Saxegaard i Sportsman. Med lite trening og erfaring hevder vi oss i midtsjiktet med 5. plass til Håkensen, 8. plass til Melbostad og Saxegaard. I 2011 vil Norge på nytt være arrangør av Nordisk akromesterskap for seilfly.

Norge var ikke representert i Verdensmesterskapet for akroflyging, men registrerer at de svenske pilotene gjorde det svært godt og fikk en verdensmester.

Norgescupen ble gjennomført med i alt fem av seks terminfestede arrangementer. Det var kun konkurransen på Oppdal som måtte avlyses på grunn av liten påmelding. Øvrige arrangementsteder var Starmoen, Hokksund, Notodden, Voss og Frya. Disse ble gjennomført og gyldige. Totalvinner av Norgescup 2010 ble Kato Kvitne fra Os Aero Klubb.

Norsk Seilflymesterskap i strekkflyging (NSMst) avsluttet sin tredje sesong med premieutdeling i forbindelse med Seilflykonferansen på Storefjell. Konkurransen kan fortsatt vise til vekst og økt interesse. I 2010 fløy 64 deltakere rett i overkant av 100.000 km på 458 flygninger. I 2010 måtte deltakerne for alvor ta inn over seg at FAI-trekanter har stor betydning om de vil opp på resultatlisten og maksimere poengene sine. Totalvinner i individuell klasse ble Erlend Sørbye, Gardermoen Seilflyklubb. Hastighetselementet ble vunnet av Jo Inge Bjørø, Os Aero Klubb. Klubbkonkurransen ble vunnet av Gardermoen Seilflyklubb, mens beste lag kom fra Drammen Flyklubb/seil og besto av Thomas Spatscheck, Anders Hamre og Anders Skifjeld. I 2011 er det besluttet at NSMst tar en pause for evaluering og at standard OLC blir vår landskonkurranse.

Ved opptak til videregående skoler sommeren 2010 ble det klart at Martin Bjørnebekk kom inn på Toppidrettsgymnas i Moss på bakgrunn av sin satsning på seilflyging som idrett. Dette er en svært positiv utvikling og håper Martin vil få en god utvikling som konkurransepilot i sin tid som elev ved Toppidrettsgymnasen. Dette kan føre til at også andre unge talenter kan følge i samme spor.

Nordiske samarbeid

Det nordiske seilflymøte ble i 2010 arrangert i København med DSvU som vertskap. Alle de nordiske landene var denne gangen godt representert. Fredagens flyging foregikk ved Danmarks største klubb, Nordskjælland Flyveklubb, på deres base i Gørlose. En flott dag med fine forhold hvor praktisk benyttelse av luftsportsbokser stod i fokus. På årets agenda stod aktivitets og medlemsutvikling, flytrygging, implementering av Part-M, nye EASA bestemmelser for sertifikater og opplæring, konkurranser og kurs. Årets inviterte hovedtaler var Patrick Pauwels, EGU's president, som ledet møte gjennom sesjonen om nye EASA-bestemmelser. Innføringen av Part M har vist at Europa generelt, men også de Nordiske landene, har tolket og innført dette svært forskjellig. Ved innføringen av nye opplærings- og sertifikatbestemmelser må målsetningen være mer likhet. Den norske delegasjonen bestod av Jan Erik Kregnes, Geir Raudsandmoen, Lars Øyno og Steinar Øksenholt. Den nordiske seilflysekretæren er for tiden Robert Danewid fra Sverige.

Svedanorkursene fremstår i 2010 ved siden av det Nordiske møte som det vi samarbeider best om på tvers av landene. En norsk delegasjon bestående av John Eirik Laupsa og Steinar Øksenholt, deltok på det årlige Svedanor-møtet i København siste torsdagen i oktober.

I 2010 sprakk dessverre det nordiske samarbeidet hva angår termikkprognoser fra SMHI. Finland gav beskjed allerede høsten 2009, men også Danmark trakk fra samarbeidet ved oppstarten i mars 2010. Med dette stod Sverige og Norge

alene tilbake. For prognosene til 2011 er det dialog med SMHI for forbedringer og tillegg i tjenesten og Danmark er forsøkt fristet med igjen.

I 2010 forsøkte vi ved et norsk initiativ å gjøre resultat-tjenesten utviklet av Lars Rune Bjørnevik, til et felles Nordisk prosjekt. Dette strandet delvis på økonomi og interesse både i Sverige og Danmark.

Norge deltok ikke aktivt i den Nordiske Seilflydagen i 2010.

Rammebetingelser.

I mai måned sendte NLF ut brev til samtlige flyeiere med tilbud om å melde seg inn i NLF CAMO. Innmelding skulle skje med at den kombinerte innmeldingsavgiften og årsavgiften for 2010 på 5000 kroner skulle innbetales. Drøyt 100 av de 148 seilfly som er registrert i Norge er med i ordningen.

De forskjellige lands myndigheter forholder seg svært forskjellig til EASA bestemmelsene og erfaringen så langt er at Norge er blant de land som håndhever denne delen av bestemmelsene, den såkalte Part M, på en meget streng måte. Imidlertid kommer det nå signaler fra flere hold om at den linjen Norge følger, adopteres også i andre land. Det er en utfordrende oppgave å greie å holde alle flyene luftdyktig. Imidlertid er det flere dyktige personer i det seilflytekniske miljøet i Norge som bidrar godt for at vi skal få løst utfordringene på best mulig måte utover i 2011.

På luftromssiden har det blitt jobbet mye med å få på plass en best mulig avtale for luftsportens bruk av luftsportsområder i Oslo og Farris TMA når prosjektet Oslo ASAP innføres pr. 7. april 2011. Vi har hatt et meget godt samarbeid med Avinor og det ble i desember signert en avtale som legger til rette for en god utnyttelse av luftrom som blant annet seilflygingen har vært utestengt fra i flere år. Riktignok er det områder vi hadde håpet å få med fra prosjektets oppstart, blant annet et område helt nord i Oslo TMA som ikke er på plass ved oppstarten, men det ligger til rette for å få dette med etter 2011-sesongen. Det samme med at de såkalte høydeflygingsområdene kommer inn i samme avtaleverk. Det planlegges et opplæringsprogram i samarbeid med Oslo ATCC (Air Traffic Control Center) sen-vinteren 2011.

Arbeide med å forsøke å forhindre innføring av toklasse luftrom i Norge har fortsatt gjennom hele 2010. Det finnes steder i Norge hvor vi har forståelse for at det er behov for kontrollert luftrom over AFIS-plasser. Imidlertid rammer forskriften alle AFIS-plasser hvor det tilbys instrumentinnflyging. Et par av de mest utsatte plassene i sammenhengen er Notodden og Fagernes. Utviklingen på Oppdal medfører at problemstillingen også kan bli aktuell der. NLFs bekymringer er adressert både til Luftfartstilsynet og Samferdselsdepartementet.

Klubber som fra sommeren 2010 forsøkte å få utstedt NOTAM (notice to airmen) på samme måte som tidligere, har blitt henvist til NLFs sekretariat. Dette har sammenheng med at NOTAM-tjenesten har blitt ISO-sertifisert. Med sertifisering fulgte at de kun kan ta imot anmodninger av godkjente kilder. NLF er godkjent. Til sammenligning er det i Forsvaret kun to godkjente kilder, Kom-luft og Kom-sjø.

Avtalen som er inngått mellom Forsvaret og NLF i forbindelse med Regionfelt Østlandet og retningslinjer for aktiviteter i luftrommet har vært en utfordring også i 2010. I praksis er ikke luftsport og Forsvarets aktiviteter i særlig mye konflikt, utfordringene er i hovedsak på bakgrunn av dårlig kommunikasjon og liten kjennskap hos Forsvarets personell til den gjeldende avtalen. Det er avtalt gjennomgang med Forsvaret før ny sesong. Seilflyseksjonen har i begynnelsen av desember 2010 hatt møte med Østerdal Garnison. I henhold til avtalen, har liste med prioriterte aktiviteter i kommende sesong, hvor god tilgang på luftrom er avgjørende, blitt levert innen avtalte frister.

Økonomi

Budsjettmålet for 2010 var et driftsoverskudd på 20.000 kroner hvor et driftsoverskudd på Ole Reistad Senter var budsjettert med 300.000 kroner. Det er et lite tilfredsstillende utgangspunkt at det stadig slites på anlegget uten at det er økonomisk mulig å føre det meste av anleggets driftsoverskudd tilbake for bruk til vedlikehold og videreutvikling.

Seilflyseksjonens resultat for 2010 med et overskudd på 1.233.815 kroner er meget bra, men forholdet med at senterets drift subsidierer det øvrige fortsetter. Senterets drift alene viser et overskudd på 1.588.451 kroner. Det understrekes at det i all vesentlighet er aktiviteter utenfor seilflyging eller andre NLF aktiviteter som har bidratt til de gode inntektene. Det er mange forhold som har klaffet i 2010 og driften har blitt gjennomført med minimumsbemanning av betalt personell. Tillitsmenn har bidratt svært mye. Det er et godt grunnlag også for fremtidige inntekter, men det er ikke realistisk å forvente bidrag i denne størrelsesorden i de nærmeste årene.

Summen som senterets drift bidrar med til de øvrige virksomheter er ganske lik foregående år. Dette også etter at det korrigeres for to forhold som skyldes periodisering. Seilflysport har i 2010 blitt belastet med trykking av et nummer som ble laget i 2009 og derved en merkostnad. Dette er blitt balansert ut ved at Medlemsforsikringer har fått en merinntekt i samme størrelse, som følge av et skadeoppgjør hvor NLF hadde utlegg i foregående år.

Imidlertid gir det gode driftsresultatet totalt sett rom for å avsette en god del midler til vedlikehold og oppgraderinger. Seilflyseksjonen har lån i NLF-fellesskapet og deler av resultatet vil gå til delvis nedbetaling av gjeld.

Utviklingen med stadig redusert aktivitet og medlemstall i norsk seilflyging gjør at de tiltak som er påbegynt for å redusere kostnadsnivået for seksjonens drift er fortsatt like aktuelle. Et år frem i tid forutsettes det at Seilflyseksjonens fremtidige struktur og bemanning har kommet på plass.

Dette er utfordringer styret har tatt tak i, som gjennom en egen komite ser på hvilke oppgaver, utfordringer og muligheter seksjonen har.

Sluttbemerkninger

Seksjonsstyret har notert seg den stå-på-viljen og den bevisste handlingen de aller fleste klubber har vist i perioden. Særlig har 2010 vært et år med mange endringer innen virksomheten.

Det vil fortsatt være store endringer i årene som kommer. Med innføring av Part M og ATO blir kravene til hver av oss endret. Dette skal vi få på plass. Seilflyseksjonen har arbeidet både nasjonalt og internasjonalt med disse tingene den siste tiden. Sikkerheten for alle som flyr er svært viktig. Hver enkelt klubb har fått tilbud om å gjennomføre «Fly Trygt 2» i 2010, og noen vil gjennomføre dette vinteren/våren 2011. Målet er at samtlige seilflyklubber gjennomfører programmet. Om det er Fly Trygt 2 som gjør oss mer bevisste, skal være usagt, men faktum er at antall ulykker, uhell og innrapporteringer har gått ned siste år. Innrapporteringer er fortsatt viktig. Ulykker, uhell og alle tilfeller til episoder skal formidles videre.

Det er tatt nye grep innen PR- og rekruttering. Dette preget også Seilflykonferansen på Golsfjellet høsten 2010. Det må bli enklere å ta utdanning, det må gå raskere og da blir det også artigere. Det var budskapet fra konferansen. Et budskap som står i stil med seksjonens strategier videre. Enda mer fokus på rekruttering vil komme, også på en annen måte. Målsettingen er å stanse den negative utviklingen vi har hatt. «Fly med en kompis» gjelder fortsatt.

Det er en god økonomisk styring i seksjonen. Med store, gledelige overskuddstall, særlig for året 2010, kan 2011 bli et mulighetens år for aktiviteten vår. Særlig gjelder dette riks-senteret, som i høyeste grad trenger en oppdatering og oppgradering. En vesentlig del av overskuddet kan forhåpentligvis avsettes til dette formålet. I henhold til regler for finansiering i forbundet skal i utgangspunktet overskuddet benyttes til å betale ned gjeld til NLF, men det arbeides med forslag hvor kun en andel av overskuddet benyttes til nedbetaling.

Styret kommer med sitt budsjettforslag til seksjonsmøtet og luftsporttinget i april. Der blir det avgjort hvordan vi fordeler midlene totalt sett. Det skal vedtas budsjetter både for seksjon og hele forbundet som skal være styrende for virksomheten i noen år fremover.

For de kommende år kan vi ikke budsjettere med slike overskudd. Målsettingen videre er fortsatt vekst, men fra normalen.

En stor takk til alle som hver på sin måte har bidratt til seilflygingens beste i 2009 og 2010.

Jan Erik Kregnes
Leder

MOTORFLYSEKSJONEN 2009 – 2010

Organisasjon

Seksjonsstyret

Seksjonsstyre har hatt følgende sammensetning:

Leder:	Bjørn Skogøy
Nestleder:	Martin Hasselknippe
Styremedlemmer:	Michelle Sandra Aitken Jan Honne Meyer Ola Lilloe-Olsen Gry Skadsem Ivar Kjeldner

Komiteer og utvalg

Det er valgt eller oppnevnt følgende faste komiteer og utvalg:

Valgkomité: Eirik Walle (leder), Per Inge Evensen og Maria Mathisen

Sikkerhets- og utdanningskomité (S/U): Ola Lilloe Olsen (leder), Ivar Dyrdal, Eirik Walle og Bjørn Skogøy. Ivar H. Henriksen ble medlem av komiteen i 2010.

Akrokomité: Ivar Dyrdal (leder), Knut Lande, Bjørnar Vollstad og Thore Thoresen

Sjøflykomité: Morten Westereng (leder), Kåre Weeg, Georg Fæster og Harald Evensen.

NAKs Flytjeneste: Odd Stormorken (leder) og Ole Jørgen Kjellmark (fagleder redning).

Konkurransekomité: Bror-Eric Hjulstad, Kurt Norevik, Roe Nerem

Seksjonen utgir bladet Flynytt med Torkell Sætervadet som redaktør.

Internasjonal representasjon

Seksjonen var representert i FAIs motorflykomité (GAC) med Ottar Teigland som delegat til og med 2009. Kjell Lyshaugen overtok som delegat fra 2010. I FAIs akrokomiteen (CIVA) er Thore Thoresen delegat.

Bjørn Skogøy har representert seksjonen i European Powered Flying Union (EPFU), samt Nordic coordination meeting i Stockholm. Lars Øyno er NLFs representant i Europe Air Sport (EAS).

Klubber og medlemmer

Ved siste årsskifte var det 60 klubber tilsluttet NLF som organiserer motorflyging. Antallet medlemskap i seksjonens klubber var ved siste årsskifte 4.004 mot 4.053 i 2009 og 3.990 i 2008. Kvinner utgjør 4,3% av medlemsmassen, noe som er langt under styrets målsetning om 10%.

Det har vært kontakt med en gruppe helikopterflygere som ønsker tilknytning til NLF. Initiativtakerne anbefales å stifte

en nasjonal klubb under NIF for deretter å søke medlemskap i NLF. Videre aktivitet på dette området er ikke kjent.

Sekretariat/ansatte

Eirik Nilsen er avdelingssjef og fagsjef i 100% stilling. Han har i deler av året 2010 vært sykemeldt. Oppgavene har i hans sykefravær vært ivaretatt delvis av innleid personell, dels av øvrige ansatte i sekretariatet. I 2009 var Steinar Østby assisterende fagsjef i 20% stilling. Tom I. Bjerke er fagkonsulent i delt stilling (10%).

Årsrapport 2009

Seksjonsmøte

Seksjonsmøtet ble avholdt 29. mars 2009 på Rica Park Hotel Holmenkollen, med 51 stemmeberettigede representanter. Møtet behandlet primært de formelle årsmøtesakene, inkludert handlingsplan og budsjett for perioden 2009 – 2012. Seksjonskontingenten ble vedtatt justert fra 2010 med 20 kroner for seniorer og 10 kroner for junior, familie og pensjonister. Kontingent for ungdom er uforandret

Internasjonalt samarbeide

Ottar Teigland deltok for egen kostnad på FAIs General Aviation Commission (GAC) møtet Palma de Mallorca, Spania i november. Thore Thoresen deltok på FAI Aerobatics Commission (CIVA) møtet i USA.

Konkurranser

Akroflyging er fortsatte inne i en positiv utvikling. Interessen for presisjons- og rallyflyging har vist tendenser til en stigende trend, noe som er positivt.

Presisjons- og rallykonkurranser

Det ble arrangert nordisk og norsk mesterskap i presisjonsflyging på Starmoen ved Elverum 4.–5. juni. Arrangementet var svært vellykket, det ble svensk seier i Nordisk ved Lars-Inge Karlsson, norgesmester ble Kurt Norevik, Bergen Aero Klubb.

Bror-Eric Hjulstad sto også i år som arrangør av Elverum Open Air Rally på Starmoen 22.–23. august. Arrangementet hadde rekordpåmelding med hele 17 lag, dessverre ble noen forhindret av været. Seksjonen støttet arrangementet med 20.000 kroner.

Akroflygingskonkurranser

Norsk mesterskap i akroflyging ble gjennomført på Eggemoen 28.–30. august. Norgesmester ble Nils-Harald Hansen.

Nordisk Mesterskap ble arrangert på Skive i Danmark 29. juli – 2. august. Nordisk mester ble Daniel Ryfa fra Sverige, og beste norske deltager Thore Thoresen kom på tredje plass. Etter en årrekke med rekrutteringsarbeid og målrettet skoling for de ulike konkurransenivåene har Norge nå fått frem et lag i advanced-klasse på fem piloter. Ytterligere tre piloter fra intermediate-nivå aspirerer til å gå opp til denne klassen neste år. Dette betyr at Norge nå har langt flere

Stig Hoftaniska leder Rygge Flyklubb. Bror Eric Hjulstad arrangerer Elverum Open Air Rally.

konkurransepiloter på advanced-nivå enn de andre nordiske land som ikke har utviklet tilsvarende utdanningsløp. For å nå topp-plasseringer er utfordringen nå å finne gode muligheter for konkurransetrening.

Eventuell akseptering av scoringssystem for akro er igjen utsatt på grunn av manglende ferdigstillelse. Bjørn Strøm vil forsøke å ferdigstille samt teste ut systemet i løpet av 2010.

Norge er aktiv i CIVA, FAIs aerobatic-komité. Norge fikk under fjorårets CIVA-møte i Oshkosh, USA, gjennom flere forslag til regelendringer som reduserer vanskelighetsgraden og øker sikkerheten i Advanced-klassen. Videre ble denne gang, som året før, det norske forslaget til obligatorisk program i Advanced for inneværende år vedtatt.

Akrokomiteen

Akrokomiteen har gjennomført to komitemøter. I tillegg har komiteens leder deltatt på European Airshow Convention. Hovedfokus i år har vært følgende saker:

- Utdanning av akroinstruktør med basis i erfarne akropiloter som er Klasserettighet instruktør (CRI). Uten noe påvist hjemmelsgrunnlag ble søknad om dette avslått av Luftfartstilsynet (LT). Etter formell klage og en dialog på ledelsesnivå er nå sannsynligvis løsning innen rekkevidde slik at eventuell utdanning kan starte i 2010.
- Høring i forbindelse med EASAs nye sertifikatbestemmelser vedrørende innføring av «aerobatic rating» og koordinering av kommentarer med LT.
- Utarbeidelse av mal for sikkerhetsanalyse for flystevner til utprøving ved Flydag Kjeller 2009 og Rygge Airshow 2009, og som kan inngå i neste utgave av flystevnehåndbok.

Grunnutdanning til akroflyging med teorikurs og praktisk flyging har som tidligere år vært gjennomført ved Sola Flystasjon Flyklubb og Nedre Romerike Flyklubb.

Rekrutteringsarbeid i forhold til å støtte etablering av nye miljøer og samarbeid mellom flyskolene har resultert i gjennomføring av akroteorikurs på Kjevik og Reinsvoll i regi av NRF Flyskole. På Reinsvoll har Gjøvik og Toten FK etter initiativ fra Bjørn Strøm anskaffet en Decathlon og regner med å starte opp med akroskoling i løpet av vinter/vår 2010 med faglig støtte fra NRF Flyskole. Andre potensielle miljøer er Kjevik FK, Rygge FK og Fjordane FK. Da LT

med ulike saksbehandlere flere ganger har valgt å dispensere fra BSL C risikerer en at klubbekolere, som avviker fra NLF/Akrokomiteen sin etablerte standard, vil kunne etablere seg. Dette avviker fra NLF sin overordnede målsetning om «En positiv, holdningsskapende og helhetlig utvikling av akroflyging» og vil eventuelt være en uheldig utvikling. Innføring av EASA sertifiseringsbestemmelser mht innføring av «aerobatic rating» vil kunne svekke gjeldende bestemmelser avhengig av i hvilke grad det tas hensyn til norske kommentarer.

Flynytt og informasjonsarbeide

Flynytt er offisielt organ for både motorflyging og mikroflyging, men utgis av Motorflyseksjonen. Bladet går til alle medlemmer i motorfly- og mikroflyklubbene, med unntak av barne- og støttemedlemmer. Hvert medlem betalte 200 kroner per år, mens andre abonnenter (ikke medlemmer) betaler 300 kroner pluss MVA. Bladet kom med seks nummer i 2009.

Ny redaktør, Arnfinn Christensen ble ansatt høsten 2008. Han valgte å avslutte ansettelsesforholdet i 2009, og Torkell Sætervadet ble ansatt som ny redaktør og informasjonsmedarbeider. Bladet er helt avhengig av alle de frivillige skribentene. Jan Honne Meyer og andre bidrar stadig med artikler til bladet. Trykkingen ble høsten 2009 flyttet til Printall i Estland for å kutte produksjonskostnader. I tillegg ble det inngått avtale med ny annonseselger, John Tvedt i Forlagsutvikling AS.

Antallet abonnenter ligger stabilt, og løssalget hos Narvesen holder seg stabilt med et snitt på cirka 1.200 per nummer. Hvert nummer trykkes i et gjennomsnitt på 6.800 eksemplarer.

Seksjonens internettsider har lidd under dårlig brukergrensesnitt og høy brukerterskel, tiltak iverksettes for å utbedre situasjonen.

Opplæring og sikkerhet

Luftfartstilsynets statistikk viser at det totalt er utstedt 148 nye privatflygersertifikater, PPL(A), i 2009. Ved årsskiftet var det 1.652 PPL(A)-sertifikater med minimum én gyldig rettighet tilknyttet sertifikatet (1.447 i 2008).

Det årlige skolesjefseminaret ble avholdt på Rica Hotel Gardermoen i november. I tillegg til fagsaker ble seminaret i år igjen gjennomført som et Flight Instructor Refresher kurs, i henhold til krav i JAR FCL. Hovedpunktene i programmet var Human Factors, luftromskrenkelses og flysikkerhet. Tilbakemeldingene på dette opplegget er gode, og fremtidige skolesjefseminar vil bli bygget opp rundt samme lest

Skolehåndbokrettelse fra skolesjefseminar 2008 er godkjent. En av hovedoppgavene på skolesjefseminaret er å gjennomgå boken og komme med forslag til revisjoner. Endringene denne gang var av kosmetisk art.

Sikkerhets- og utdanningskomiteen (S/U) har stimulert klubbene til å finne egnede opplegg for klubb-PFT. Ulykkesstatistikken for 2009 viser i alt 23 ulykker som er behandlet av havarikommisjonen.

De 23 fordeler seg således:

- Avgang og landing 10
– kunnskap/ferdigheter/skjønn
- Motor/olje/fuel/prop/nødlanding 6
– vedlikehold/prosedyrer/flygerskjønn
- Prosedyrer 2
– prosedyre/ferdigheter
- Trafikk 1
– prosedyrer/flygerskjønn
- Teknisk 3
– understell/konstruksjon/vedlikehold
- Vær 1
– VFR flyging med tap av bakkesikt

Det er ingen fatale ulykker, men statistikken viser at manglende kunnskaper og holdninger i for stor grad bidrar til uønskede hendelser, og således må det fortsatt stimuleres til god innsats rundt klubb-PFT og sikkerhetsarbeid i klubbene. Tendensen med en økning i antall avgangs- og landingsuhell må adresseres, og utviklingen snus.

Flytrygging

S/U-komiteen gjennomgikk havaristatistikken for 2009 og utarbeidet anbefaling med hensyn til klubb PFT for skolesjefseminar. Dessverre har samarbeidet med SHT, LT og Avinor med hensyn til flytrygging ikke fungert i 2009. NLF med S/U komiteen har i løpet av året ikke vært inkludert som relevant høringsinstans for ulykker og hendelser for allmennflyging. I tillegg kommuniseres det ikke om luftrøms hendelser med allmennflyging fra Avinor og LT sin side. Dette gjør arbeidet for S/U-komiteen vanskelig med hensyn til flytrygging. Disse forholdene må man forsøke å rette opp i til neste år.

Flyteknisk

NLF ble i desember godkjent som CAMO (Continuing Airworthiness Management Organisation) av Luftfartstilsynet. Dette betyr at disse tjenestene kan tilbys medlemsklubber og på sikt enkeltmedlemmer til selvkost.

Flyplasser, luftrom og anlegg

Arbeidet med å tilrettelegge for best mulig utøvelse av våre aktiviteter ivaretas gjennom arbeidet med et av de sentrale satsningsområdene.

Av særlige oppgaver kan nevnes arbeidet med å tilrettelegge for bruk av AFIS-flyplasser utenfor åpningstid. Her foreligger det nå utkast til avtaler som kan inngås med den enkelte luft-havnshjef. Avtalen ligger nå i Luftfartstilsynet for en avklaring i forhold til Bestemmelser for sivil luftfart (BSL).

Videre arbeides det med flere enkeltsaker, her kan nevnes Frya, Eggemoen, Rygge, Kjeller, Kilen og Jonsvatnet.

Sjøflyging

Sjøflykomiteen har som formål å arbeide for å få flere interessert i sjøflyging, skape kontakt med andre organisasjoner med tilsvarende interesse internasjonalt, være sjøflygingens talerør overfor myndigheter og publikum og skape kontakt mellom sjøflygere.

I løpet av året har både Kilen og Jonsvatnet blitt truet av nedlegging. NLF har engasjert seg i de pågående høringer for å bidra til fortsatt drift på disse områdene.

NAKs Flytjeneste

Odd Stormorken har vært leder av Flytjenesten. Ole Jørgen Kjellmark har vært fagleder for søk- og redningstjenesten (SAR). Stillingen som fagleder for skogbrannvaktjenesten har vært ubesatt. Karl Andreas Olsson har vært web-ansvarlig.

Søk- og redningstjenesten

Antall oppdrag innen SAR-tjenesten svinger fra år til år, og endte dette året på 14 utkallinger fra HRS og politi med til sammen 31 flytimer. Med andre ord et år med noe høyere aktivitet enn det som har vært vanlig de siste par årene. Dette kan delvis være tilfældigheter, men vi håper det at vi utvikler tjenesten også er medvirkende. Når flere av korpene etter hvert er godt oppegående faglig etter flere år med mye treningsaktivitet, er det jo en utfordring å holde motivasjonen oppe om tjenesten ikke brukes. Det arbeides jevn og trutt ut mot potensielle brukere, inkludert andre frivillige organisasjoner, for å gjøre tjenesten vår kjent.

I 2009 er det 14 SAR-korps av 18 som har rapportert aktivitet i form av oppdrag eller øvelser. Til sammen har disse korpene gjennomført 228 øvelsestimer i løpet av året, noe som er en del over det opprinnelig planlagte. Dette er veldig bra og har mye av sin årsak i at alle øvelsene ble avholdt som planlagt. I år har det vært avholdt fellersøvelser på Leirin (Fagernes) lørdag 6. juni og i Tromsø 29. / 30. august.

Flytjenesten mottok kr 550.000 fra Justisdepartementet for driften av SAR-virksomheten i 2009. Timepris for flyging har i år vært kr 1500 for oppdrag og kr 1320 for øvelser.

Fagmøte ble avholdt på Flysamlingen, Gardermoen, lørdag 23. mai med 12 korps representert. Utover vanlige saker, holdt Gunnar Arisholm fra FFI et innlegg om det hyperspektrale kamerasystemet som FFI utvikler.

Flytjenesten er medlem i FORF (Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum). Vi ser at samarbeid med de andre frivillige organisasjonene blir mer og mer viktig. Flere korps samarbeider nå nært med Røde Kors Hjelpekorps, og dette gir positive utslag for begge organisasjonene. Ledelsen anser det viktig å utvikle dette samarbeidet videre, i tillegg til samvirke med andre aktører i redningstjenesten under øvelser og aktiviteter.

Det er anskaffet to nye GPS-enheter (Garmin 296) og ni headsett med bluetooth-teknologi i 2009. Headsett er anskaffet for å forbedre kommunikasjon via mobiltelefon fra flyene. Dette vet vi nå at fungerer veldig bra, og det har forbedret tjenesten betydelig. Det har ikke skjedd noe nytt i forholdet til nytt nødnett og frivillige redningsorganisasjoner. Mot slutten av året ble det anskaffet noe fotoutstyr og overføringsteknologi som skal muliggjøre direkte overføring av bilder fra flyet til oppdragsgiver. Ved årsskiftet ser det lovende ut for at vi får dette til på en bra måte. Det er også satt i gang et prosjekt for å bruke fly som bærer av repeater for andre etaters nød-samband, da dekning på slik samband er et stort problem mange steder i landet. Det er også testet ut to typer teknologi

NAKs Flytjeneste i arbeid.
Foto: Odd Stormorken

for å se flyene direkte vi skjerm mens det er ute og flyr. Dette har ikke belastet regnskapet.

Flytjenesten representert ved Nedre Romerike FK har et felles prosjekt med Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) på Kjeller der FFI utvikler et system basert på hyperspektral kamerateknologi (som «ser» fargenyanser) som kan brukes til søk etter objekter fra luften. Et av NRFs fly er ombygget til å kunne være bærer av teknologien. Det er utført tre testturer i 2009. FFI har så langt dekket alle kostnader i prosjektet.

Som vanlig er det utført en del oppdrag relatert til naturoppsyn, reintelling og lignende.

Skogbrannvakt

De 17 klubbene som har deltatt i skogbrannovervåkingen har fløyet totalt 445 timer fordelt på 197 turer i 2009, et tall som kan betegnes som noe mindre enn normalt. Relativt våt juli og august er hovedårsaken til dette. Alle korpene, unntatt Sola FK, har fløyet rutene sine i 2009. Alle avtaler og økonomisk oppgjør gjøres som før direkte mellom flykorpset og lokal oppdragsgiver. Nytt korps i tjenesten i 2009 er Tynset FK – som et av fem korps som dekker Hedmark fylke.

Det registres fortsatt økende interesse for tjenesten etter det arbeidet som det såkalte Johnsen-utvalget gjorde etter den store skogbrannen i Froland i juni 2008. Som en følge av dette pålegges nå fylkesmannsambetet å etterse at ordningen med skogbrannovervåking med fly fungerer etter hensikten i de fylker der skogbrann er ansett som en reell trussel. På bakgrunn av dette er det også kommet signaler fra Rogaland om at ordningen vil være på plass igjen der fra 2010.

Utstyrmessig utvikler det seg også i positiv retning innenfor skogbrannvaktjenesten. Siden det ikke ytes midler sentralt til denne tjenesten, må kostnaden dekkes inn lokalt. I Oppland har nå flyet med seg GPS-teknologi som gjør at 110-sentralen til enhver tid ser hvor flyet er. Østfold og Telemark bruker nytt utstyr for å overføre bilder fra flyet og direkte til 110-sentralen.

Avtalen med Luftfartsskolen AS

Det er inngått en midlertidig samarbeidsavtale med skolen i 2009. Samarbeidet er godt, og en permanent avtale blir utarbeidet i 2010.

Økonomi

Seksjonens økonomi er basert på inntekter fra medlemskontingenter, gebyrer for systemer og håndbøker til klubbene, rettigheter fra undervisningsmaterieell benyttet av Luftfartsskolen og andel av spillemidler overført fra NIF.

Seksjonens andel av tilskuddet fra NIF var for 2009 på 379.223 kroner. NAKs Flytjeneste mottok over Justisdepartementets budsjett 550.000 kroner i støtte til utstyr og opplæring innen redningstjenesten.

Resultatregnskapet for 2009 viser at seksjonen samlet har gått med et underskudd på 281.356 kroner, noe som er mindre enn budsjettert. Årsaken til underskuddet er kostnadene forbundet med etablering av CAMO.

Det har blitt reist spørsmål om regnskapet føres iht gjeldende lover. Saken er under behandling, og forventes avklart i løpet av våren 2010.

Flynytt kom ut med et underskudd på 125.636 kroner, noe som skyldes etterlønn, frikjøp av tidligere annonseselger samt manglende oppgjør fra en større annonsør. Med nytt trykkeri vil Flynytt kunne styres mot et nullbudsjett i 2010.

Flytjenesten endte med et tilgodehavende på 9.922 kroner.

Det er ikke innvilget nye lån i hangarfondet i 2009. Rentene for utlån, 2.600 kroner, er tilført fondet for å styrke fondets kapital som nå er på 429.993 kroner, hvorav 40.000 kroner er utlånt.

Sluttbemerkninger

2009 har på mange måter vært et utfordrende år for oss som seksjon. Vi gikk inn i året med en mengde uløste saker,

flyplasssituasjon på Østlandet, tilgang på AFIS-plassene utenom åpningstid, godkjenning av CAMO under NLF samt langvarig sykdom hos seksjonens fagsjef. Utover året bedret ting seg noe. Vi fikk en god dialog med Luftfartsskolen og fagsjefen kom tilbake i 100% stilling. Situasjonen for Kjeller ble hissig debattert i Flynytt og lokalpressen. NLF ble beskyldt for å ikke engasjere seg i problematikken. Dette ble tilbakevist, og Motorflyseksjonen tok initiativ til et møte med de berørte klubbens styrer for å klargjøre klubbens forventninger og hvordan vi i fellesskap kan oppnå de best mulige resultater. Fra dette møtet bestemte klubbene at de ville søke ressurspersoner fra egne rekker for å opprette en arbeidsgruppe med det mål å utrede mulighetene for en avlastningsflyplass til Kjeller. Parallelt med dette pågår arbeidet med å bevare Kjeller så lenge som mulig. NLF vil på begge fronter bidra med kompetanse samt politisk press der det er mulig. Det som også er klart er at NLF ikke er i stand til å bygge en flyplass for Østlandsområdet. Dette må forankres lokalt, noe som er fullt mulig dersom viljen er til stede. Etablering av nye striper av entusiaster i Steigen og i Brekken er eksempler på det.

ARC og CAMO er forkortelser vi har blitt tutet ørene full av de siste årene, heller ikke fjoråret ble noe unntak. Samtlige av våre fly har i de siste to-tre år fløyet på en såkalt N-ARC. Denne kan kun fornyes tre ganger, og for mange av oss ble denne fornyet for tredje gang. Det betyr at neste fornying må gå gjennom CAMO. NLF ved Einar Bjørnebekk har i hele 2009 arbeidet knallhardt for å få alle formaliteter og myndighetsgodkjenninger i orden, og heldigvis kom vi i mål helt på tampen av året. Ulempen her er at godkjenningen foreløpig kun gjelder for én motors Piper og Cessna.

Det ble på bakgrunn av sviktende påmelding samt fravær av nøkkelpersoner og andre faktorer besluttet å avlyse GAP som var planlagt på Starmoen i mai. Heldigvis sa Hattfjell dal flyklubb seg villig til å være vert for et utsatt arrangement. Dette ble gjennomført i juli. Dessverre satt værskillet mellom Nord- og Sør-Norge en stopper for manges forsøk på å fly til dette arrangementet. Motorflyseksjonen ønsker å takke Hattfjell dal Flyklubb for at de påtok seg å gjennomføre årets GAP.

Flynytt kom i ny form under Arnfinn Christensen. På mange måter tilførte han bladet nye ideer. Han valgte å avslutte arbeidsforholdet på høsten, ny redaktør ble tilsatt, dere har alle sett Torkell Sætervadedts produkt. Vi ønsker Torkell velkommen om bord.

Det vi i seksjonen ikke er fornøyd med er at vi ikke klarte å få på plass et hendelsesrapporteringssystem slik som vi ønsket, og følgelig ikke fikk kurset klubbens KAF/Flytryggingansvarlige i dette. Når dette skrives er vi derimot kommet godt på vei, og vi regner med at kursing for klubbens Flytryggingansvarlige vil finne sted i løpet av høsten.

Seksjonen sliter også med sin web-portal. Hovedproblemet er høy brukerterskel for de som skal legge ut informasjon samt vanskeligheter med å finne relevant informasjon for brukerne ute. Ny løsning er under utredning, i mellomtiden vil dagens portal utvides med muligheter for lett å kunne hente inn relevant informasjon (f.eks. skolehåndbøker med mer).

Rammebetingelser for å kunne sette i gang ekstraordinær utdanning av instruktører er ennå ikke på plass fra EASA.

Steinar Østby, vår assisterende fagsjef gikk tilbake til full stilling i SAAB Norsk flytjeneste. Vi takker han for innsatsen. For 2010 blir det en kjempeoppgave å få alle våre klubbfly under vår CAMO. Her har vi en litt av oppgave foran oss. Vi håper at dere som NLF-medlemmer er løsningsorientert og fleksible, for vi kommer til å få et tidsproblem her. Vi håper også at samarbeidet mellom den enkelte klubbsskole og Luftfartstilsynet blir enda bedre. Dette med bakgrunn i at Luftfartstilsynet nå krever et visst antall klasseromstimer for all teoriundervisning til PPL-A. Skolen og NLF har forsøkt å være proaktive for å komme frem til praktisk anvendelige avtaler, men Luftfartstilsynet har så langt ikke vist særlig vilje til å finne praktiske løsninger. Vi jobber sammen med skolen videre om denne saken, det ville være meningsløst dersom alle PPL-elever må møte til intensivkurs i Oslo dersom samme oppgaven kunne vært løst lokalt.

Årsrapport 2010

Internasjonalt samarbeid

Kjell Lyshaugen deltok i FAI motorflykomité (GAC) møte i Lausanne, Sveits i oktober. Thore Thoresen og Ivar Dyrdal deltok i det årlige møte i FAIs akrokomité (CIVA) i Oberhausen, Tyskland i november. Også denne gangen fikk det norske forslaget til obligatorisk program i Advanced for inneværende år utarbeidet av Thore Thoresen, flest stemmer.

Konkurranser

Akroflyging er fortsatt inne i en positiv utvikling. Interessen for presisjons og rallyflyging har vist tendenser til en stigende interesse, noe som er positivt.

Den første Kongepokalen i motorflyging noensinne er delt ut i kategorien Akroflyging til Nils Harald Hansen.

Presisjons- og rallykonkurranser

Interessen for rally- og presisjonsflyging er økende. Det har vært en rekke henvendelser fra forskjellige klubber om disse konkurranseformene i løpet av 2010 og det har vært holdt presentasjoner/kurs om konkurranseflyging i flere klubber i løpet av året. Det ble ikke arrangert presisjonsflygingskonkurranser i Norge i 2010.

Norge hadde fem deltagere med i nordisk mesterskap i presisjonsflyging i Skive i Danmark. Det ble arrangert et rekrutteringskurs i presisjonsflyging på Starmoen siste helgen i september som hadde 5 unge deltagere. Alle deltagerne fikk både teoretisk og praktisk trening i presisjonsflyging.

Elverum Open Air Rally fikk i 2010 QBE som sponsor og skiftet navn til QBE Air Rally. Bobbo Hjulstad er fortsatt arrangør og arrangementet satte ny rekord med 30 påmeldte lag, hvorav 26 lag gjennomførte konkurransen.

Akroflygingskonkurranser

Norsk mesterskap i akroflyging ble gjennomført på Eggemoen 30. juli – 1. august. Norgesmester og første kongepokalvinner

innen denne luftsportsgrenen ble Nils-Harald Hansen. Totalt deltok 19 piloter hvorav syv piloter i den høyeste klassen, Advanced. Rekrutteringen er god og ikke minst gir antallet deltagere i de høyere klasser et godt grunnlag for å hevde seg nordisk fremover.

Dessverre måtte norsk deltagelse på nordisk mesterskap utgå i 2010 da det sammenfalt med NM. Siden NM ikke kunne flyttes valgte en å prioritere nasjonalt og satse på rekruttering.

Som tidligere år har det også vært utfordrende å få gjennomført konkurransetrening. En planlagt treningssamling på Hagfors, Sverige ble kansellert på grunn av dårlig vær.

Eventuell akseptering av scoringssystem for akro ble ikke gjennomført på grunn av manglende ferdigstilling. Initiativtaker Bjørn Strøm vil fremme saken på nytt dersom scoringssystemet blir ferdig utviklet.

Akrokomiteen

Akrokomiteen har gjennomført to komitemøter og to evaluatorsamlinger i løpet av 2010. Hovedfokus i år har vært følgende saker:

- Oppfølging og sluttføring av sak vedrørende utdanning av akroinstruktør med basis i erfarne akropiloter som er Klasserettighet instruktør (CRI). Etter fremmet klage på avslag fra LT og dialog på ledelsesnivå er en praktisk løsning med dispensasjon og kompenserende tiltak under etablering. Utdanning av første CRI vil påbegynnes i 2011. Foreløpig er kravene til erfaringsnivå høye. En regner med at innføring av nye EASA sertifikatbestemmelser med innføring av «aerobatic rating» vil redusere disse kravene.
- Utarbeidelse av ny forskrift – eventuelt oppdatering av AIC 13/06 – for flygeoppvisning.

Grunnutdanning til akroflyging med teorikurs og prak-

tisk flyging har som tidligere år vært gjennomført ved Sola Flystasjon Flyklubb og Nedre Romerike Flyklubb. I tillegg er akroskoling i gang i 2010 på Gjøvik og Toten FK med både teorikurs og praktisk utdanning etter NLF skolehåndbok.

Det arbeides med å etablere akroutdanning ved Kjevik FK, Rygge FK og Bergen Aero Klubb. De viktigste utfordringene er skolefly og instruktør. I tråd med NLF sin overordnede målsetting om «En positiv, holdnings skapende og helhetlig utvikling av akroflyging» er det essensielt at nye skolemiljøer utvikles i henhold til NLF/Akrokomiteen sin faglige etablerte standard.

I forbindelse med innføring av nye EASA sertifiseringsbestemmelser vedrørende «aerobatic rating» er det en reell fare for at dagens krav om at utdanning til akroutsjekk skal foregå innenfor en skole etter godkjent program falle bort. Dette vil kunne resultere i at denne utdanningen kan foregå utenfor en flyskole i regi av en instruktør. Dagens holdningsskapende og helhetlige utvikling av akromiljøet i Norge kommer da til å endres.

Flynytt og informasjonsarbeid

Flynytt er offisielt organ for både motorflyging og mikroflyging, men utgis av Motorflyseksjonen. Bladet går til alle medlemmer i motorfly- og mikroflyklubbene, med unntak av barne- og støttemedlemmer. Hvert medlem betaler 200 kroner per år, mens andre abonnenter (ikke medlemmer) betaler 375 kroner (inkl. MVA). Løssalgsprisen ble i 2010 øket til kr 85. Bladet kom med seks nummer i 2010 med et sidetall på 114 i snitt hver gang, opp 30 prosent fra 2009 (88 sider).

Ny redaktør, Torkell Sætervadedt, tiltrådte i 60 prosent stilling 1. januar 2010. Han er forøvrig informasjonsmedarbeider for NLF på forbundsnivå i 40 prosent stilling i tillegg.

I året som har gått, har Flynytt fått en betydelig oppgradering og gjort en rekke investeringer for fremtiden. Grafisk designer

I 2010 ble Flynytt fullstendig redesignet og kom dette året ut i seks utgaver – med større sidetall enn tidligere. I tillegg ble det gitt ut innstikk med tema rekruttering, luftromskrenkninger og flyging til utlandet. Også redaksjonelt ble det tatt noen grep i retning av større vekt på GA.

har utviklet nytt bladdesign, inkludert layoutmaler for samtlige seksjoner av bladet og ny logo. Samtidig er den redaksjonelle profilen spisset mot allmennflyging.

I 2010 ble det inngått en gjensidig utvekslingsavtale med de nordiske søstermagasinene (*Flyv, Imlailu, Pilot Briefing*). Dette gir bladene gjensidig tilgang til stoff og bilder. Bladet er fortsatt helt avhengig av alle de frivillige skribentene. Jan Honne Meyer og andre bidrar stadig med artikler til bladet.

Antallet abonnenter er svakt økende, mens løssalget hos Narvesen holder seg stabilt med et snitt på cirka 1200 per nummer. Hvert nummer trykkes i et gjennomsnitt på 6.800 eksemplarer.

Annonseomsetningen har vist en sterkt økende trend etter omleggingen og etter at John Tvedt hos Forlagsutvikling overtok annonsesalget.

Flynytt fikk i november 2010 nye hjemmesider og har opplevd økende besøk siden (for tiden over 3.000 besøk pr måned). Alle nettnyheter publiseres nå automatisk på sosiale medier som Twitter og Facebook. Motorflyseksjonens hjemmesider ble flyttet fra NLFs domene til Flynytt i desember 2010 i påvente av at NLF får ny webportal.

Flynytt har også bidratt til seksjonens informasjonsarbeid gjennom å utgi to innstikk til bladet med fokus på luftromskrenkninger og VFR-flyging til utlandet. Både bladet og innstikkene blir ofte sitert, blant annet i Statens Havarikommisjon for Transports rapporter og TØIs rapport om allmennflyging.

Flynytt har i 2010 hatt en rekke større investeringskostnader knyttet til omleggingene, heri grafisk design, kontraktsfrikjøp av tidligere annonsesalger, utvikling av nye hjemmesider, investering i nytt fotoutstyr mv. Da ikke alle engangskostnadene kan aktiveres regnskapsteknisk viser 2010 et underskudd. Driften av bladet som sådan går imidlertid i balanse.

Klubbutvikling

Tom Brien har besøkt flere klubber med formål å bidra til klubbutvikling. Dette arbeidet har vært rettet mot klubber som hadde behov for et løft. Motorflyseksjonen har også utarbeidet et rekrutterings og klubbutviklingsinnstikk til Flynytt i 2010, brosjyren «Lær å fly».

Opplæring og sikkerhet

Luftfartstilsynets statistikk viser at det totalt er utstedt 122 nye privatflygersertifikater, PPL-A, i 2010. Ved årsskiftet 2010/2011 hadde 750 gyldige nasjonale PPL-A-sertifikater, og 953 gyldige JAR-FCL PPL-A-sertifikater. Mange som bytter fra nasjonalt til JAR-sertifikat har begge disse sertifikatene gyldig i Luftfartstilsynets database. Tallene sier derfor ikke hvor mange enkeltpersoner som hadde gyldig nasjonalt og/eller JAR PPL-A-sertifikat ved årsskiftet (1.652 i 2009).

Det årlige skolesjefseminaret ble avholdt på Rica Hotel Gardermoen i november. I tillegg til NLF Motor relaterte fagsaker ble seminaret også i år gjennomført som et Flight Instructor Refresher kurs, i henhold til krav i JAR FCL. Som vanlig hadde S/U-komiteen ansvar for at innholdet tilfredstilte

Flynytt fikk ny nettside på tampen av 2010 med mating til Twitter og Facebook. «Lær å fly» er Motorflyseksjonens rekrutteringsbilag.

kravene Luftfartsskolen som er faglig ansvarlig for kurset. Krav til temaer og antall caser krever nå mye tid, og vi så oss nødt til å starte fra lunsj fredag og holde på helt til søndag kl. 16 for å komme igjennom. Godt hjulpet av George Lundberg og Steinar Østby gikk dette fint, og de tilbakemeldinger vi fikk fra deltagerne vil danne et viktig grunnlag for planlegging av neste års treff.

Hovedpunktene i programmet var Jarle Gimmestad som holdt deltagerne i ånde med interessante vinklinger på Human Factors, Justin Caird-Daley og Ivar H. Henriksen tok begge for seg temaet Glasscockpit i GA og i skoling, mens Jim Thorpe holdt et interessant foredrag om instrumentflyging i det nye regelverket i form av en mer GA tilpasset IR rating. Luftromskrenkninger og informasjon om Oslo ASAP fikk vi av Avinors Fred Arild Norum, og vår egen Flynytt redaktør Torkell Sætervadet presenterte fremtidens GA-fly og drivstoff.

Tre «caser» ble gjennomført som gruppeoppgaver fordelt på de tre dagene.

Sikkerhets- og utdanningskomiteen arbeider etter de hovedmål som er satt opp i NLFs strategiplan. Det viktigste punktet med å få en hendelsesrapporteringsportal på plass er dessverre forsinket av en rekke årsaker, men har full fokus. S/U må også se på om det er hensiktsmessig å kjøre FI-refresher og skolesjefseminar som en samling, eller om det skal deles. Dette fordi FI-refresher delen tar veldig mye tid, og det blir lite igjen til klubbkolene og skolesjefene. Et delt seminar kan dessuten gi mulighet for å kombinere opplæring av KAF og Operativ leder sammen med skolesjefseminar og så kjøre FI-refresher separat.

S/U stimulerer klubbene til å videreutvikle egnede opplegg for å ha kontinuerlig dynamisk fokus på sikkerhetsarbeidet. GAP skal videreføres, og målet for de neste år er fortsatt tre samlinger. I 2011 er det planlagt en langtur utenlands, samt to kortbanesamlinger.

Ulykkesstatistikken for 2010 viser i alt 13 ulykker som er behandlet av havarikommisjonen.

Flytrygging

NLF med S/U-komiteen har nå ved slutten av året igjen blitt inkludert som høringsinstans for ulykker og hendelser for allmennflyging. S/U fokuserte tidlig på året på å ferdigutvikle en

Einar Bjørnebekk jobber iherdig i NLF CAMO, her på Luftfartskonferansen i Bodø. Foto: Torkell Sætervadet

NLF rapporteringsportal. Hensikten var å få medlemmene til uoppfordret å logge seg inn på en enkel måte og kunne rapportere om alt fra egne observasjoner og erfaringer som kunne ha ført til en hendelse, til de rapporter som man er pliktig til å rapportere på Altinn.

Målet var at NLFs medlemmer enkelt skulle kunne logge seg inn via MelWin og NF 2007 for dermed å komme fort i gang basert på alle opplysninger som allerede ligger i systemet. (navn, adresse, klubb, fly osv). Så skal det til slutt skal det være en link og en anbefaling basert på de opplysninger som er gitt, der man velger om den også skal sendes videre inn til Altinn. På grunn av en rekke omlegginger i Altinn-portalen og en melding fra LT om at NF 2007 legges om, har vi måtte avvente endelig løsning, men det jobbes for å få et verktøy klart til bruk snarest.

Ivar H. Henriksen fra BAK ble oppnevnt som medlem av S/U-komiteen i november, og arbeidet vil nå bli fokusert på den nye ATO ordningen og de nye sertifikatreglene for på best mulig måte kunne støtte klubbene og deres videre sikkerhetsarbeid.

Flyteknisk

NLF CAMO er nå i full drift, det er nå meldt inn 110 seilfly og 140 motorfly.

CAMO er meget arbeidskrevende, det er derfor ansatt en flytekniker – Knut Grønscar – på full tid i tillegg til Einar Bjørnebekk.

Det er i perioden blitt oppdatert teoripensum til STEL mekanikere i klubbene, det er nå viktigere en noen gang med slike mekanikere som kan ta lettere vedlikehold. De siste to årene har det blitt utdannet syv slike mekanikere. Utdanning av teknikere til lett vedlikehold foregår som følger. Teoridelen blir nå tatt som selvstudium, mens den praktiske delen blir tatt i forbindelse med 50 og 100 timers ettersyn på verksted. Avsluttende prøve blir utført av flytekniker i NLF-regi.

Flyplasser, luftrom og anlegg

Arbeidet med å tilrettelegge for best mulig utøvelse av våre aktiviteter, ivaretas gjennom et av de sentrale satsningsområdene.

NLF har i en periode særlig jobbet med muligheten for bruk av AFIS-plasser utenom åpningstider. Mot slutten av 2010 var

Eggemoen er fortsatt ikke gjenåpnet, men banen ble utvidet og fikk nytt dekke i 2010. Foto: Torkell Sætervadet

samtalene med Avinor positive. Arbeidet møtte brått motstand i og vil fortsette med ny vinkling i 2011.

Eggemoen flyplass har gjennomgått store arbeider og har ikke vært tilgjengelig for bruk i 2010. Det antas at plassen vil gjenåpne i løpet av 2011 og kontakten med eier, Tronrud, er god med tanke på fremtidig bruk.

I forarbeidet til Oslo ASAP prosjektet har Avinor og NLF samarbeidet om opprettelsen av luftsportsområder til bruk for alle luftsportsgrener. Arbeidene har foregått over flere år og har i løpet av 2010 resultert i signering av en avtale som NLF har store forventninger til. Områdene kunngjøres i AIP.

Oppdaterte kart ble utgitt i 2010.

Sjøflyging

Sjøflykomiteen har som formål å arbeide for å få flere interessert i sjøflyging, skape kontakt med andre organisasjoner med tilsvarende interesse internasjonalt, være sjøflygingens talerør overfor myndigheter og publikum og skape kontakt mellom sjøflygere.

Leder i sjøflykomiteen Morten Westereng rapporterer at det ikke har vært avholdt formelle møter i komiteen i 2010. Saker som det arbeides med i sjøflymiljøet er følgende;

1. Lov om motorferdsel i utmark. Dette er et vesentlig arbeid for både ski og sjøfly.
2. Hastighetsbegrensninger til sjøs.
3. Kilen sjøflyhavns eksistens er avgjørende for sjøflymiljøet i Norge. Avgjørelsen om Kilens fremtid ligger for tiden hos Miljøverndepartementet og er den mest sentrale saken for lederen.

NAKs Flytjeneste

Odd Stormorken har vært leder av Flytjenesten. Ole Jørgen Kjellmark har vært fagleder for søk- og redningstjenesten (SAR). Stillingen som fagleder for skogbrannvaktstjenesten har vært ubesatt. Karl Andreas Olsson har vært web-ansvarlig.

Søk- og redningstjenesten

Antall oppdrag innen SAR-tjenesten svinger fra år til år, og endte dette året på 16 utkallinger fra HRS og politi med til sammen 56 flytimer. Med andre ord et år med noe høyere aktivitet enn det som har vært vanlig de siste årene. Dette kan

delvis være tilfældigheter, men vi håper det at vi utvikler tjenesten også er medvirkende. Når flere av korpene etter hvert er godt oppgående faglig etter flere år med mye treningsaktivitet, er det en utfordring å holde motivasjonen oppe om tjenesten ikke brukes. Det arbeides jevn og trutt ut mot potensielle brukere, inkludert andre frivillige organisasjoner, for å gjøre tjenesten vår kjent.

I 2010 er det 13 SAR-korps av 16 som har rapportert aktivitet i form av oppdrag eller øvelser. Til sammen har disse korpene gjennomført 156 øvelsestimer i løpet av året, noe som er mindre enn i toppåret 2009, men på et nivå som bør betraktes som normalt. I år har det bare vært avholdt en fellesøvelse, i Bodø 20.–22. august, for korpene i nord. Denne øvelsen alene representerte grovt sett halvparten av de brukte øvelsestimerne.

Flytjenesten mottok kr. 550.000 fra Justisdepartementet for driften av SAR-virksomheten i 2010. Timepris for flyging har i år vært kr. 1.680 for oppdrag og kr. 1.380 for øvelser. På tampen av året fikk vi tilbakeført kr. 15.792 i momskompensasjon for 2009.

Fagmøtet for SAR-korpene ble avholdt på Rica Hotell, Gardermoen, lørdag 13. mars med 14 korps representert. Utover vanlige saker, var det mye fokus på ny teknologi for overføring av bilder fra fly til bakken.

Flytjenesten er medlem i FORF (Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum). Vi ser at samarbeid med de andre frivillige organisasjonene blir mer og mer viktig. Flere korps samarbeider nå nært med Røde Kors Hjelpekorps, og dette gir positive utslag for begge organisasjonene. Ledelsen anser det viktig å utvikle dette samarbeidet videre, i tillegg til samvirke med andre aktører i redningstjenesten under øvelser og aktiviteter.

Det er anskaffet en ny GPS, en Garmin 695 (neste generasjon GPS), til uttesting og to headsett med bluetooth-teknologi i 2010. Headsettene er tilsvarende de vi har anskaffet tidligere, og disse vet vi nå at fungerer veldig bra. Dette har forbedret kommunikasjonsmulighetene våre til og fra flyet betydelig. Vi har ved utløpet av året til sammen sju komplette sett med kamera og tilhørende utstyr for å overføre bilder fra fly til et egnet sted internett direkte. Korpene i Tromsø og Bodø er oppe å gå på dette pr. årsskiftet, mens de andre fem settene blir distribuert i 2011. Korpene i Tromsø og Bodø har også hver sin repeater for VHF-samband, eid av Flytjenesten, som kan brukes når det er behov for at innsatsstyrker på bakken må ha «hjelp» for å få samband til å virke tilfredsstillende. En tilsvarende løsning eksisterer også på Klanten, men der tilhører repeateren Røde Kors. Det har ikke skjedd noe nytt i forholdet til nytt nett og frivillige redningsorganisasjoner.

Flytjenesten representert ved Nedre Romerike FK har et felles prosjekt med Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) på Kjeller der FFI utvikler et system basert på hyperspektral kamerateknologi (som «ser» fargenyanser) som kan brukes til søk etter objekter fra luften. Et av NRFs fly er ombygget til å kunne være bærer av teknologien. Det er utført seks testturer i 2010. FFI har så langt dekket alle kostnader i prosjektet.

Som vanlig er det utført en del oppdrag relatert til naturoppsyn, reintelling og lignende. Den totale aktiviteten, skogbrannvakt unntatt, vises i tabellen nedenfor.

Årstall	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antall oppdrag	20	49	35	23	21	19	11	9	14	16
Flytimer ved oppdrag	47	125	75	42	31	69	15	14	31	56
Flytimer ved øvelser	55	68	65	159	105	137	163	152	228	156
Flytimer andre oppdrag	87	70	17	65	41	61	35	29	32	137

Skogbrannvakt

De 18 klubbene som er registrert som deltagere i skogbrannovervåkingen har fløyet totalt 338 timer fordelt på 159 turer i 2010, et tall som er noe mindre enn normalt. En relativt våt sesong er hovedårsaken til dette. Alle rutene, unntatt Vestfold (Sandefjord MFK), er fløyet i 2010. Rogaland (Sola FK) hadde en treg start pga avtaleproblemer, men det ble noe aktivitet.

Det registres fortsatt økt interesse for tjenesten, spesielt fra DSB, etter det arbeidet som det såkalte Johnsen-utvalget gjorde etter den store skogbrannen i Frøland i juni 2008. Som en følge av dette pålegges fortsatt fylkesmannsambetet å etterse at ordningen med skogbrannovervåking med fly fungerer etter hensikten i de fylker der skogbrann er ansett som en reell trussel. I praksis er det imidlertid fortsatt noe forskjellig hvor godt tjenesten er fundamentert i de forskjellige områdene.

Alle avtaler og økonomisk oppgjør gjøres som før direkte mellom flykorpset og lokal oppdragsgiver. Tabellen viser timer i et historisk perspektiv:

Årstall	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antall timer fløyet	490	870	548	776	357	719	136	763	445	338

Avtalen med Luftfartsskolen AS

Samarbeidet med Luftfartsskolen (LFS) følger den avtale NLF har med LFS. Dette gir også NLF inntekter fra LFS i henhold til avtalen. Avtalen som ble midlertidig inngått i 2009 skulle ha blitt omformulert til en endelig avtale i 2010. Dette har pga sykdom og fokus på andre oppgaver ikke blitt utført. Styret og administrasjonen har dette som oppgave våren 2011.

LT stilte i 2010 krav til at ti prosent av teoriutdanningen til PPL skal foregå som klasseromsundervisning. Åtte klubber har opprettet avtale med LFS om slik teoriutdanning.

Økonomi

Seksjonens økonomi er basert på inntekter fra medlemskontingenter, gebyrer for systemer og håndbøker for klubbene, rettigheter til undervisningsmaterieell benyttet av Luftfartsskolen og andel av spillemidler fra NIF.

Seksjonens andel av tilskuddet fra NIF var for 2010 på 373 060 kroner. NAKs Flytjeneste mottok over Justisdepartementets budsjett 550 000 kroner i støtte til drift, utstyr og opplæring innen redningstjenesten.

Staten innførte fra og med 2010 en ordning med kompensasjon av merverdiavgift for varer og tjenester for all frivillig organisert virksomhet. Seksjonens andel utgjorde 86 296 kroner, av den kompensasjonen som tilfalt NLF. Beløpet ble fordelt i henhold til den omsetning som lå til grunn for søknaden, med 32 102 kroner på Flynytt, 15 792 kroner på flytjenesten og 38 402 kroner på seksjonen generelt.

Resultatregnskapet for 2010 viser at seksjonen samlet kommer ut med et overskudd på 61.276 kroner, mot et budsjettert overskudd på 27.000 kroner.

Flynytt kom ut med et underskudd på 144.543 kroner som er begrunnet i ekstraordinære kostnader med ny logo og design samt utvikling av nye web-sider.

Flytjenesten endte med et tilgodehavende på 18.033 kroner som tilføres tjenestens kapital i NLFs balanse.

Det er ikke innvilget nye lån i Hangarfondet i 2010. Det gjenstår nå kun to mindre lån på til sammen 15 000 kroner. Renter fra utlån, 1 600 kroner, er tilført fondet for å styrke fondets kapital som ved årsskiftet var på 431 593 kroner. 416 593 kroner var ved årsskiftet tilgjengelig for utlån.

I tilknytning til fastsettelse av regnskapet for 2009 stilte seksjonsstyret spørsmål til hvorvidt seksjonens og forbundets regnskaper ble ført i henhold til NIFs og regnskapslovens bestemmelser. Det ble i den forbindelse vist til at det i NLFs lov står at seksjonsmøtet skal behandle seksjonens regnskap i revidert stand. Det har vært ulike vurderinger i styret om dette skulle tolkes som et selvstendig regnskap.

Etter seksjonsstyrets anmodning kom NLFs kontrollkomité med en vurdering hvor de konkluderte med at seksjonens regnskap er et avdelingsregnskap av NLFs regnskap, og at regnskapet dermed blir ført i henhold til bestemmelsene.

En person i styret er grunnleggende uenig i kontrollkomiteen og forbundsstyrets konklusjoner og fastholder at gjeldende lov ikke er fulgt.

Som en følge av denne uklarheten har forbundsstyret foreslått endring i loven for å klargjøre seksjonenes ansvar og oppgaver. Lovendringsforslaget skal behandles av Luftsportstinget 2011.

Sluttbemerkninger

Det ble avholdt 10 styremøter i 2010 hvorav et som telefonmøte og ett som videokonferanse. Året bar med seg mange uløste saker fra tidligere år. Tilgang på AFIS-plassene utenom åpningstid, implementering av kontinuerlig luftdyktighet, samt langvarig sykdom hos seksjonens fagsjef. Situasjonen for Kjeller er fortsatt usikker, og vi har ingen fullverdig treningsflyplass på Østlandet

ARC og CAMO er forkortelser vi er blitt godt kjent med etter hvert. CAMO ble løst vel i havn og det ser nå ut som om situasjonen er under kontroll. Luftfartstilsynet har ikke gjort det lettere for NLF. Vi ser her tendenser til forskjellsbehandling i forhold til andre leverandører av de samme tjenestene.

Flynytt har funnet sin form under dyktig ledelse av Torkell Sætervaded. Han har tilført bladet nytt design. Innholdet er mer tilpasset GA. Ut fra de brukerundersøkelsene som er gjort ser det ut som abonnentene liker produktet samt nye web-sider.

Det vi i seksjonen ikke er fornøyd med er at vi fremdeles ikke klarte å få på plass et hendelsesrapporteringssystem slik

Oslo Flyvekлубbs LN-NEW. Foto: George Lundberg

som vi ønsket, og følgelig ikke fikk kurset klubbens KAF/ Flytryggingansvarlige i dette. Vi snur nå bunken og ser på alternative løsninger for dette hos eksterne leverandører.

Seksjonen forlot til slutt web-løsningen som ble tilbudt av NIF. Vi valgte en åpen løsning som nås gjennom Flynytt's hjemmeside, samt en peker fra NLFs sider. Brukertersekelen er såpass lav at nyheter og aktuelt stoff kan legges ut fortløpende. Ny web-løsning er valgt av forbundet. Seksjonen kan her flytte over sine sider når det blir aktuelt.

På seksjonsårs møtet i 2009 ble det bevilget 100.000 kroner i støtte til utdanning av klubbinstruktører. De vi håpet på var en forenklet utdanning av PPL-A-innehavere fram til LAFI (Light Aircraft Flight Instructor). Denne instruktørtypen skulle kunne utdanne flygere til et forenklet sertifikat, LAPL. Nå kan det se ut som dette forslaget ikke blir tatt til følge av EU-parlamentet. LAPL-sertifikatet ser derimot ut til å bli en realitet. I tillegg ser det ut som dagens klubbkoler – RF (Registered Facility) – ikke får fortsette i sin nåværende form. Det vi ser er konturene av er ATO (Approved Training Organization). Hvordan seksjonen og klubbene skal forholde seg til dette blir en av det påtroppende styrets første utfordringer.

Skolesjefseminar 2010 ble tradisjonen tro avholdt på Rica Hotell Gardermoen. Normalt sett har programmet her vært tilpasset kravene slik at dette kunne godkjennes som FI-refresher kurs. Nytt av året var at antall timer for å få dette godkjent ble hevet til 14. Dette gjorde at vi måtte kutte ned på rene skolesjefsaker og øke antall seminartimer. S/U-komiteen tok her grep og satte opp et program som ble meget godt mottatt av deltakerne.

Styret delte klubbene mellom seg og forsøkte å holde personlig kontakt med klubbens ledere gjennom telefonsamtaler. Ut fra de tilbakemeldinger vi har fått oppfattes dette som positivt.

*Bjørn Skogøy
Leder*

MIKROFLYSEKSJONEN 2009 – 2010

Organisasjon

Etter valget på seksjonsmøtet 28. mars 2009 har styret hatt denne sammensetning:

Leder	Roger Holm
Nestleder	Hilde Hognestad
Styremedlem	Bjørn Aspestrand
Styremedlem	Stein Erik Lundblad
Styremedlem	Odd-Tore Ohnstad
Styremedlem	Tor Sved

Aktivitetskomité: Odd-Tore Ohnstad, Hilde Hognestad og Bjørn Aspestrand

Flytryggingrådet: Bjørn Aspestrand og Sture Smidt

Gyrokomiteen: Stein-Erik Lundblad, Erik Skaarup, Henrik Lund, Øyvind Langtvedt, Martin Schanche

Havarikomiteen: Tor Berg og Håvard Mælum

Håndboks-redaksjonen: Roger Holm, Tom Bjerke og Tor Berg

Informasjonskomité: Roger Holm, Stein-Erik Lundblad, Pål Snoen og Michel Verheughe

OPS- & Opp-læringskomité: Tor Berg, Arnfinn Kolloen og Tor Sved

Teknisk komité: Kai Lyche, Per Arne Skjørholm, Åge Flatner, Jostein Eide og Tormod Veiby

NLFs miljøkomité: Tor Berg

NLFs luftromskomite: Roger Holm

EMF-delegater: Tormod Veiby og Roger Holm

Internasjonale saker: Tormod Veiby

Klubber og medlemmer

Antall medlemskap ved siste årsskiftet var 1369, mot 1282 i 2009 og 1154 i 2008. Antall enkeltpersoner var 1097, dvs. at det er mange som er medlem av mer enn en klubb. Antall medlemskap har de siste fire årene i gjennomsnitt økt med nesten 10 % årlig, noe som viser den store interessen det har blitt for mikroflyging.

Antall klubber ved årsskiftet var 43, mot 40 i 2009 og 36 i 2008.

Mikroflyseksjonens sekretariat

Tom Bjerke har hatt en 75 % stillingsandel som avdelings- og fagsjef for Mikroflyseksjonen. De øvrige arbeidsandeler er fordelt på 15% for Modelflyseksjonen og 10% for Motorflyseksjonen. Avdelings- og fagsjefen har ansvaret for den daglige driften av mikroflyseksjonen, hvilket han gjør på en god måte. I tillegg betaler Mikroflyseksjonen i 2009 10% av lønnen til Einar Bjørnebekk, som er ansatt som flyteknisk konsulent i forbundet.

Årsrapport 2009

Aktivitetene

Ved årsskiftet (31.12.09) var følgende antall beviser gyldige (tallene for 2008 og 2007 i parentes):

Elevbevis tre-akse 201 (151 og 168) vektskift 17 (18 og 23) og gyro 3 (1 og 0).

Flygebevis tre-akse 373 (349 og 303), vektskift 59 (70 og 63) og gyro 12 (7 og 0).

I 2009 fløy våre mikrofly i 10 732 timer og startet 29 871 ganger. Dette er en liten nedgang fra året før, men en holder seg på samme høye nivået, som ser ut til å ha stabilisert seg på rundt 11 000. For 2009 tilsvarende dette i gjennomsnitt 43 flytimer og 119 flyturer på hver av de 250 mikroflyene som ble rapportert å ha vært i luften i løpet av året.

I henholdsvis 2009/2008/2007 ble det fløyet 10 732 / 11 327 / 9 320 timer og foretatt 29 871 / 30 217 / 26 055 starter med våre mikrofly.

Norgesmesterskapet 2009 ble avholdt på Namsos Lufthavn, der Levanger og Namdal Mikroflyklubb hadde laget et profesjonelt opplegg, og fått «lånt» hele flyplassen til arrangementet. Norgesmester ble Morten Straume, Bergen Mikroflyklubb. På sølvplass kom Ulf Erik Thorsen, Leksvik, og på bronseplass Hilmar Tollefsen, Levanger Mikroflyklubb.

Det som ble mest markert var selvfølgelig 100 års jubileet til Norges Luftseiladsforening (NLF), for øvrig de samme initialene som dagens moderne utgave av navnet.

Det var tre store markeringer. Under Luftsportstinget og Seksjonsmøtene på Holmenkollen Park Hotel den 29. og 29. mars ble det gjort ekstra stas på forbundet og dets tillitsmenn og kvinner. Det var stor middag med underholdning fra kjente krefter, Torkjell Berulfsen bl.a med spesiallaget fremføring med NLF kjendiser i handlingen.

Den 5. mai var det stor utstilling av alle Luftsportsaktivitetene på hele Rådhusplassen, og en på kvelden en høytidelig motagelse i Oslo Rådhus for en rekke prominente personer innen norsk luftfart. Kronprins Haakon Magnus kastet glans over arrangementet, og fikk jubileumsboken «Tiden Flyr» i gave fra Arne Mathisen. Forøvrig var det taler av NLF visegeneralsekretær Arne Mathisen, Oslo ordfører Fabian Stang, NLF president Otto Lagarhus og FAI president Pierre Portman.

Den siste store makeringen var flystevnet på Rygge i helgen 22. og 23. august 100 % i regi av Norges Luftsportsforbund, ledet av Steinar Østby. Det var et flott og innholdsrikt flystevne i godt vær, der det var lagt ned en stor jobb blant mange av våre Østfoldklubber i samarbeid med Luftforsvaret for å få dette i havn. Det kom ikke så mange tilskuere som ventet, og

Oppdateringsseminar for instruktører og besiktingsmenn på Gardermoen, høsten 2009. Foto: Roger Holm

omsetningen i kiosksalget sviktet i forhold til budsjettet, men en unngikk likevel den økonomiske katastrofen fordi bl.a Luftforsvaret i ettertid frafalt kravet om økonomisk kompensasjon for sine utgifter.

I juni deltok Norge i World Air Games i Torino. Det norske laget besto av Helge-Arne Bekkemellem, fra Otta, og Per T. Høyland fra Jæren. De gjorde en banebrytende innsats i World Air Games i Torino. Dette var første gangen det ble konkurrert i hastighetsflyging med mikrofly på en bane. Dette var pylonrace for trike mikrofly, et slags «Red Bull Air Race» i miniatyr. Konkurrentene stilte med overlegne fly som var bygget for ekstrem fart, og vi nådde ikke helt opp. World Air Games i Torino var likefullt en stor og unik opplevelse for alle involverte. Det utviklet seg et helt spesielt samhold mellom alle lagene som deltok i dette nye konseptet.

I tråd med forrige året deltok Norge med to lag i VM i Jihlava, Tsjekkia. Tormod Veiby var teamleder for begge lagene. I vektskiftklassen var pilot Per Høyland og navigatør Håkon Fosso, og treakse Morten Straume og Inge Flåten. Det ga ikke medaljer i den harde internasjonale konkurransen, men det ga viktig erfaring og mer rutine til å bli med videre i slike konkurranser. Det norske teamet med sin fantastiske trailer, sponset av Lunde gruppen, og med rikelig med verkstedfasiliteter ble et samlingspunkt for alle, og dannet en liten camp i mesterskapet.

En gledelig nyhet i begynnelsen av året var at Fyresdal AirParc på ny ønsker oss velkommen til å bruke flyplassen etter at alt ble stengt midt i forrige sommersesongen. Det er nå PPR til plassen på 918 65 969, og de har også tatt i bruk noe så moderne som Twitter for å sjekke forholdene på plassen. Bare tast inn twitter.com/enfy.

Flyparken

Antall mikrolette luftfartøy som har kjennetegn er 580 (576 og 564), hvorav 251 (250 og 221) hadde flygetillatelse ved årsskiftet. 293 (284 og 261) mikrolette luftfartøy har hatt flygetillatelse innenfor 2009 (2008 og 2007).

I løpet av året kom det 28 (39) nye luftfartøy inn på

mikroflyregisteret hvorav 2 (5) var vektskift og 5 (7) gyroplan. Størst antall av samme type var 4 stk Savannah (i parentes tallene for 2008).

Antall ledige registreringer har gjennom årene minket, og tidlig på året la man ut en liste på nesten 100 inaktive registreringsbokstaver som man kunne be Fagsjefen om å overta. Dette skjer i samråd med aktuelle eiere.

Det er interessant å se at stadig flere av våre mikrolette luftfartøy får 4-taktsmotorer. Av de 251 som hadde gyldig flygetillatelse ved årsskiftet hadde 154 enten Rotax 912/914 (108) eller Jabiru 2200 (46), eller godt over 60 % av årsskiftets operative flypark. Disse motorene har doble tenningsanlegg, og regnes som «sikrere motorer» enn de tradisjonelle to-taktsmotorene. I tillegg er det flere andre fabrikat av 4-taktere, men med mindre kjent historikk.

Seksjonsårs møtet

Seksjonsårs møtet ble avholdt på Holmenkollen Park Hotell. Ved valget ble Roger Holm gjenvalgt som leder for to år, mens Per Arne Skjørholm, Jostein Eide og Ole Anton Brekke gikk ut av styret. Disse tre ble erstattet av Hilde Hognestad (Jæren), Stein Erik Lundblad (Spydeberg) og Tor Sved (Levanger). Ny nestleder i styret ble Hilde Hognestad.

Aktivitetskomitéens årstakk til de som har gjort en innsats for våre medlemmer gikk i 2009 til NAK Shop for godt samarbeid og god service til våre medlemmer. Takken ble utdelt av vår aktivitetsleder Odd-Tore Ohnstad under møtet.

Aktivitetsnivået i mikroflyseksjonen er upåklagelig. Klubbene er flinke til å arrangere treff og Fly-Ins, som er gode reisemål for våre medlemmer og trekkplaster for andre som er interessert i å se nærmere på vår virksomhet. Regelmessig aktivitet i form av flyging og deltagelse på seminarer og foredrag virker også oppbyggende på sikkerheten slik at pilotene blir enda mer motivert til å følge retningslinjene for god airmanship. En av de viktigste oppgavene til aktivitetskomiteen er å sørge for at det blir arrangert så mange treff og konkurranser det er plass til på kalenderen, og koordinere dem for plassering

på vår terminliste. En trend vi har sett de siste årene er mer internasjonal deltagelse. Tormod Veiby er meget engasjert i å få flere til å komme på internasjonale treff og konkurranser, noe han har lykkes godt med.

I 2009 ble den store toårige utstillingen AERO 2009 for General Aviation arrangert i Friedrichshafen. Den er populær og godt besøkt av våre medlemmer. Der kan man knytte kontakter med piloter fra helt andre steder, og det er også mange som benytter anledningen til å bli kjent med produsenter av fly og utstyr og starter import av nye og spennende konsepter. Fra nå blir AERO arrangert hvert år etter ønske fra flyindustrien. Mange foretrekker heller å dra til USA. Da er det Oshkosh eller Sun'n Fun som lokker mest.

Samarbeid med Motorflyseksjonen

Dette ble ikke så utbredt som en hadde håpet i 2009. Ett av hovedarrangementene GAP på Starmoen ble avlyst, og det var derfor ikke mange punktene en kunne knytte felles arrangementer til i dette året. Mikroflyseksjonen er interessert i å gjenoppta det gode samarbeidet i årene som kommer, og en satser på å gjenopplive GAP slik det en gang var der begge seksjoner kan gå sammen om å planlegge og gjennomføre arrangementet.

Regelverket

Den nye operative BSL D 4-8 ble gyldig på Lovdata fra 1. juni 2009 etter at den hadde blitt stoppet året før av Samferdselsdepartementet i påvente av en ny generell vurdering av luftsportsreglementene. Det nye regelverket medførte at noen uheldige begrensninger i mikroflyregelverket som var arvet fra pionertiden ble opphevet. Blant annet er nå adgang til kontrollerte flyplasser åpnet på linje med vanlige motorfly, man kan begynne å skole fra fylte 16 år og få mikroflybevis ved fylte 17 år. Andre annonserte endringer om at man skulle kunne fly på en mer fleksibel måte over vann ble ikke endret, noe som har ført til reaksjoner fra piloter som flyr langs kystlinjene våre. Mange ønsket også velkommen at bruk av hjelm i innelukkede mikrofly ble gjort frivillig etter fartøysjefens vurdering.

Regelverket tillater nå at mikroflygere kan operere i daglys inklusive alminnelig tussmørke, dvs at solens senter er inntil 6° under horisonten. Tussmørketabellen som angir hvor lenge solen er innenfor de seks gradene for hver hele breddegrad i Norge, er å finne i Almanakk for Norge. Dette gjør at alle som bor nord for polarsirkelen om vinteren fremdeles kan ta seg en mikroflytur når forholdene ellers er gode. Det var ikke fritt for at enkelte kontrolltårn oppe i nord sendte bekymringsmeldinger til Avinors hovedkontor når de denne vinteren fikk mikrofly på radioen. De hadde ikke rukket å få med seg regelendringene, men ble snart forklart at mikrofly nå kunne fly gjennom hele året i hele landet.

Luftfartstilsynet kom i 2009 med en ny bestemmelse som krever at luftsport der aktivitetsbevis skal utstedes, blir utført i henhold til et godkjent sikkerhetssystem.

Håndboksrevisjonen, et nytt sikkerhetssystem

Luftfartstilsynet informerte NLF om at innholdet av seksjonens håndbøker kunne representere et sikkerhetssystem dersom de

ble redigert i henhold til angitte retningslinjer. Et større redigeringsarbeid ble igangsatt av Mikroflyseksjonens håndboksredaksjon, og det ble oppnevnt kapittelansvarlige i hvert fag. En foreløpig utgave av Mikroflyhåndboken, revisjon 6.0, ble ferdig til 1. juni. Medlemmene kunne da fungere etter det nye regelverket beskrevet i avsnittet ovenfor. Det hadde tatt 9 år å få dette arbeidet utført gjennom et variert samarbeide med et antall skiftende saksbehandlere i Luftfartstilsynet. I løpet av mai måned hadde redaksjonen og tilsynets saksbehandlere alt i alt sittet sammen i møter i over 20 timer for å gjennomgå og gjøre presiseringer i systemets 6 kapitler.

Den endelige utgaven, revisjon 6.1 ble ferdig ved årsskiftet, og har høstet godord fra Luftfartstilsynet. Mikroflyseksjonens sikkerhetssystem tjener også som mal for de andre seksjonene i Luftsportforbundet som er i gang med å bygge opp sine egne sikkerhetssystemer.

Flysikkerhet

Det har vært innrapportert 26 små og store observasjoner eller hendelser i 2009. Disse rapportene må ikke utelukkende ansees som ulykker eller uønskede hendelser som kan trekke omdømmet til mikroflygingen ned. Rapportene skal derimot betraktes som advarsler og råd om hvordan en kan unngå å komme i en tilsvarende situasjon. Mikroflyseksjonens Flytryggingsråd analyserer hver rapport og kommer med forslag til kunngjøringer av tiltak der dette gir en praktisk mening. Jo flere rapporter som kommer inn desto flere god råd og mulige tiltak kan bli kunngjort fra seksjonens side, noe de aktive medlemmene og klubbens flytryggingsansvarlige vil være godt tjent med.

Med 250 mikrolette luftfartøy i operativ drift tilsvarer 26 rapporter at 10 % av disse har observert et problem eller vært involvert i en hendelse. Det antas likevel at det er en viss underreportering, og Seksjonen har stadig anmodet medlemmene om å rapportere inn både store og små hendelser i den hensikt at dette ender opp i gode tiltak som kan hindre gjentagelser.

Det ble ikke rapportert alvorlige ulykker som gikk ut over liv, men derimot var det en rekke mindre uhell der rapportene kan gi råd og vink til andre hvordan man skal unngå samme problem selv.

Det er viktig at ikke bare seksjonens tillitsmenn, men også klubbens tillitsmenn henstiller til våre piloter at de skal foreta korrekt vedlikehold av flymateriellet, fly med gode marginer, ikke ta sjanser og foreta en grundig planlegging før hver flyging i forhold til turens kompleksitet. Dette er viktig for deres egen sikkerhet og må ikke sluntres unna.

Klubbene skal i løpet av våren 2010 arrangere egne sikkerhets-samlinger for sine medlemmer for å gi dette budskapet videre. Målet til seksjonen med denne aksjonen er at klubbene skal ha et godt og konstruktivt miljø med stor åpenhet der gode råd blir verdsett og tatt hensyn til av alle medlemmene. En skal ikke tie bort problemer som alle bør vite om for at aktiviteten skal bli sikrere.

Det er også sterk fokus på å forhindre luftromskrenkninger (AI) ved å bedre kunnskapene innen navigasjon og planlegging av flyturer, samt radiokommunikasjon.

Oppdateringsseminarer og -kurs

Lørdag formiddag den 28. februar samlet 39 personer seg til arbeidsmøte og oppdateringsseminar for instruktører og tekniske besiktningsmenn på Rica Hotel Gardermoen. Fagsjef Tom Bjerke, leder av Ops & Opplæringskomitéen Tor Berg og Åge Flatner hadde planlagt seminaret ut fra identifiserte endringsbehov fra det siste årets debatter, og innspill fra både styre, medlemmer og myndighetene.

Mikroflyseksjonen v/Flytryggingsrådet arrangerte i samarbeid med Aktivitetskomiteen en sikkerhetssamling på Gardermoen Rica Hotell i november måned. Hensikten var å gi klubbens flytryggingsledere og instruktører en gjennomgang av hva en har sett kan være ankepunkter mot enkelte mikroflygere, som ikke opererer etter boka. Mange sikkerhetsrelaterte emner ble foredratt av våre egne fagfolk og behørig diskutert med forsamlingen. En hadde også invitert eksterne foredragsholdere. Sigurdur Petterson fra Statens Havarikommisjon for Transport fortalte om flypsykologi, og motorflyinstruktør Santiago Amengual om utsjekksrutiner på våren i motorflymiljøet. Nær 60 personer deltok på det en håper var et nyttig og vellykket arrangement.

Aktivitetskomiteen har i samarbeid med Flytryggingsrådet tatt en rekke initiativ til at klubbene selv skal arrangere kurs i ulike fagfelt for at kunnskapsnivået skal være tilstrekkelig. Mikroflyseksjonen har henstilt til klubbene over hele landet at de selv bør kunne arrangere tilsvarende seminarer lokalt om viktige fagrelaterte emner. Her er noen eksempler på oppdateringskurs.

Den 25. april ble det arrangert et teknisk klargjøringskurs for mikroflyeiere på Jarlsberg. Dette er en svært viktig del av arbeidet for å sikre en trygg flypark.

Den 19. september ble det arrangert et teknisk kurs på Jabiru motorer på Jarlsberg ved Kai Lyche, og radio og transponder installasjoner ved Yngve Roberg. Her fikk man også mulighet for sjekk av sin egen radio og transponder.

Den 4. november startet et støttekurs i Radiotelefoni i Østfold. Dette gikk over 4 kvelder, og er noe som også kan arrangeres mange andre steder i Norge etter samme modell.

Informasjonsoppgaver

Seksjonens nettsider er en meget viktig informasjonskanal for medlemmene. På slutten av 2009 sto telleverket på nesten 140 000 besøkende. Det er omtent likt med de foregående to årene. Det er klart at medlemmer søker til denne siden for å få informasjon. Debattsidene er aktivt i bruk, og Roger Holm er webmaster, ryddegutt og moderator for sidene, og kommenterer noen av innleggene der seksjonen kan gi sine uttalelser.

Seksjonen henvender seg nå til klubbene hovedsakelig via denne nettsiden, men også via lederspaltene i Flynytt. Det er opp til hver klubb å holde seg orientert om nyheter og informasjon via medlemmer som har tid og utstyr til å følge med på Internettssidene. Det påligger hver klubbs styre å viderefordre til klubbens medlemmer meldinger som seksjonen sender ut på siste nytt. Kun i spesielle tilfeller går informasjon ut i form av brev.

De gamle nettsidene har vært idrift siden 1997, og Roger Holm har bygget opp innholdet og holdt dette i gang siden han ble utpekt som leder av informasjonskomiteen i 1998. Det har lenge vært etterspurt nyere og mer moderne sider, og flere medlemmer har tilbudt sin hjelp til å realisere dette. Problemene med den gamle var jevnlig SPAM angrep og at den var lite funksjonell i forhold til nyere systemer. På slutten av året da dagene ble kortere fant man at tiden var inne, og Stein Erik Lundblad i seksjonsstyret laget et nytt oppsett basert på det kjente systemet Joomla. Det har vært arbeidet med å legge over det eksisterende innholdet siden november, og med ny plassering på en egnet Internet Service Provider kommer de nye sidene opp i løpet av første kvartal 2010.

Flynytt er et fagblad for alle. Det er Motorflyseksjonens seksjonsblad, men vi mikroflygere er meget velkomne til å skrive lange og gode artikler som kan ha interesse for allmennflymiljøet. Mange av våre medlemmer har bidratt med interessant stoff, og vi håper denne trenden fortsetter. Vi har ved årsskiftet fått en ny redaktør, Torkell Sætervadet, som avløste Arnfinn Christensen etter ett år i redaktørstolen. Før det hadde Rolf Liland kjørt denne formen for Flynytt i 10 år. Torkell er interessert i alt som har propell, og det er meget lett å få innpass i bladet når man har noe å levere.

Opplæring

Opplæringen foregår på flere nivåer. For organisert teorikursing av nye elever så går dette i regi av klubbene, mens nye instruktører får sentral opplæring av seksjonen etter å ha gå «gått i lære» (O-kurs) hos instruktører i klubbene.

Standard kursopplegg for teorikursene er at klubbene kjører kurs i fagene med en eller to ukers mellomrom. Separate eksamener til hvert fag blir arrangert av klubbene etter maler utgitt av Mikroflyseksjonen. Noen klubber kjører sine teorikurs som intensive avslutningskurs etter at eleven har lest pensumet på egen hånd. Det kreves opptaksprøver for å kunne være med på dette. Reglene for antall spørsmål og kravet til bestått antall prosent til eksamen ble skjerpet noe i det nye sikkerhetssystemet, og er nå helt i tråd med det som benyttes ved eksamener for motorflygere.

Klubbene kan gi skoletimer på praktisk flyging mens eleven følger teorikursene. Dette gir et godt grunnlag for bedre forståelse av fagene, for det er ofte de samme instruktørene som flyr skoling og foreleser teori. Instruktørkursene blir utlyst hvert år, men det kreves minst fem deltagere for at kurset skal kjøres. Ved færre deltagere blir det utsettelse til året etter.

Instruktørkurset 2009 ble avholdt på seilflyseksjonens riks-senter, Starmoen ved Elverum, 7. - 10. mai. Kurset hadde hele 21 deltagere, og er det største kurset seksjonen noensinne har hatt.

Det er noen lokale tiltak på opplæring til Flytelefonisertifikatet i klubbregi. Siden dette ikke er obligatorisk for mikroflygere, så må det tas utenom den vanlige teoriopplæringen. For instruktører kreves det uten unntak at en er innehaver av gyldig Flytelefonisertifikat.

Det har vært vurdert å få til en enklere versjon til de piloter som ikke har som intensjon å fly inn i kontrollert luftrom, men kun ønsker å gi korte posisjonsmeldinger. NLF har dette som et samarbeidsprosjekt sammen med Luftfartstilsynet.

Teknisk

Ledelsen av Teknisk Komité ble etter seksjonsmøtet overtatt av Kai Lyche da Per Arne Skjørholm ønsket å tre tilbake. Per Arne er fremdeles medlem av Teknisk komité, som håndterer en rekke tekniske spørsmål og behandler søknad om import av mikrofly på vegne av Fagsjefen.

Det siste året har det vært fokusert mye på bensinkvaliteter og innblanding av etanol. Dette virker etsende og kan skade og løse opp gummi- og noen typer plastkomponenter i systemet. I verste fall kan dette medføre motorstopp pga urenheter fra oppløste materialer i bensinen som tetter til dyser og filtre.

Teknisk komité har her i samråd med Flytryggingrådet oppgaven med å gi medlemme de beste rådene til å oppnå problemfri drift ved korrekt vedlikehold og valg av riktig bensin.

Internasjonalt samarbeide

Mikroflyseksjonens er medlem av European Microlight Federation (EMF), som er en interesseorganisasjon for de Europeiske lands mikro/UL organisasjoner. Intensjonene i EMF har vært å bidra til at Europa får en ny klasse lette fly som tilsvarer det amerikanske LSA.

Dette arbeidet har tatt lang tid, og det er få fremskritt men mange tilbakskritt. EMF vil ,også bidra til å gi erfaringsoverføring og kunnskapsutveksling mellom medlemslandene.

Norges delegat er Tormod Veiby med Roger Holm som alternativ eller bisitter ved behov.

Det nordiske samarbeidet med Danmark, Finland og Sverige har ligget litt passivt et par år, men er nå igangsatt igjen etter at behovet for en rekke avklaringer om internasjonale saker har meldt seg. Det er behov for å ha jevnlige samarbeidsmøter for å kunne utveksle informasjon om hverandres sikkerhetsarbeid, gi råd i spesielle spørsmål og skape gode og langvarige relasjoner.

Økonomi

Vår egen styring og tilskudd fra Norges Idrettsforbund bidrar vesentlig til at vår økonomi er god. Til tross for at vi satte opp et budsjett for 2009 som skulle tære litt på vår gode beholdning endte vi opp med et overskudd på ca 121.500 kroner. Se forøvrig regnskapsoppstillingen som er vedlagt.

Sluttbemerkninger

Mikroflyseksjonen har den oppfatningen at vår virksomhet fungerer meget godt og at rekrutteringen av nye medlemmer ligger prosentvis best an blant alle forbundets seksjoner. Vi sender en stor takk til alle våre klubber for de arrangementer og aktiviteter de har sørget for, og ikke minst for sin deltagelse på sentrale arrangementer.

En skal aldri hvile i bestrebelsene etter å gjøre aktivitetene så sikre som mulig, og det er ennå en liten vei å gå før en kan

si seg fornøyd med nivået i alle landets klubber. Det er derfor i 2009 tatt ekstra grep for å øke kravene til kunnskaper, ferdigheter og alle slags forberedelser til flyging. Dermed vil en også heve det totale sikkerhetsnivået blant våre mikroflygere. Vi skal ha vekk det som måtte være rester av en mulig cowboykultur eller mangel på vitale kunnskaper som har vist seg å være hovedgrunnen til uheldige og sikkerhetsmessig uakseptable situasjoner. Det har i noen miljøer vist seg å være for litt lettvint å drive med mikroflyging, og de aktuelle tillitsmenn som skal påse at regler og rutiner følges har ikke alltid vært i stand til å ta de nødvendige skritt for å endre på holdningene. Det nye sikkerhetssystemet brukt på riktig måte er det effektive verktøyet som skal hjelpe oss med å oppnå dette på alle plan.

Vi skal leve etter en visjon om at mikroflyging skal være en akseptert virksomhet med høyt sikkerhetsnivå og med en høy miljømessig anseelse i samfunnet. Samtidig skal vi ha en trygg og forutsigbar virksomhet, slik at vi i samråd med NLF sentralt må arbeide for å hindre unødig strenge regler og restriksjoner som vil begrense utøvelsen av vår aktivitet på en fri men miljøvennlig måte. Mikroflyging skal være en rimelig form for rekreasjonsflyging uten komplisert byråkrati, og som kan gi den ekte og gode flygleden.

Årsrapport 2010

Aktivitetene

Ved årsskiftet (31.12.10) var følgende antall beviser gyldige (tallene for 2009 og 2008 i parentes):

Elevbevis tre-akse 273 (201 og 151) vektskift 18 (17 og 18) og gyro 5 (3 og 1).

Flygebevis tre-akse 426 (373 og 349), vektskift 62 (59 og 70) og gyro 17 (12 og 7). Av disse var antall sportslisenser for å delta i konkurranser 107 (82 og 55).

I henholdsvis 2010 ble det fløyet 12317 (10 732 og 11 327) timer og foretatt 37843 (29 871 og 30 217) starter med våre mikrofly. Dette er en oppgang på 15 % fra 2009 eller 9 % opp fra 2008. For 2010 tilsvarer dette i gjennomsnitt 38 flytimer og 118 flyturer på hver av de 319 mikroflyene som hadde flygetillatelse i løpet av året.

GAP på Starmoen ble arrangert en langhelg midt i mai måned. Det er et samarbeid mellom Motorfly- og Mikroflyseksjonene for å gi mye flyglede gjennom bedre ferdigheter og kunnskaper som trengs for å gjøre flygingen trygg. Tross regn og dårlig flyvær hadde rundt 60 personer samlet seg til ett av årets store Fly-Ins. Hovedtrekkplasteret var denne gang flytelefonikurset, som hadde 21 påmeldte deltagere. Hangaren som en pleier å bruke til GAP samlinger var iskald under denne spesielt kjølige maihelgen, så adminstrasjonsbrakka var fylt til trengsel med de ulike aktivitetene som arrangementet hadde på programmet.

Flytelefonikurset ble gjennomført fra torsdag morgen til lørdag ettermiddag, og det var lange dager med mye konsentrasjon for de 21, som stort sett var mikroflygere i selskap med

fire seilflygere. Pål Stolpnes og Tor Sved hadde den teoretiske delen av kurset, og deltagerne var glad for at de fikk dype tekniske funksjoner forklart på en meget forståelig måte av de to instruktørene. I tillegg til radioteknikk var det teori om oppbyggingen av luftrom, luftromsklasser, ansvar og definisjoner på ord og uttrykk. Odd-Tore Ohnstad og Jan Roger Johansen fulgte opp med den praktiske delen med å la elevene trene på radioprosedyrer. Siden dette er en offentlig eksamen er det Luftfartstilsynet som står for prøven.

Norgesmesterskapet 2010 ble avholdt på Klanten, Golsfjellet, der Hallingdal Flyklubb hadde laget et profesjonelt opplegg på den nypreparerte flystripa. Opprinnelig ønsket man arrangementet i juni, men i påvente av anleggsarbeidene ble det i september. Det stilte 13 fly til start, og norgesmester ble Per T. Høyland, Jæren Mikroflyklubb med navigatør Håkon Fosso. På sølvplass kom Morten Straume, Bergen Mikroflyklubb og på bronseplass Odd M. Halvorsen, Jarlsberg Mikroflyklubb.

I juni deltok Norge i Europamesterskapet i England med hele tre lag. De norske deltagerne konkurrerte i klassene WL2 og AL2, og konkurransen med Europas beste var svært hard. Det norske WL2 laget besto av pilot Per T. Høyland fra Jæren Mikroflyklubb og navigatør Håkon Fosso, Hardanger. De kom midt på listen i navigasjonsøvelsene, og viste at de ligger meget nær å klatre høyt opp på listene. De har tidligere deltatt i bare VM i Jihlava, Tsjekkia og Air Games i Torino, så de begynner å få god internasjonal erfaring. De to AL2 lagene ble fløyet med Ikarus C-42, og besto av Morten Straume med datteren Tiril, og Inge Flåten med Claudia Kruber. Disse to lagene kom lengre ned på listen, men de har fått verdifull internasjonal konkurranseerfaring.

Det er lagleder Tormod Veiby, som gjennom mange år har oppfordret norske mikroflygere til internasjonal deltagelse, som nå ser fruktene av sitt arbeid.

Ellers i Norge arrangeres det distriktsmesterskap. Den 8. mai ble et slikt godt gjennomført på Snåsa, og vi kunne gratulere Otto Vollan fra Oppdal som gjorde det best sammenlagt i navigasjon og merkelanding, og ble kåret til vinner.

Aktivitetsnivået i mikroflyseksjonen er godt. Klubbene arrangerer treff og Fly-Ins, som konkrete reisemål for våre medlemmer. Med de nye nettsidene til Mikroflyseksjonen er det meget enkelt å kunngjøre slike treff på kort varsel. Et godt eksempel på det er Ståle Olsens initiativ til flere Fly-In på Lillehammer isen etter at den ble sikker. Han legger ut times aktuell informasjon på nettsidene og varsler om lokale forhold som piloter kan hente ut på sine moderne telefoner ute på sine landingsstriper.

Det er viktig å vedlikeholde sin kompetanse ved å fly mye, og slike treff er viktige bidrag til helheten for våre mikroflygere.

I 2010 ble den store årlige utstillingen AERO for General Aviation arrangert i Friedrichshafen, og omtrent samtidig Sun’n Fun i Florida. De av våre medlemmer som liker å reise på slike arrangementer på våren må ofte velge mellom Tyskland og USA rundt påsketider da dette skjer. AERO blir godt besøkt, og man finner nye flotte fly som de tar hjem til

Norge etter et slikt besøk. Noen ganger blir det også forhandlerkontrakt med leverandører av mikroflymateriell. Et interessant arrangement på den kalde høsten var besøket hos FLYMET på Blinderen. Det er interessant å møte de en stadig snakker med på telefonen om vær og vind, bokstavelig talt.

I november ble det avholdt en kvinnekonferanse i regi av NLF med det formål å få flere kvinner til å ta verv innenfor organisasjonen. Det ble foreslått en rekke tiltak for å øke kvinneandelen i forbundet, et satsningsområde som Norges Idrettsforbund har høyt prioritert.

Flyparken

Antall mikrolette luftfartøy som har kjennetegn er 608 (580 og 576), hvorav 272 (251 og 250) hadde flygetillatelse ved årsskiftet. 319 (293 og 284) mikrolette luftfartøy har hatt flygetillatelse innenfor 2010 (2009 og 2008).

I løpet av året ble det importert 41 (28 og 39) mikrolette luftfartøy til Norge, og ført inn på mikroflyregisteret. Av de 41 var 6 (2 og 5) vektskift og 4 (5 og 7) gyroplan (i parentes tallene for 2009 og 2008). Størst antall av samme type var 3 stk av Jabiru J-170, Dynamic WT-9 og Ikarus C-42B. Ellers kom det 2 stk av A-22L, Technam P-92 Echo, Savannah og Xenon gyroplan.

En kan bare gjenta at det er mange inaktive registreringsbokstaver som man kan be Fagsjefen om å få overta til nye fly, noe som vi skje i forståelse med aktuelle eiere av den passive registreringen.

Stadig flere av våre mikrolette luftfartøy får 4-taktsmotorer av typen Rotax 912/914 eller Jabiru 2200. Av de 319 som hadde gyldig flygetillatelse ved årsskiftet hadde mer enn 70 % en av disse motorene.

Ledermøtet

Årets ledermøte ble avholdt som et kort informasjonsmøte på GAP Starmoen, der et stort antall mikroflygere hadde møtt opp. I tillegg til informasjon til medlemmene skal ledermøtet også ta med spørsmål og ønsker fra medlemmene. Dette er ikke et formelt møte, men kan avholdes ved behov eller der det er naturlig at det skjer i «mellomåret» mellom seksjonsmøtene.

Samarbeid med motorflyseksjonen

Etter en laber periode i 2009, da motorflyseksjonen ønsket å ha sine aktiviteter for seg selv uten medinnflytelse fra mikro, endret dette seg i 2010 til det gode gamle samarbeidet vi hadde sett de siste ti årene. En ser dette best ifm GAP arrangementene. I tiden som kommer med nye typer sertifikater (LAPL) for lettere motorfly og experimental, og treningsorganisasjoner (ATO), ser vi et potensiale for et godt samarbeid med ressurspersoner i NLF, som i dag er tilknyttet motorflyseksjonen.

Regelverket

Erfaringene med det nye sikkerhetssystemet som ble innført i januar 2010 har vært gode. Det inneholder en mer presis beskrivelse av regelverket for mikrofly enn tidligere, og det fastsetter prinsippet om at medlemmene operativt sett forholder seg til sine klubber mens klubbene forholder seg til

seksjonens fagsjef. Det er kun behandling av flytillatelse og flygebevis som går direkte til fagsjefen i Mikroflyseksjonen.

Luftfartstilsynet har i 2010 latt Mikroflyseksjonen drive iht dette sikkerhetssystemet, og vil i 2011 starte sin kontroll av seksjonen og klubbene for å sjekke om dette blir etterlevd etter intensjonen.

Etter ett års erfaring med sikkerhetssystemet er noen endringer blitt foreslått av seksjonens komiteer. Endringene ble vurdert av seksjonens styre og satt ut i livet etter flere høringsrunder. Dette gjaldt blant annet rutiner for besiktning og kontroll av vekt på mikroflyene. Dette ble endret iht BSL B 2-5 slik at flyene skal veies hvert 10. år dersom konstruksjonen og utstyrs-pakken er uforandret.

Alle slike endringer skal forelegges Luftfartstilsynet for å implementeres i neste revisjon av Mikroflyhåndboken. I mellomtiden ligger disse endringene som tillegg til håndboken på nettsidene.

Flysikkerhet

Det ble innsendt 29 rapporter om små og store hendelser i 2010. Rapportene ligger åpent tilgjengelige på nettsidene, men er anonymisert for allmennheten. Erfaringene fra dette året var at rapportene hadde større interesse for publikum enn normalt, og en kunne av artikler fornemme at antallet rapporter ble ansett som ulykker eller uønskede hendelser som kunne trekke omdømmet til mikroflygingen ned. En valgte derfor i første omgang å kategorisere hendelsene i fem nivåer slik at en kunne trekke mer nyanserte konklusjoner. Nivåene er valgt ut fra standard mal for grovanalyse med fargene grønt (1 og 2) gult (3) og rødt (4 og 5).

Nivå 1 er hendelser med driftsforstyrrelser eller ukritiske nesten hendelser som ikke resulterte i noen materielle skader.

Nivå 2 er tilsvarende Nivå 1, men det medførte mindre materielle skader.

Nivå 3 er potensielt farlige hendelser med og uten skader som med mindre flaks kunne blitt en alvorlig ulykke.

Nivå 4 er alvorlige ulykker med store materielle skader og/eller personskader.

Nivå 5 er fatale ulykker med tap av menneskeliv.

Politiet er alltid involvert i nivå 5- og de fleste nivå 4- rapportene.

Rapportene er meget nyttige som advarsler og råd om hvordan en kan unngå å komme i en tilsvarende situasjon. Mikroflyseksjonens Flytryggingråd analyserer hver rapport og utarbeider forslag om tiltak der dette er relevant. Rapportene er et godt bidrag til å lage et risikobilde av mikroflygingen. I tillegg kommer alle potensielle farer som ikke har utløst noen hendelse, men som likevel er kritiske faktorer i det totale bildet. Det er viktig at kildene eller rapportør beskyttes av systemet slik at det ikke foretas represalier eller andre negative reaksjoner i ettertid. En må ha tillit til at en rapport skal ha informativ og prohibitiv effekt, og at det ikke skal være en slags selvangivelse for egne handlinger.

Med 319 mikrolette luftfartøy i operativ drift tilsvarende 29 rapporter at snaut 10% av disse har observert et problem eller

vært involvert i en hendelse. Det er grunn til å tro at det er en viss underrapportering, og Seksjonen har stadig anmodet medlemmene om å rapportere inn både store og små hendelser i den hensikt at dette ender opp i gode tiltak som kan hindre gjentakelser. For å senke terskelen for innrapportering ble det høsten 2010 innført to nye skjema. Et forenklet skjema ganske lik formatet på de kunngjorte hendelsene på nettet, og som enkelt kan fylles ut og sendes på e-post. Disse er ment for nivå 1 – 2 og gir en kort beskrivelse av hendelsen. I tillegg er det en rubrikk der fartøysjefen kan skrive hva som kan gjøres for å unngå en tilsvarende hendelse.

Luftfartstilsynet inviterte til et møte den 8. juni med informasjon om det å forhindre luftromskrenkninger (AI) ved å bedre kunnskapene innen navigasjon og planlegging av flyturer, samt radiokommunikasjon.

I august fikk vi etter ti års venting på oppdaterte VFR kart i målestokk 1:500,000. Det er vanskelig å unngå luftromskrenkninger når man ikke har oppdaterte kart, og at Avinor utgir oppdaterte kart i forhold til aktuelt luftrom er et viktig sikkerhetstiltak. En statistisk nedgang i antall luftromskrenkninger var merkbar i tiden etter at kartet ble utgitt i 2010 i forhold til samme periode i 2009. Om dette skyldes nyttegevinsten av kartet eller bare var tilfeldig er vanskelig å si. Det som er det kjedelige er at kartet blir utdatert allerede etter åtte måneder da nytt luftrom blir kunngjort i Sør-Østnorge den 7. april 2011.

Vulkan-asken som kom gjennom luften fra Island stanset all flyging, selv den lette luftfarten. Det viste seg snart at den ikke hadde noen påviselig negativ effekt for stempelmotorer, mens den hadde en antatt skadelig effekt på jet- og turbopropmotorer. Dermed sto nesten hele den kommersielle luftfarten, inklusive redningstjenesten og luftambulansen. For at ikke dette skulle se galt ut for publikum, så nedla Luftfartstilsynet likegodt flyforbud for alle fly i norsk luftrom. De syntes ikke noe om at småflyene skulle kunne fly fritt omkring mens den såkalte nyttrafikken sto på bakken.

Ulykker

I 2010 skjedde det to fatale ulykker med mikrofly med kun fire dagers mellomrom. To personer omkom i hver av ulykkene, og begge skjedde på eller like i nærheten av landingsplassen. Undersøkelser av ulykkene ble basert på videoopptak og foto som ble gjort av personer som befant seg på landingsplassen, og funnene som ble gjort av Mikroflyseksjonens Havarikomité viste at den direkte årsaken til ulykkene var manøvrering i lav høyde med for liten hastighet. Hvordan og hvorfor dette kunne skje har blitt gjenstand for hypoteser, men en av disse går på distraksjon eller avvik fra standard prosedyrer i forbindelse med flyging med passasjer.

Dobbeltulykker som dette vekker naturlig nok kraftige reaksjoner fra publikum, og det var viktig å ta de grep som var nødvendige for å kommunisere årsaken til medlemmene og vise myndighetene at Mikroflyseksjonen foretok de samme vurderingene og brukte de samme metodene som Statens Havarikomisjon for Transport.

Mikroflyseksjonen var raskt ute med en handlingsplan for å avverge flere lignende hendelser, noe som kun kan gjøres

Fly-In hos Ludvig Teien i Sande sommeren 2010. Pølser og vafler smaker godt på en dag som denne. Her Håvard Mælum (f.v.), Ludvig Teien og Odd-Tore Ohnstad. Foto: Roger Holm

dersom en eller flere antatte årsaker kan kommuniseres ut til klubbene så raskt som mulig. Dernest ble det gitt råd og advarsler myntet på alle aktive medlemmer gjennom Flynytt mikroflyspalter.

NLF har i ettertid fått anerkjennelse fra både Luftfartstilsynet og Samferdselsdepartementet for det forbyggende arbeidet som ble utført overfor klubber og medlemmer etter disse ulykkene.

Sikkerhetsmøter i klubbene

2010 var det første året der klubbene ble pålagt å arrangere egne sikkerhetsmøter for sine medlemmer. Disse møtene skal videreformidle den sikkerhetsinformasjonen som de sentrale oppdateringsseminarene presenterer for de operative lederne og instruktørene. I tillegg tar man opp lokale problemstillinger i den utstrekning det er nødvendig. Dette er et årlig tiltak som det er obligatorisk å delta på minst annethvert år.

Sentrale emner er korrekt vedlikehold av flymateriellet, god planlegging før hver flyging og bruke gode marginer. Å få medlemmene til å følge dette må tas alvorlig, og må bevisstgjøres med stor tydelighet.

Hovedtema i 2010 var å unngå luftromskrenkninger ved å ha gode navigasjonskunnskaper, krav til Flytelefonisertifikat ved flyging i og i nærheten av kunngjort luftrom samt gode og sunne holdninger.

Oppdateringsseminarer

Det ble ikke avholdt oppdateringsseminar i 2010. Det foregående som var en kombinasjon av teknisk og operativt ble avholdt på høsten 2009, men man ønsket at det ikke skulle gå for lang tid fra seminaret og til klubbene skulle avholde sine egne sikkerhetsmøter for medlemmene. Dermed ble det neste flyttet til tidlig i 2011, og det er en tid man vil holde seg til ved de fremtidige seminarer for instruktører og operative ledere. Det neste seminaret for tekniske besiktningsmenn vi gå på høsten 2011.

Informasjonsoppgaver

Seksjonens nye nettsider er en meget viktig informasjonskanal

for medlemmene. I påvente av at NLF sentralt skulle komme med et moderne system som var enkelt å redigere, så valgte Mikroflyseksjonen å utvikle sitt eget system. Dette ble utført av Stein-Erik Lundblad i Spydeberg Mikroflyklubb.

Seksjonen kommuniserer utad til klubbene via denne nettsiden, men viktige meldinger går også på e-post til klubbens adresser samtidig som meldinger om at nyhet er sendt kommer på Siste Nytt, som nå er lagt på forsiden. Da vet også medlemmene at den komplette informasjonen, som også kan ha et lokalt tilsnitt, kan de få ved å henvende seg til sin egen klubb ledelse eller informasjonsansvarlige.

Informasjon til klubber og medlemmene blir også skrevet i mikroflyspalten i Flynytt, og her kommer det i tillegg rene artikler eller informasjon om nye produkter eller tjenester.

Flynytt er et fagblad for alle. Med redaktør Torkell Sætervadet har bladet fått en ytterligere ansiktsløfting og blitt et kvalitetsblad helt på linje med de utenlandske fagbladene som selges i Norge. Enda bedre enn disse utenlandske bladene er at Flynytt også omtaler våre egne fly og våre egne forhold.

Opplæring

Instruktørkursen 2010 ble avholdt på Gardermoen 6. – 9. mai. Å utdanne nye instruktører er viktig for å opprettholde tilgangen på periodisk flygetrening for medlemmene, noe som bør utføres hvert år for alle aktive piloter selv om kravet kun er at denne skal utføres hver 24 måned. Mikroflyseksjonen hadde i 2010 følgende antall instruktører: 88 (86 og 85) på tre-akse, 11 (12 og 14) på vektskift og 4 (3 og 2) på gyro. Av disse 103 var 37 (36 og 37) IK-1, 37 (32 og 31) IK-2 og 29 (29 og 17) IK-3. Tallene for 2009 og 2008 i parentes.

Mikroflyseksjonen setter som krav at mikroflygere har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre enhver flygning de gjør på en sikker måte. Hva som er tilstrekkelig avhenger av hvor og hvordan det flys, men minstekravet er satt til det som kreves for flyging til og fra landingsplass utenfor kunngjort luftrom. De som skal fly i kunngjort luftrom skal ha den nødvendige tilleggskompetansen for å gjøre dette.

Kompetanse består av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Alle tre delene skal være på plass i tilstrekkelig grad for at piloten skal kunne fungere som en sikker pilot. Det er ofte for mye fokus på kunnskaper i forhold til de andre, men undersøkelser fra hendelser og ulykker viser at det er mest manglede ferdigheter og feil holdninger som peker seg ut som de viktigste bakenforliggende årsakene. Det er klubbenes operative ledere som skal påse at dette er oppfylt i tilstrekkelig grad hos alle klubbens aktive piloter.

Det er noen få mikroflyklubber som tilbyr opplæring til Flytefonsertifikatet. Levanger Mikroflyklubb har vært meget aktiv på teori- og øvelsesdelen og har i 2010 avholdt slike kurs på Røyken, Starmoen og Værnes. Mikroflyklubben Øst og Jarlsberg Mikroflyklub har også hatt gode tilbud på slik opplæring. Siden dette ikke er obligatorisk for mikroflygere, så må det tas utenom den vanlige teoriopplæringen.

Teknisk

I 2010 har fortsatt fokus vært på bensinkvaliteter og innblanding av etanol, som kan skade og løse opp gummi- og noen typer plastkomponenter i systemet. Motorstopp kan bli resultatet av dette pga urenheter fra oppløste materialer i bensinen. Rådet til medlemmene har vært å fylle den inntil videre etanol-frie 98 oktankvaliteten og å unngå 95, som de fleste oljeselskaper blander med noen prosent etanol.

I tillegg har Teknisk Komité arbeidet med nye prosedyrer for besiktnng av mikrofly, og laget nye og mer spesifikke føringer for å søke om importtillatelse for mikrolett materiell.

Internasjonalt samarbeid

Mikroflyseksjonen har vært medlem av European Microlight Federation (EMF) i mange år, hovedsakelig i den hensikt å bidra til at Europa får en ny klasse lette sportsfly som tilsvarer det amerikanske LSA. Dette er et møysommelig arbeid, som vi ennå ikke vet om vil føre oss dit vi en gang trodde. Vi hadde tenkt oss omtrent det samme som mikro i dag, administrert av NLF, men med noen endringer i kravene til flygebevis eller sertifikater samt vedlikehold av flyene. Det ser i dag ut til å bli mye mer komplisert enn som så, og en kan derfor stille spørsmål om det er dette vi ønsker skal skje med de flyene vi flyr i dag på våre mikroflybevis, og som eierne kan vedlikeholde selv.

En har derfor ønsket å undersøke mulighetene for at Europa kan heve den maksimale vektgrensen i Annex II til 500 kg for alle to-setere for å komme dit en opprinnelig ville i dette arbeidet.

I tillegg til dette bidrar EMF møtene til kontaktskapende kunnskapsutveksling mellom medlemslandene, noe vi har funnet svært nyttig. Norges delegat er Tormod Veiby med Roger Holm som alternativ eller bisitter ved behov.

Det nordiske samarbeidet med Danmark, Finland og Sverige fungerer bra med e-postutveksling og årlige samarbeidsmøter om sikkerhetsarbeid og spesielle spørsmål som kan komme opp. Det viktige med dette samarbeidet er å skape tillitsfulle relasjoner i Norden.

Økonomi

Vår egen styring og tilskudd fra Norges Idrettsforbund bidrar vesentlig til at vår økonomi er god. Til tross for at vi satte opp et budsjett for 2010 som skulle tære litt på vår gode beholdning endte vi opp med et overskudd på ca 315,452 kroner. Se forøvrig regnskapsoppstillingen som er vedlagt.

Sluttbemerkninger

Statistikken viser nå at Mikroflyseksjonen har størst prosentvis tilgang av medlemmer blant alle forbundets seksjoner. Det viser at mikroflyging er en viktig del av norsk luftsport, og at store ressurser må legges ned i arbeidet med å gjøre det mulig å drive mikroflyging i alle landets klubber med et tilfredsstillende aktivitetsnivå.

De to alvorlige luftfartsulykkene vi hadde i 2010 viser med all tydelighet at en aldri kommer helt i mål og kan avslutte sikkerhetsarbeidet. Det er noe en må drive kontinuerlig, både fra sentralt hold overfor klubbenes operative personer, og i klubbene overfor hvert enkelt medlem. De grep en tok i 2009 for å øke kravene til kunnskaper, ferdigheter og alle slags forberedelser til flyging, er alle enkle midler for å heve det totale sikkerhetsnivået blant våre mikroflygere. Likevel fikk vi disse ulykkene. Det har vist seg gjennom årene at noe så banalt som dårlig forberedelser, impulshandlinger og distraksjon ifm passasjerflyging har vært medvirkende til de alvorligste hendelsene.

På den annen siden må det også være klart for alle at de ulike miljøene innen sivil luftfart har ulike lovbestemte sikkerhetsnivåer. Motorflyging har et lavere sikkerhetsnivå enn kommersiell luftfart, og mikroflyging har et lavere sikkerhetsnivå enn motorflyging igjen. Dette tar det hensyn til i vårt regelverk, men vi har på den annen side en unik frihet til å drive eget vedlikehold på egne fly Dette ansvaret påligger den enkelte fartøysjef, spesielt når man har med seg passasjer.

Vi ønsker at Mikroflyging skal være en folkeluftsport for alle, med et moderat kompetansekrav som inngangsnivå til å kunne utføre flyging utenfor kontrollert luftrom. For de som vil videre og fly som «motorflygere» til og fra kontrollerte flyplasser, må vi sette tilsvarende større krav til kompetanse, men fremdeles slik at mikroflyging vil være en rimelig sport uten et komplisert og kostbart byråkrati.

Roger Holm

Leder

FALLSKJERMSEKSJONEN 2009 – 2010

Organisasjon

Fallskjermseksjonens styre har etter valget på seksjonsmøtet 28. mars 2009 hatt følgende sammensetning:

Leder:	Thomas K Becke
Nestleder:	Mathias Holtz
Styremedlem:	Ramsy Suleiman
Styremedlem:	Kine Hee Steen
Styremedlem:	Anette Tjørhom *)
Varamedlem:	Inger Aakre *)
Varamedlem:	Frode Finnes Larsen

*) Inger Aakre gikk i 2010 inn i styret som fast representant for Anette Tjørhom da sistnevnte flyttet til utlandet. Anette Tjørhom har i 2010 vært vararepresentant.

Fallskjermseksjonen (F/NLF) har i perioden hatt følgende komiteer og utvalg: Sikkerhets- og utdanningskomiteen (SU), Dommerkomiteen (DK), Konkurransekomiteen (KK), Fritt Fall (FF), Rikssenterutvalget (RU), Storflykomitéen (SK) og Valgkomitéen.

Klubber og medlemmer

Det er totalt 20 klubber som er tilsluttet Fallskjermseksjonen. 18 av disse klubbene har operasjonstillatelse. Medlemstallet i F/NLF økte fra 4 277 i 2008, 4 667 i 2009 til 4 890 i 2010. Økningen var i hovedsak på tandemelever i 2009 og lisensierte hoppere i 2010.

Sekretariat/ansatte

Den daglige drift av Fallskjermseksjonen (F/NLF) har i 2009 vært ivaretatt av Jan Wang. Trude Sviggum som landslagsansvarlig har koordinert landslagene Nexus, Team Panic og Decaelo samt Arcteryx og Skywalkers. De to siste ifm World Games. Knut Lien overtok i 2010 som landslagsansvarlig og har koordinert landslagene X3M4S, 42 Freefly og Sweet Freefly.

Årsrapport 2009

Aktivitet

I 2009 har hoppaktiviteten vært vesentlig høyere enn i 2008 med en økning på 7167 hopp som tilsvarer en økning på 15 %. Det innebærer at det ble gjort 54.654 hopp i 2009 mot 47.487 i 2008. Det har i 2009 vært gjennomført 2.537 tandemhopp, mot 2.040 i 2008. F/NLF ligger fortsatt klart under det antallet hopp som ble gjort i årene 2002 til 2006. Det som imidlertid er påtagelig i statistikken er at F/NLF i 2009 ligger klart over tallene fra 2006 for alle hoppkategoriene med unntak av treningshopp. Totalantallet hopp i 2009 var 54.654 mens de for 2006 var 62.630, hvilket vil si 7976 færre hopp. Når en isolerer antallet treningshopp så er tallene for 2009 – 43812 og for 2006 – 53.014 en forskjell på 9202 hopp. Det gir rimelig holdepunk for å konkludere med at hopping i utlandet i vår hovedsesong og bruk av vindtunnel er årsaken til dette.

Det er utstedt 61 færre førstegangs elevbevis (2009: 255, 2008:316). Det er utdannet 32 flere AFF-elever (2009: 223, 2008: 191). Det er utstedt 13 flere elev-bevis fritt fall (2009: 114, 2008:101), 3 færre A-sertifikat (2009: 161, 2008: 164), 23 flere B-sertifikat (2009: 108, 2008: 85), 6 færre C-sertifikat (2009: 42, 2008: 48) og 8 færre D-sertifikat (2009: 16, 2008: 24). I årsmeldingen for 2008 ble det konkludert med en oppsiktsvekkende er økningen i lineutdannede elever ift AFF elever. Dette har i år jevnet seg ut og ligger nå mer på linje med foregående år.

PR, informasjon og rekruttering

Fallskjermseksjonen gjennomførte ingen markedsfremstøt i 2009.

Opplæring og sikkerhet

Sikkerhets- og utdanningskomiteen (SU) har i 2009 bestått av: Leder Knut Lien, medlem Bjørnar Frigstad, medlem Morten Kristoffersen og materiellsjef Rolf I. Sotberg. SU har benyttet følgende ressurspersoner: Heidi Ege som faglig ansvarlig for B-kurs og Øystein Tenfjord Engelsen som statistikkansvarlig. Fagsjef F/NLF har forestått SUs daglige arbeid. Klubbene har sendt inn 111 hendelsesrapporter. Vi har for femte år på rad unngått ulykke med fatalt utfall i Norge.

Det ble i 2009 avholdt B-kurs, C-kurs, AFF-instruktørkurs, tandeminstruktørkurs samt MK-kurs. Deltagelsen på kursene har vært svært varierende. 32 deltagere har gjennomført et eller flere av de sentrale F/NLF-kursene i 2009, noe som er 17 færre enn i 2008. Total strykprosent var på 18 %. AFF-kurset hadde 5 deltagere, I-2 kurset hadde 9 deltagere, C-kurset hadde 8 deltakere, tandemkurset hadde 4 deltagere og MK kurset hadde 6 deltagere. I 2009 gikk både C-kurset og AFF I kurset med underskudd. Totalt ble budsjettforutsetningen om å gå i 0 samlet sett oppnådd.

Idrettsprestasjoner

Internasjonale konkurranser

World Games, Taiwan

2 norske fallskjerm lag var kvalifisert for deltakelse i World Games i Kaohsiung i Taiwan. De 6 beste lagene i verden (basert på resultater i Verdensmesterskapet i august 2008) var invitert til å delta i fallskjermkonkurransen, og våre pensjonerte landslag i formasjonshopping (Arcteryx) og friflyging (Skywalkers) var dermed kvalifisert.

Arcteryx deltok i FS-4. De hadde ikke hatt mye trening i forkant av konkurransen, og resultatene ble deretter. Arcteryx endte på sjetteplass med 21.8 i snitt etter 6 runder. Arcteryx bestod i 2009 av: Ole Petter Hjelle (lagkaptein), Ditta Valsdottir, Derek H. Broughton, Mattias Nord og Børre Christian Mørch (kamera).

Skywalkers gjennomførte en meget god konkurranse i Taiwan og ble nr 2 i sin klasse, kun slått av de regjerende verdensmesterne Babylon fra Frankrike. Skywalkers lå lenge an til å vinne, men ble slått av Babylon i siste runde. Skywalkers

bestod i 2009 av Kristian Moxnes (lagkaptein), Mathias Holtz og Håvard Flaot (kameraflyger).

World Cup, Tsjekkia

3 norske fallskjermag deltok i årets World Cup i fallskjermhopping, som ble arrangert i Prostejov i Tsjekkia i begynnelsen av august. Disse lagene var:

- Landslaget i formasjonshopping Nexus; bestående av Marianne Nordlund (lagkaptein), Yngve Haugom, Kristine Willadsen, Ellen Cathrine Burchardt og Børre Christian Mørch (kamera). Nexus ble nr 14 av 25 lag i FS-4 åpen klasse. De snittet 14,4 etter 9 runder, og dette var omtrent som forventet etter ett års trening.
- Landslagene i friflyging; Team Panic og Decaelo. Team Panic bestod av Daniel Fløysand (lagkaptein), Christian Grevstad og Knut M Røed (kameraflyger). Decaelo bestod av Marius Sotberg (lagkaptein), Roy-Vegard Nilssen og Derek Henry Broughton. Begge lagene presterte bra i konkurransen og ble henholdsvis nr 4 og 5 av 8 deltagende lag.

Nasjonale konkurranser

Norges cup i FS-4 og FF FS

Dette var vår første sesong som medlem av European Skydiving League (ESL). Dette innebar blant annet at vi endret vår «divepool» for intermediate klassen. Parallelt med at vi arrangerte Norgescup konkurranser i Norge ble de samme hoppene gjennomført i andre konkurranser på hoppfelt rundt omkring i verden. Alle resultatene samt historier om konkurransene ble publisert på internetsiden www.skyleague.com.

Deltakelsen på Norgescup i FS i 2009 har vært grei - fra 3 lag på det minste og 5 på det meste. Norgescup i Tønsberg ble dessverre kansellert grunnet dårlig vær.

Resultater sammenlagt:

1. Angry War Lords (Derek Henry Broughton, Marianne Nordlund, Anders Dahl og Gunnar Bull Berg)
2. Team Royal Intermediate (Ellen Burchart, Anders Mæland, Renate Lewkowicz og Halvard Kosberg)

FF

Noe varierende deltakelse i Norgescup i FF i år; veldig stor deltakelse på Voss (8 lag!!) men mindre på de andre cup'ene. Finalerunden (NM) utgikk da det var for få lag i rekrutteringsklassen, de tre andre konkurransene ble derfor brukt til å beregne sammenlagtseieren.

Resultater sammenlagt:

1. Team Panic (Knut Meland Røed, Daniel Fløysand og Christian Grevstad)
2. Decaelo (Marius Sotberg, Øyvind Goksøyr, Roy-Vegard Nilssen og Nikolai Sele)

Norgesmesterskap

Årets Norgesmesterskap i fallskjermhopping ble arrangert på Østre Æra av Oslo Fallskjermklubb.

I FF vant Team Panic (ett av landslagene) som representerte Voss FSK. Det ble ikke delt ut medaljer i FF rekrutteringsklasse fordi det var bare ett lag som deltok (Bømoen kjeks og druelag).

I FS-4 gikk seieren til Arcteryx som representerte Oslo FSK. I FS 4 rekrutteringsklasse gikk seieren til Kentøkki Fraiid Pengvins fra Tønsberg FSK. Laget bestod av Pål Kolbenstvedt, Renate Grandsdottir, Ottar Havik, Camilla Berg og Gudrun Rokne (kamera).

I FS 8 vant Nexteryx fra Oslo FSK bestående av Ole Petter Hjelle, Mattias Nord, Ditta Valsdottir, Derek H Broughton, Ellen Cathrine Burchardt, Kristine Willadsen, Yngve Haugom, Marianne Nordlund, Kjetil Nordin (reserve) og Børre Christian Mørch (kamera).

I CP gikk seieren til Ronny Resvold fra Grenland FSK.

Kongepokalen

Fra 2009 ble NLF tildelt 2 kongepokaler pr år og Styret NLF besluttet å dele dem mellom motoriserte og ikkemotoriserte grener. Således skal en Kongepokal tildeles HP/NLF og F/NLF. Denne skal tildeles respektive seksjon annet hvert år og det var HP/NLF som startet rotasjonen. F/NLF blir tildelt Kongepokalen for 2010.

Internasjonalt samarbeid

Fallskjermseksjonen deltar aktivt i det internasjonale arbeidet gjennom sine delegater i International Parachuting Commission (IPC). Pål Bergan var delegate og Trude Sviggum var alternate delegate. Begge møtte på IPCs Plenary Meeting i 2008. Sviggum er medlem av FS-komiteen.

Riksanlegget for fallskjermhopping, Østre Æra

På oppdrag fra Årsmøtet har FNL/F og Oslo FSK reforhandlet om ny og forlenget langtidsavtalen om forvaltning av Riksanlegget til 2015. Denne avtalen baserer seg på at Oslo FSK selv skaffer fly. Avtalen er jobbet frem men ennå ikke signert.

F/NLF har til hensikt å få utarbeidet en tilstandsrapport for Rikssenteret som skal danne grunnlag for utarbeidelse av en helhetlig vedlikeholdsplan. Norconsult er kontaktet og F/NLF har i første omgang bedt om et kostnadsoverslag hva en utarbeidelse av en tilstandsrapport vil komme på. Norconsult har meddelt at de vil komme tilbake til saken, men at de ikke har kapasitet før revisjonen av det nye Holmenkollanlegget er ferdig.

F/NLF fikk etter mottatte pålegg/krav fra Mattilsynet i 2008, anlagt en ny brønn og vanntilførsel på Rikssenteret. Vannkvaliteten er fortsatt ikke god og F/NLF må bruke ytterligere midler i 2010 for å få jobbet videre med dette.

Rammebetingelser

Kulturdepartementet (KD) yter gjennom Norges Idrettsforbund og Olympiske komité (NIF/NOK) betydelige tilskudd til alle særforbund. F/NLF fikk via NLF i 2009 kr 500.339 i støtte. Det kan forventes at støtten fra NIF/NOK vil holde seg på dette nivå for 2010 men med en viss risiko for at den kan synke noe fra 2011, spesielt ifm at kompensasjonen for bortfallet av spilleautomatinntektene er over i 2011. Et annet usikkerhetsmoment er hva innføringen av Grasrotandelen vil ha å si for tilskuddet fra NIF. De siste to årene har F/NLF mottatt egne ungdomsmidler som styret i sin helhet har

viderefordelt til de klubbene som har søkt om slike midler. I 2009 fikk seksjonen tildelt 152 554 etter nøkkel fastsatt av styret NLF. F/NLF forventer at vi også vil motta dette i 2010 og vil i den anledning søke om kr 250.000. F/NLF søkte, på bakgrunn Skywalkers sølvmedaljen i VM i FF i 2008, om lagsstipend fra Olympiatoppen. På bakgrunn av søknaden mottok Skywalkers kr 150.000 i stipend fra OLT i 2009. Total støtte fra NIF i 2009 ble dermed kr 809.893.

I mars 2008 fikk F/NLF forbud av Luftfartstilsynet til å operere fallskjermfly som tok mer enn 9 hoppere på flyplasser som ikke tilfredstilte krav til brann og havari tilsvarende BSL E 3-2 som gjelder store flyplasser. Etter diverse samtaler ble det gitt dispensasjon som vi har hoppet på frem til 31. desember 2009. Luftfartstilsynet har lovet at det vil bli gitt fornyet dispensasjon og tidsrommet er signalisert til å bli til EASA kommer ut med regulerende bestemmelser for dette i 2012+-. F/NLF har bedt om at dette kommer før påsken 2010 slik at det er på plass til de påskesamlingene som ev skal benytte store fly. For å være i inngrep med forarbeidet til EASA sitt regelverk har F/NLF blitt medlem av European Parachute Union (EPU) for gjennom dette å påvirke premissleverandøren European Air Sport (EAS).

F/NLF sine klubber/flyeiere ble i 2009 av LT pålagt å utarbeide sine SOP for fallskjermfly. Dette skal nå være i orden og dersom så ikke er tilfelle må man påregne at det kan bli stopp i hoppingen.

Avtalen mellom Forsvaret og NLF vedrørende Skytefeltet Regionfelt Øst på Rena i Østerdalen har nå vært i kraft et år. F/NLF og Rikssenteret har gode erfaringer med sameksistensen med Forsvaret, noe som kom godt frem på det årlige planleggingsmøtet mellom NLF og Forsvaret. F/NLF var representert med HI Oslo og HI KS på møtet.

Internasjonale og nasjonale rammebetingelser for luftrommet over Europa gir oss også store utfordringer. Spesielt gjelder det utvidelsen til C-luftrom i Farris og Oslo TMA. Dette har allerede hatt til dels store påvirkninger på for eksempel Jarlsberg. Stadsberg ved Hamar ser nå også til å bli påvirket av dette når Oslo TMA utvides ytterligere i 2011.

Økonomi

Årsmøtet 2009 vedtok et budsjett som ikke inkluderte leieinntekter fra Oslo FSK for drift av Riksanlegget. Dette i kombinasjon med utbedringskostnader ifm vanntilførsel på Østre Æra. Det vedtatte budsjettet la opp til et underskudd på kr 46.000. Basert på streng prioritering innenfor resultatområdene, større overføringer enn forventet fra NIF og en meget stor medlemsvekst i hovedsak av tandemelever, ble seksjonens resultatregnskap for 2009 et driftsoverskudd på 177.116 som er 223.116 bedre enn budsjettet.

Sluttbemerkninger

Styret F/NLF er svært tilfreds med den positive medlems- og aktivitetsutviklingen. Dette har kun vært mulig gjennom solid arbeid på klubbnivå. Rikssenteret har hatt langt bedre løftekapasitet enn i 2008 og står derfor for en betydelig andel av økningen i antall hopp sett i forhold til 2008.

Mathias Holtz NM 2010. Foto: Jan Wang

Styret er også svært godt fornøyd med den økonomiske utviklingen. Økt medlemsmasse og overføringer fra NIF, samt streng kostnadskontroll har bidratt til at F/NLF har god likviditet. Det er knyttet en del usikkerhet til fremtidige økonomiske overføringer fra NIF. F/NLF vil jobbe for å sikre fremtidige tildelinger gjennom blant annet å aktivt utforske og utnytte de muligheter som finnes i NIF.

Det har vært en positiv utvikling innen sikkerhet. Færre innrapporterte hendelser tross høyere aktivitet vitner om at klubbene også på dette området gjør en solid innsats. Sikkerhetsarbeidet er en av nøklene i forhold til å sikre bred samfunnsaksept for fallskjerm som aktivitet. Gjennom et godt sikkerhetsregime og positive holdninger vil vi blant annet stå sterkere i forhandlinger om luftrom og regelverk som påvirker vår aktivitet.

Styret ser på økningen i antall konkurransehopp, på tross av at det under NM ble gjennomført relativt få runder, som positivt og et vitne om økt interesse for å konkurrere. Konkurranse er viktig for utviklingen av idretten og bidrar til å beholde hoppere i sporten.

Styret F/NLF ser flere utfordringer i tiden som kommer. Vi er fortsatt presset på luftrom og regelverk som kan legge begrensninger på vår aktivitet. Det er lagt ned betydelig arbeid i å sikre akseptable rammebetingelser for fallskjerm. Vi ser en del positive tegn i forhold til den innsatsen som til nå er lagt ned i dette. Vi vil fra sentralt hold fortsatt ha dette som prioritert blant annet gjennom de muligheter som ligger i vårt medlemskap i EPU. Samtidig er det avgjørende at klubbene aktivt deltar i dette arbeidet gjennom fortsatt fokus på sikkerhet, miljø, positiv aktivitetsutvikling og et godt forhold til nærmiljøet.

Årsrapport 2010

Aktivitet

I 2010 har hoppaktiviteten vært vesentlig høyere enn 2009 med en økning på 6991 hopp som tilsvarer en økning på 12,8 %. Det innebærer at det ble gjort 61.645 hopp i 2010 mot 54.654 hopp i 2009. Det har i 2010 vært gjennomført 2.880 tandemhopp, mot 2.537 i 2009. F/NLF ligger fortsatt litt under antallet hopp som ble gjort i årene 2002 til 2006, men ikke mye. Det som imidlertid fortsatt synes klart, er at F/NLF i 2010 ligger over tallene fra 2006 for alle hoppkategoriene med unntak av treningshopp. Men det er svært positivt at vi nesten ligger på samme nivå som tidligere. Storformasjonsoppingen utgjør nok en viss forskjell mellom 2010 og 2009, men samtidig er det ingen ting som tyder på at hopping i utlandet i vår hovedsesong og bruk av vindtunnel er redusert.

Det er utstedt 74 flere førstegangs elevbevis line (2010: 297, 2009: 255). Det er utdannet 36 flere AFF elever (2010: 259, 2009: 223). Det er utstedt 25 færre elevbevis fritt fall (2010: 89, 2009:114), 57 flere A-sertifikat (2010: 218, 2009: 161), 16 flere B-sertifikat (2010: 124, 2009: 108), 1 mindre C-sertifikat (2010: 41, 2009: 42) og 3 flere D-sertifikat (2010:19, 2009: 16).

PR, informasjon og rekruttering

Fallskjermseksjonen gjennomførte ingen markedsfremstøt i 2010.

Opplæring og sikkerhet

Sikkerhets- og utdanningskomiteen (SU) har i 2010 bestått av: Leder Knut Lien, medlem Tone Bergan, medlem Morten Kristoffersen, og materiellsjef Rolf I. Sotberg. Høsten 2010 ønsket Morten Kristoffersen å gå ut av SU og ble erstattet av Alvin Fyhn. SU har benyttet følgende ressurspersoner: Christian Slinning som faglig ansvarlig for B-kurs, Jan Erik Dietrichson som kursansvarlig for AFF I kurset, Jørgen Kaarvaag som kursansvarlig for Tandem instruktørkurs og Marianne Nilsen Kvande som statistikkansvarlig. Fagsjef F/NLF har forestått SUs daglige arbeid. Klubbene har sendt inn 129 hendelsesrapporter. Vi har for sjette år på rad unngått ulykke med fatalt utfall i Norge.

Det ble i 2010 avholdt B-kurs, C-kurs, AFF-instruktørkurs, tandeminstruktørkurs samt MK-kurs. Deltagelsen på kursene har vært varierende. 46 deltagere har gjennomført et eller flere av de sentrale F/NLF-kursene i 2010, noe som er 14 flere enn i 2009. Total strykprosent var på 26 %. AFF-kurset hadde 5 deltagere, I-2 kurset hadde 21 deltagere, I-1 kurset hadde 8 deltakere, tandemkurset hadde 6 deltagere og MK kurset hadde 6 deltagere. I 2010 gikk I-1 kurset med underskudd. Totalt ble budsjettforutsetningen om samlet sett ikke å gå med underskudd oppnådd, vesentlig pga stor deltagelse på I-2 kurset..

Idrettsprestasjoner

Internasjonale konkurranser

World Meet (VM), Russland

Tre norske fallskjermlag deltok i årets VM i fallskjermhopping,

som ble arrangert i Menzelinsk i Russland i begynnelsen av august. Disse lagene var:

- Landslaget i formasjonsopping X3M4S; bestående av Marianne Nordlund (lagkaptein), Yngve Haugom, Kjetil Nordin, Tore Granmo og Dennis Barstad (kamera). X3M4S ble nr 14 i FS-4 åpen klasse.
- Landslaget i friflyging; 42 Freefly som bestod av Derek Henry Broughton (lagkaptein), Bent K Onshus og Marius Østensen Sotberg (kameraflyger). Lagene presterte meget bra i konkurransen og ble nr 4 i åpen klasse.
- Polaris, bestående av Trude Sviggum (lagkaptein), Ellen Burchardt, Kristine Willadsen, Sissel Finnseth og Gudrun Rokne (kamera). Polaris ble nr 5 i FS 4 kvinner.
- For å få til et gyldig VM i FS 8 deltok også en miks av X3M4S, Polaris og 42 Free Fly i denne klassen, der laget fikk 4 plass og mye heder fra de andre FS 8 lagene for sin sporty holdning.

Nasjonale konkurranser

Norgescup i FS-4 og FF

FS

Alle rundene ble gjennomført men med beskjeden deltagelse. Ser man bort i fra runde fire som også er NM så deltok det kun tre lag på hver runde.

Resultater sammenlagt:

1. M.O.I.S.T (Kjetil Nordin, Sebastian Fix, Renate Lewkowicz og Lise Vikan)
2. Avatars (Per-Olof Wallin, Solveig Pettersen, Thomas Alvik og Marianne Nordlund)
3. X3M4S (Marianne Nordlund, Yngve Haugom, Kjetil Nordin og Tore Granmo)

FF

Alle rundene i FF ble også gjennomført og det var det noe bedre deltagelse på rundene, men kun to lag kvalifiserte til sammenlagt plassering med deltagelse på hhv 4 og 3 runder.

Resultater sammenlagt:

1. 42 Freefly (Marius Østensen Sotberg, Derek Broughton og Bent Onshus)
2. The Conservatives (Marius Østensen Sotberg, Ulrik Waagaard og Rune Antonsen)

Norgesmesterskap

Årets Norgesmesterskap i fallskjermhopping ble arrangert på Bømoen av Voss Fallskjermklubb.

FF

I FF åpen klasse ble resultatet som følger:

1. 42 Freefly (Marius Østensen Sotberg, Derek Broughton og Bent Onshus)
2. Scandinavilon (Jørn Beheim, Nikolai Sele og Håvard Flaot)
3. Sweet Freefly (Kristin Karthum Hansen, Christopher Rolsdorph og Arne Helge Andersen)

FF rekrutt-klasse ble resultatet som følger:

1. Scandinavilon, (Jørn Beheim, Nikolai Sele og Håvard Flaot)
2. The Conservatives (Marius Østensen Sotberg, Ulrik Waagaard og Rune Antonsen)

3. Aero Kids (Rune Espedal, Øystein Bryn og Derek Broughton)

FS

I FS-4 åpen klasse ble resultatet som følger

1. Deland Norgies, (Carl-Erik Tuv, Lise Nansen, Pål Kolbenstvedt, Torstein Valen, Ron Holan {foto} og Nicolai Nansen, reserve)
2. Polaris, (Ellen Burchardt, Kristine Willadsen, Sissel Finnseth, Tore Buer og Gudrun Rokne {foto})
3. X3M4S, (Kjetil Nordin, Marianne Nordlund, Yngve Haugom, Tore Granmo, Dennis Barstad {foto} og Derek Broughton {reserve})

I FS ble 4 rekrutteringsklasse resultatet som følger:

1. Kentøkki Fraijd Pengvins, (Siri Victoria Lund, Camilla Berg, Ottar Havig, Pål Kolbenstvedt, Gudrun Rokne, foto og Carl-Erik Tuv {reserve})
2. Engleflask, (Torstein Valen, Rolf G Hansson, Helene Løken, Sissel Finnseth, Lars Erik Syversen {foto} og Lise Nansen {reserve})
3. M.O.I.S.T. (Sebastian Fix, Kjetil Nordin, Lise Vikan, Renate Lewkowicz, Dennis Barstad, {foto} og Tore Buer {reserve})

I FS 8 ble resultatet som følger:

1. Norgies 8, (Carl-Erik Tuv, Lise Nansen, Pål Kolbenstvedt, Torstein Valen, Ellen Burchardt, Kristine Willadsen, Sissel Finnseth, Nicolai Nansen, Ron Holan {foto} og Helene Løken {reserve})
2. Friends of Marx & Gates, (Camilla Berg, Ottar Havig, Kari

Kongepokalen utleveres 2010. Foto: Jan Wang og Les Cooper

Berg, Morgan Dale, Kenneth Cindal, Øyvind Godager, Bodil Leira Stene, Gudrun Rokne, Lars Erik Syvertsen, foto, Tore Buer, reserve og Dennis Barstad, reserve)

3. Basic Aero8tics, (Mario Caprino, Per-Olof Wallin, Ingvild stårvik, Kjetil Nordin, Tore Granmo, Tony Vangen, Solveig Pettersen, Sebastian Fix, Anders Dahl og Lars Erik Syversen).

CP

I CP ble resultatet som følger:

1. Bjørn Magne Bryn Voss Fallskjermklubb.
2. Håvard Flaot Voss Fallskjermklubb
3. Mathias Holtz Voss Fallskjermklubb

Kongepokalen

Kongepokalen for 2010 ble tildelt av 42 Freefly.

Internasjonalt samarbeid

Fallskjermseksjonen deltar aktivt i det internasjonale arbeidet gjennom sine delegater i International Parachuting Commission (IPC). Pål Bergan var delegate og Trude Sviggum var alternate delegate. Begge møtte på IPCs Plenary Meeting i 2010. Sviggum er leder av FS-komiteen.

Styret F/NLF har, pga arbeidet i European Air Sport (EAS) opp mot EASA, også funnet det nødvendig å være representert i European Parachute Union (EPU). Norsk representant i denne er Hans Christian Heer Amlie.

Riksanlegget for fallskjermhopping, Østre Aera

Ny og forlenget langtidsavtalen om forvaltning av Riksanlegget

til 2015 ble signert mellom Oslo FSK og F/NLF i 2010. Denne avtalen baserer seg på at Oslo FSK selv skaffer fly.

F/NLF har videre fått utarbeidet en tilstandsrapport for Rikssenteret, gjort av NORCONSULT AS. Rapportene skal danne grunnlaget for en vedlikeholdsplan for Rikssenteret og budsjettering av denne. Rapporten summerer opp en prioritert tiltaksliste med kostnadsestimat.

Rammebetingelser

Kulturdepartementet (KD) yter gjennom Norges Idrettsforbund og Olympiske komité (NIF/NOK) betydelige tilskudd til alle særforbund. F/NLF fikk via NLF i 2010 kr 497.833 i støtte, noe som var en svak nedgang ift 2009. Det kan forventes at støtten fra NIF/NOK vil holde seg på dette nivå for 2011. De siste tre årene har F/NLF mottatt egne ungdomsmidler som styret i sin helhet har viderefordelt til de klubbene som har søkt om slike midler. I 2010 fikk seksjonen tildelt 232.268 etter nøkkel fastsatt av styret NLF. F/NLF forventer at vi også vil motta dette i 2011 og vil i den anledning søke om kr 250.000. Total støtte fra NIF i 2010 ble på kr 730.101. I 2010 fikk idretten momskompensasjon for første gang. Det var innmeldt beløp for 2009 som klubber og forbundet sentralt fikk kompensert 1/3 av ift det som full kompensasjon ville ha gitt. Intensjonen er at prosentsatsen skal økes frem til full momskompensasjon gis i 2014.

I mars 2008 fikk F/NLF forbud av Luftfartstilsynet til å operere fallskjermfly som tok mer enn 9 hoppere på flyplasser som ikke tilfredstilte krav til brann og havari tilsvarende BSL E 3–2 som gjelder store flyplasser. Etter diverse samtaler ble det gitt dispensasjon som vi har hoppet på frem til 31. desember 2010. F/NLF har søkt om forlengelse av dispensasjonen i tillegg til å få utvidet listen over hoppfelt. Luftfartstilsynet har nå gitt fornyet dispensasjon til 31.12.2013. Da vet man om EASA kommer med sentrale bestemmelser for små flyplasser. Slik det i dag ser ut, så kommer det fortsatt til å bli håndtert nasjonalt, men for å være i inngrep med forarbeidet til EASA sitt regelverk, er F/NLF medlem av European Parachute Union (EPU) for å påvirke premissleverandøren European Air Sport (EAS).

F/NLF sine klubber/flyeiere ble i 2009 av LT pålagt å utarbeide sine SOP for fallskjermfly. I tillegg måtte dokumentasjon for ekstrautstyr som dører, stepp osv fremskaffes. Det skal ved inngangen av 2011 kun være små detaljer igjen for et lite antall fly før alle fallskjermfly på norske kjennetegn har godkjent SOP. Utenlandske fly må fortsatt fremskaffe SOP og få disse godkjent av LT, dersom de ikke opererer på AOC.

Avtalen mellom Forsvaret og NLF vedrørende Skytefeltet Regionfelt Øst på Rena i Østerdalen har nå vært i kraft i to år. F/NLF og Rikssenteret har gode erfaringer med sameksistensen med Forsvaret.

Internasjonale og nasjonale rammebetingelser for luftrommet over Europa gir oss også store utfordringer. Spesielt gjelder det utvidelsen til C-luftrom i Farris og Oslo TMA. Stafsberg ved Hamar ser nå også ut til å bli påvirket av dette når Oslo TMA utvides ytterligere i 2011. Ila 2010 ble imidlertid samarbeidet og rutinene mellom Tønsberg FSK og Farris kraftig forbedret og

det virker som om fallskjermoperasjonen på Jarlsberg går bra.

Økonomi

Årsmøtet 2009 vedtok et budsjett som ikke inkluderte leieinntekter fra Oslo FSK for drift av Riksanlegget. Det vedtatte budsjettet for 2010 la opp til et underskudd på kr 41.000. Signeringen av ny leieavtale ga en ikke budsjettert inntekt på kr 100.000, en streng prioritering innenfor resultatområdene, større overføringer enn forventet fra NIF og en større medlemsvekst enn antatt, gjorde at seksjonens resultatregnskap for 2010 har et driftsoverskudd på kr 491.729 som er kr 532.729 bedre enn budsjettert.

Sluttbemerkninger

Styret F/NLF er svært tilfreds med den positive medlems- og aktivitetsutviklingen. Dette har kun vært mulig gjennom solid og målrettet arbeid på klubbnivå.

Styret er også svært godt fornøyd med den økonomiske utviklingen. Økt medlemsmasse, overføringer fra NIF samt streng kostnadskontroll har bidratt til at F/NLF fortsatt har god likviditet.

Det har vært en positiv utvikling innen sikkerhet. Færre innrapporterte hendelser tross høyere aktivitet vitner om at klubbene også på dette området gjør en solid innsats. Sikkerhetsarbeidet er en av nøklene i forhold til å sikre bred samfunnsaksept for fallskjerm som aktivitet. Gjennom et godt sikkerhetsregime og positive holdninger vil vi blant annet stå sterkere i forhandlinger om luftrom og regelverk som påvirker vår aktivitet.

Styret anser konkurranse som viktig for utviklingen av idretten. Styret har derfor foretatt flere grep for å revitalisere og forsterke satsingen på nettopp konkurransehopping. Det knyttes stor spenning til initiativene styret har tatt i forhold til å oppdatere konkurransereglementet, utvikling av ny modell for Norges Cup samt utredningen av ny modell for FS4 satsing.

Styret F/NLF ser flere utfordringer i tiden som kommer. Vi er fortsatt presset på luftrom og regelverk som kan legge begrensninger på vår aktivitet. Det er lagt ned betydelig arbeid i å sikre akseptable rammebetingelser for fallskjerm. Vi ser en del positive tegn i forhold til den innsatsen som til nå er lagt ned i dette. Vi vil fra sentralt hold fortsatt ha dette som prioritet blant annet gjennom de muligheter som ligger i vårt medlemskap i EPU. Samtidig er det avgjørende at klubbene aktivt deltar i dette arbeidet gjennom fortsatt fokus på sikkerhet, miljø, positiv aktivitetsutvikling og et godt forhold til nærmiljøet.

Thomas K Becke
Leder

Norges Luftsportforbund

Regnskap og balanse 2010 og 2009

Det føres avdelingsvise resultatoppstillinger for henholdsvis NLFs felles inntekter og kostnader og for den enkelte seksjoners inntekter og kostnader. I tillegg føres det resultatoppstilling for NLF CAMO. Ved fremstillingen av regnskapene for godkjenning sammenfattes de avdelingsvise oppstillingene (note 19) til ett felles regnskap. Regnskapet for Norges Luftsportforbund består av resultatregnskap og balanse med noter. Resultatregnskapet er satt opp i henhold til regnskapslovens bestemmelser og viser inntekter og kostnader ut fra inntektstype og kostnadstype.

Detaljerte resultatoppstillinger, på aktivitets/resultatsenternivå, for de enkelte seksjoner/avdelinger og for NLFs felles inntekter og kostnader, fremlegger for henholdsvis seksjonsmøtene og Luftsportstinget – som utfyllende noter til regnskapet. Som egen note til balansen (note 16) er de eiendeler og den gjeld som seksjonene disponerer/forvalter fremstilt samlet for hver seksjon slik at seksjonenes fordring/gjeld til fellesskapet fremkommer.

Regnskapstallene blir fra og med 2009 presentert uten fortegn, med unntak av negative resultater og finanskostnader som markeres med minustegn.

Resultatregnskap

		2010	2009
Inntekter:	Note		
Medlemsinntekter	1	12.042.769	11.497.316
Offentlig tilskudd	2	5.403.871	5.560.043
Andre inntekter	3	16.086.650	21.240.217
Sum inntekter		33.533.290	38.297.576
Kostnader:			
Varer og tjenester		2.237.457	3.209.806
Lønn / personalkostnader	4	11.493.323	10.421.560
Andre driftskostnader	5, 9	19.402.693	26.315.427
Avskrivninger	6	187.040	90.623
Sum kostnader		33.320.513	40.037.416
Driftsresultat		212.777	-1.739.840
Finansinntekter	7	2.048.340	2.103.910
Finanskostnader		-124.587	-179.032
Årsresultat	19	2.136.530	185.038

Overføringer

Annen egenkapital	17	2.136.530	185.038
Sum		2.136.530	185.038

Balanse Norges Luftsportforbund

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Anleggsmidler				Egenkapital			
Varige driftsmidler				Annen egenkapital	17	12.366.266	10.230.167
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	6,12	2.754.994	2.188.179	Sum egenkapital		12.366.266	10.230.167
Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner ol	6	1.014.017	734.725				
Sum varige driftsmidler		3.769.011	2.922.904	Gjeld			
Finansielle anleggsmidler				Annen langsiktig gjeld			
Investeringer i aksjer og andeler	8	1.878.117	1.879.117	Øvrig langsiktig gjeld		0	0
Andre fordringer	15,18	1.816.710	1.891.838	Sum langsiktig gjeld		0	0
Sum finansielle anleggsmidler		3.694.827	3.770.955	Kortsiktig gjeld			
Sum anleggsmidler		7.463.838	6.693.859	Leverandørgjeld		1.825.984	1.434.930
Omløpsmidler				Skyldig offentlige avgifter	13	1.213.877	900.395
Varer		24.905	212.562	Annen kortsiktig gjeld	14	2.579.565	4.492.189
Sum varer		24.905	212.562	Sum kortsiktig gjeld		5.619.426	6.827.514
Fordringer							
Kundefordringer	9	1.908.561	1.005.489				
Andre fordringer	10	1.265.113	828.776				
Sum fordringer		3.173.674	1.834.265				
Kontanter og bankinnskudd							
Kontanter og bankinnskudd	11	7.323.275	8.316.995				
Sum kontanter og bankinnskudd		7.323.275	8.316.995				
Sum omløpsmidler		10.521.854	10.363.822				
Sum eiendeler		17.985.692	17.057.681	Sum gjeld og egenkapital		17.985.692	17.057.681

Oslo 9. mars 2011

 Otto Lagarhus
 president

 Arild Solbakken
 1. visepresident

 Øyvind Ellefsen
 2. visepresident

 Tore Båsland
 generalsekretær

 Ragnhild Fagerslett

 Mikael Kingberg

 Thomas Becke

 For Knut K. Nygard

 Roger Holm

 Einar Hagerup

 Bjørn Skogøy

 Ida Mellesdal

Noter til resultatregnskap og balanse 2009 og 2010

Regnskapsprinsipper:

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven, NIF sine bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler er poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Kortsiktig gjeld er gjeld som forfaller tidligere enn ett år etter balansedagen. Anleggsmidler er eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Langsiktig gjeld er gjeld som forfaller senere enn ett år etter balansedagen.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld med unntak av andre avsetninger balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlenes levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15.000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Note 1 – Medlemsinntekter

	2010	2009
Medlemskontingenter til forbundet	5.366.155	5.018.845
Medlemskontingenter til seksjonene	3.981.705	3.774.880
Medlemsblader	1.647.187	1.667.928
Lisenser og flygetillatelser	1.047.722	1.035.663
Sum	12.042.769	11.497.316

Note 2 - Offentlig tilskudd

	2010	2009
Rammetilskudd - NIF Post 2	4.353.871	4.370.043
Barn- og ungdomsmidler – NIF Post 3	500.000	440.000
Lagstipend Olympiatoppen (fallskjerm)		150.000
Støtte til produksjon av jubileumsboken		50.000
Tilskudd Justisdepartementet til flytjenesten	550.000	550.000
Sum	5.403.871	5.560.043

Fra spillemidler til anlegg mottok NLF kr 315.000 til utvikling av seilflyanlegget på Starmoen. Beløpet er ført mot anskaffelsen på anlegget, bokført i balansen.

Note 3 - Andre inntekter

Andre inntekter er diverse aktivitetsinntekter i forbundet sentralt og i seksjonene.

Av disse utgjør:	2010	2009
Momskompensasjon mottatt via NIF	832.308	211.106
Billettinntekter jubileumsflystevnet		4.244.743
Inntekter/deltakeravgifter EM Skala modellfly		520.374
Sponsorinntekter	10.000	1.371.562
Diverse salg (bl.a. annonser i bladene)	3.357.793	4.305.918
Leieinntekter (internat/fly)	2.954.910	1.851.342
Forsikringspremier (innkassert for forsikringsselskaper)	2.657.612	2.468.044
Royalty bøker	246.414	268.853
Inntekter/egenandeler diverse arrangementer, kurs etc.	4.448.889	2.686.739
Interne overføringer (se også note 5)	1.578.724	3.311.536
	16.086.650	21.240.217

Note 4 – Ansatte, godtgjørelse, lån til ansatte

Fast ansatte utgjør 14,9 årsverk (16 personer). I tillegg er det utbetalt lønn til 22 personer for deltids- eller prosjektarbeide.

Lønnskostnader	2010	2009
Lønninger	8.171.774	7.646.769
Arbeidsgiveravgift	1.429.356	1.284.991
Pensjonskostnader	1.642.487	1.427.767
Andre personellkostnader	249.706	62.033
Sum lønnskostnader	11.493.323	10.421.560

Som lønn og annen godtgjørelse til generalsekretær er det i 2009 utbetalt kr 868.573,- og i 2010 kr 902.742,-.

Pensjonsforsikring:

Forbundet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter Lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Forbundets ansatte er dekket gjennom en kollektiv pensjonsforsikring i et forsikringsselskap og oppfyller med det kravet etter loven. Pensjonspremie for 14 personer er for 2009 kostnadsført med kr 1.427.767,- og for 2010 med kr 1.642.487,-.

Lån til ansatte:

Det er ikke ytet lån til ansatte.

Note 5 – Andre driftskostnader

Av disse utgjør:	2010	2009
Revisor (honorar og konsulenttjenester)	67.812	112.500
Husleie, lys, brensel, renhold, inventar, vedlikehold etc.	2.329.455	2.105.787
Telefon, porto, IT , kopiering etc.	1.910.089	1.743.047
Møte og reisekostnader	3.424.178	4.716.763
Forsikringspremier (videreformidlet + egen forsikringer)	2.248.234	2.497.430
Kjøp diverse tjenester (bl.a. trykking blader)	5.401.097	7.640.265
Diverse andre driftskostnader (inkl jubileet/flystevnet i 2009)	2.443.104	4.188.099
Interne overføringer (se også note 3)	1.578.724	3.311.536
	19.402.693	26.315.427

Revisor:

Kostnadsførte revisjonshonorar for 2009 utgjør kr 112.500, hvorav kr 93.750 vedrører revisjon og kr 18.750 for konsulenttjenester. For 2010 utgjør revisjonshonoraret kr 67.812 hvorav kr 40.000 vedrører revisjon og kr 27.812 for konsulenttjenester.

Note 6 – Varige driftsmidler - avskrivninger

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulert av- og nedskrivninger.

Riksanlegg	Starmoen	Østre Æra	Vågå
Bokført verdi 31.12.2008	2.038.000	1	42.355
Anskaffet i 2009	150.000	0	0
Årets avskrivninger	-21.000	0	-21.177
Bokført verdi 31.12.2009	2.167.000	1	21.178
Anskaffet i 2010	74.993	0	517.875
Årets avskrivninger	-21.000	0	-5.053
Bokført verdi 31.12.2010	2.220.993	1	534.000

Forsikringsverdi:

Bygninger og innbo på rikssenter på Starmoen er fullverdiforsikret for kr 20.125.784,-
Bygninger og innbo på rikssenter på Østre Æra er fullverdiforsikret for kr 16.919.047,-
Bygninger og innbo på rikssenter på Vågå er fullverdiforsikret for kr 10.879.521,-

Andre driftsmidler:	2010	2009
Anskaffelseskost 01.01	916.762	808.624
Tilgang	440.279	741.393
Avgang	0	-633.256
Anskaffelseskost 31.12	1.357.041	916.762
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-182.037	-133.591
Årets avskrivninger	-160.986	-48.446
Akkumulert avskrivning 31.12	-343.023	-182.037
Bokført verdi 31.12	1.014.018	734.725

Tilgang er andel kjøp av nytt seilfly (Seilflyseksjonen), til erstatning for havarert seilfly, med kr 696.393 i 2009 og kr 317.327 i 2010. Kjøp av ny bil (Hang- og paragliderseksjonen), til erstatning for solgt bil, med kr 45.000 i 2009 og ny tilhenger med kr 35.800,- i 2010. Fotoutstyr til Flynytt (Motorflyseksjonen) med kr 87.152 i 2010.

Avgang i 2009 er bokført verdi av havarert seilfly, kr 480.000 og bokført verdi av bil kr 17.000. I 2009 var det gevinst ved salg av driftsmidler (forsikringsoppgjør) kr 107.900. Av de totale avskrivninger i 2010 utgjør avskrivning på seilflyet med kr 113.720.

Note 7 – Finansinntekter	2010	2009
Utbytte fra Norsk Aero AS	260.000	225.000
Utbytte fra Luftfartsskolen AS	1.318.182	1.318.182
Renteinntekter bankinnskudd	336.769	430.326
Renteinntekter fond	89.003	130.402
Utbytte Gjensidige forsikring	41.516	
Realiseringsgevinst vPos	2.870	
Sum	2.048.340	2.103.910

Note 8 – Aksjer i andre selskaper

Selskap	Antall	Pålydende	Kostpris	Bokført verdi
Norsk Aero AS	90	10.000	900.000	900.000
Luftfartsskolen AS	260	1.000	910.000	910.000
Kjeller Aero Senter AS	66	1.000	68.115	68.115
Andre aksjer			26.677	2
Sum			1.904.792	1.878.117

Forbundet eier 100 % av aksjene i Norsk Aero AS og 90,9 % av aksjene i Luftfartsskolen AS. NLF hadde aksjer i vPos AS som var nedskrevet til kr 1.000. Selskapet ble i 2010 solgt og NLFs aksjer i selskapet ble omsatt for kr 3.870, hvilket ga en realiseringsgevinst på kr 2.870.

Note 9 - Kundefordringer

Fordringene er vurdert til pålydende og forfaller til betaling innen ett år.

	31.12.2010	31.12.2009
Totale kundefordringer	2.348.561	1.390.489
Ved utgangen av året er det avsatt til tap	440.000	385.000
Kundefordringer etter avsetning til tap	1.908.561	1.005.489

Konstatert tap på fordringer kr 16.125 for 2009 og kr 176.579 for 2010. Det vesentligste av tapene i 2010 er ikke betalte annonser i Flynytt kr 65.159 (konkurs) og Fritt Fall kr 33.000, samt utenlandske firmaer som ikke betalte fakturaer for flystevnet 2009 med kr 37.504.

Note 10 - Andre fordringer

Andre fordringer er kostnader betalt inneværende år gjeldende neste regnskapsår.

	2010	2009
Note 11 - Likvider		
Bundne bankinnskudd - skattetrekk	538.214	441.418
Bankkonto Luftforsvarets gavefond	548.292	963.331
Sandnes Sparebank	0	1.985.943
Diverse bankkonti og kontanter	6.236.769	4.926.303
Sum	7.323.275	8.316.995

Et temporært lån fra Luftfartsskolen AS er plassert på konto i Sandnes Sparebank. Lånet ble tilbakebetalt i 2010.

Note 12 - Pantstillelser

Det er utstedt pantobligasjon pålydende kr 3.000.000,- i rikssenteret på Østre Æra som sikkerhet for enhver forpliktelse NLF har eller måtte få til DnB NOR Bank ASA. Pr 31.12.10 er forbundets engasjement med banken en bankgaranti pålydende kr 350.000,- gjeldende leieforhold for kontorlokale i Rådhusgaten 5 B. Det er utstedt pantobligasjon pålydende kr 2.700.000,- i rikssenteret på Starmoen som sikkerhet for lån Seilflyseksjonen har tilsagn om i Nordea.

	2010	2009
Note 13 – Offentlige trekk/avgifter		
Forskuddstrekk	503.471	407.047
Skyldig merverdiavgift	108.364	36.940
Skyldig arbeidsgiveravgift	602.042	456.408
Sum	1.213.877	900.395

	2010	2009
Note 14 – Annen kortsiktig gjeld		
Lån Luftfartsskolen AS	0	1.985.943
Avsatte feriepenger	939.845	832.230
Skyldig refusjon kontingent til klubbene	170.586	581.658
Kortsiktig gjeld NLF felles	100.000	275.909
Kortsiktig gjeld Fallskjermseksjonen	42.637	40.002
Kortsiktig gjeld Hang- og paragliderseksjonen	55.344	0
Kortsiktig gjeld Motorflyseksjonen	76.772	11.847
Kortsiktig gjeld Modellflyseksjonen	37.223	17.985
Kortsiktig gjeld NLF CAMO	390.000	
Kortsiktig gjeld Seilflyseksjonen:		
Forsikringspremier seilfly ført utgift men som forfaller neste år	416.742	350.292
Forskuddsinnbetalinger fra medlemmer for leie av seilfly	286.000	330.000
Annet kortsiktig gjeld Seilflyseksjonen	64.416	66.323
Sum	2.579.565	4.492.189

	2010	2009
Note 15 Fordringer og gjeld		
Andelen av fordringene som forfaller senere enn ett år:		
Lån i Luftforsvarets gavefond	1.088.700	479.850
Lån i Hangarfondet (motorfly)	0	15.000
Seilflymateriellån	410.000	538.000
Sum	1.498.700	1.032.850

Forbundet har ingen gjeld som forfaller senere enn fem år.

Note 16 Spesifisert oversikt over balansen fordelt på avdelinger/seksjoner**Norges Luftsportforbund felles**

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Anleggsmidler				Egenkapital			
Aksjer	8	1.878.117	1.879.117	Kapitalfond	17	800.000	800.000
Andre fordringer		-	100.000	Elevisikringsfond LFS	17	450.000	450.000
Lån Luftforsvarets gavefond	15,18	1.251.709	791.449	Egenkapital NLF felles	17	3.712.875	3.029.470
Sum anleggsmidler		3.129.826	2.770.566	Luftforsvarets gavefond	17,18	1.801.001	1.754.779
				Sum kapital		6.763.876	6.034.249
Omløpsmidler				Langsiktig gjeld			
Kundefordringer	9	1.908.561	1.005.489	Langsiktig gjelde		0	0
Forskuddsbetalte kostnader	10	559.719	514.140	Sum langsiktig gjeld		0	0
Varelager			179.314				
Andre fordringer				Kortsiktig gjeld			
Likvider	11	6.738.453	7.250.271	Leverandørgjeld		1.825.984	1.434.930
Bankkonto Luftforsvarets gavefond	11	548.292	963.331	Avsatte feriepenger	14	939.845	832.230
Sum omløpsmidler		9.755.025	9.912.545	Offentlige trekk/avgifter	13	1.213.877	900.395
				Skyldig refusjon klubber	14	170.586	581.658
Interne fordringer				Lån Luftfartsskolen AS	11	-	1.985.943
Fordringer Seilflyseksjonen		1.716.343	3.114.685	Annen kortsiktig gjeld	14	100.000	275.909
Fordringer HP-seksjonen		204.338		Sum kortsiktig gjeld		4.250.292	6.011.065
Fordringer NLF CAMO		552.528					
Sum interne fordringer		2.473.209	3.114.685	Intern gjeld			
				Gjeld Fallskjermseksjonen		1.630.030	1.269.429
				Gjeld Hang- og paragliderseksjonen			107.674
				Gjeld Mikroflyseksjonen		1.349.390	1.033.939
				Gjeld Modellflyseksjonen		381.503	422.855
				Gjeld Motorflyseksjonen		930.720	873.286
				Gjeld Ballongseksjonen		52.249	45.299
				Sum intern gjeld		4.343.892	3.752.482
Sum eiendeler		15.358.060	15.797.796	Sum egenkapital og gjeld		15.358.060	15.797.796

NLF CAMO

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Eiendeler		0		Kapital	17	-942.528	
Sum eiendeler		0		Sum kapital		-942.528	
				Lån NLF		552.528	
				Kortsiktig gjeld	14	390.000	
				Sum gjeld		942.528	
				Sum egenkapital og gjeld		0	

Ballongseksjonen

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Fordring NLF		52.249	45.299	Kapital	17	52.249	45.299
Sum eiendeler		52.249	45.299	Sum egenkapital		52.249	45.299

Fallskjermseksjonen

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Riksanlegg Østre Æra	6, 12	1	1	Kapital	17	1.879.494	1.387.765
Forskuddsbetalte kostnader	10	257.420	9.342	Sum kapital		1.879.494	1.387.765
Bank	11	34.680	100.995	Kortsiktig gjeld	14	42.637	40.002
Fordringer		-	48.000	Sum gjeld		42.637	40.002
Fordring NLF		1.630.030	1.269.429				
Sum eiendeler		1.922.131	1.427.767	Sum egenkapital og gjeld		1.922.131	1.427.767

Hang- og paragliderseksjonen

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Riksanlegg Vågå	6	534.000	21.178	Kapital	17	321.689	169.804
Driftsmidler	6	45.765	35.833	Sum kapital		321.689	169.804
Forskuddsbetalte kostnader	10	1.564	4.982	Lån NLF		204.338	-
Bank		42	137	Kortsiktig gjeld	14	55.344	-
Fordringer NLF			107.674	Sum gjeld		259.682	-
Sum eiendeler		581.371	169.804	Sum egenkapital og gjeld		581.371	169.804

Mikroflyseksjonen

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Fordring NLF		1.349.390	1.033.939	Kapital	17	1.349.390	1.033.939
Sum eiendeler		1.349.390	1.033.939	Sum egenkapital		1.349.390	1.033.939

Modellflyseksjonen

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Datautstyr	6	-	2.499	Kapital	17	496.952	409.158
Forskuddsbetalte kostnader	10	152.672	1.789	Sum kapital		496.952	409.158
Fordring NLF		381.503	422.855	Kortsiktig gjeld	14	37.223	17.985
				Sum gjeld		37.223	17.985
Sum eiendeler		534.175	427.143	Sum egenkapital og gjeld.		534.175	427.143

Motorflyseksjonen

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Datautstyr	6	68.252	-	Kapital	17	531.364	489.621
Hangarlån	15	15.001	40.001	Hangarfond		431.593	429.993
Forskuddsbetalte kostnader	10	153.044	127.429	Flytjenesten		127.288	109.255
Fordring NLF		930.720	873.286	Sum kapital		1.090.245	1.028.869
				Kortsiktig gjeld	14	76.772	11.847
				Sum gjeld		76.772	11.847
Sum eiendeler		1.167.017	1.040.716	Sum egenkapital og gjeld		1.167.017	1.040.716

Seilflyseksjonen

Eiendeler	Noter	2010	2009	Egenkapital og gjeld	Noter	2010	2009
Riksanlegg Starmoen	6, 12	2.220.993	2.167.000	Kapital	17	1.354.899	121.084
Driftsmidler	6	900.000	696.393	Sum kapital		1.354.899	121.084
Inventar/beholdninger		24.905	33.248	Lån NLF		1.716.343	3.114.685
Forskuddsbetalte kostnader	10	140.694	123.094	Kortsiktig gjeld	14	767.158	746.615
Bank	11	1.808	2.261	Sum gjeld		2.483.501	3.861.300
Seilflymateriellån	15	550.000	960.388	Sum egenkapital og gjeld		3.838.400	3.982.384
Sum eiendeler		3.838.400	3.982.384				

Note 17 - Egenkapital

Egenkapital	Kapital-fond	Elevisikringsfond	Luftforsvarets gavefond	Hangarfond (motorfly)	Annen egenkapital	Sum
01.01.2009	800.000	450.000	1.697.576	427.393	6.670.160	10.045.129
Resultat 2009			57.203	2.600	125.235	185.038
31.12.2009	800.000	450.000	1.754.779	429.993	6.795.395	10.230.167
Resultat 2010			46.222	1.600	2.088.708	2.136.530
Korreksjon					-431	-431
31.12.2010	800.000	450.000	1.801.001	431.593	8.883.672	12.366.266

Note 18 – Luftforsvarets gavefond til Norsk Aero Klubb

	Restlån 31.12.10	Status 31.12.10	Restlån 31.12.09	Status 31.12.09
Kapital per 1. januar		1.754.779		1.697.576
Panteobligasjoner:				
Bodø Flyklubb	570.000			
Bodø Flyklubb	64.000		72.000	
Borg Flyklubb	0		80.000	
Borg Flyklubb	0		130.000	
Elverum Flyklubb	100.000		120.000	
Fjordane Flyklubb	200.000			
NTNU Fallsjermklubb	280.000		315.000	
Sola Flystasjons Flyklubb	37.710		60.849	
Trysil Flyklubb	0		13.600	
Utlånt	1.251.710		791.449	
Bankkonto per 31. desember	549.291		963.330	
Renteinntekter tilført fondet		46.222		57.203
Kapital per 31. desember	1.801.001	1.801.001	1.754.779	1.754.779

Til generalforsamlingen i
Norges Luftsportsforbund

REVISJONSBERETNING FOR 2009

Vi har revidert årsregnskapet for **Norges Luftsportsforbund** for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på **kr 185.038**. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og om forutsetningen om fortsatt drift.

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet.

Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av forbundets styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av foreningens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvise bilde av forbundets økonomiske stilling 31. desember 2009 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og om forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter

Oslo, 18. mai 2010
Leo Revisjon DA

Olav Heggard
Registrert revisor

Leo Revisjon DA

Nils Hansens vei 2, 0667 Oslo • Revisornummer: 983 846 459 • Telefon: 22 07 40 00 • Telefax: 22 07 00 40 • www.leorevisjon.no

Avd. Østfold: Stasjonsveien 84, 1746 Skjeberg • Telefon: 69 12 34 00 • Telefax: 69 12 34 01

Avd. Akershus: Hofmoen Gård, 1960 Løken • Telefon: 63 86 38 32 • Telefax: 63 86 43 60

Direkte: Even Kroken 22 07 00 41 • Olav Heggard 22 07 00 42 • Lorentz Grimsøen 22 07 00 43

Kontrollkomiteens beretning for 2009

Kontrollkomiteen har i 2009 regelmessig hatt kontakt og møter med generalsekretær og andre sentrale ansatte i administrasjonen i NLF. Komiteens medlemmer har også jevnlig hatt kontakt med styre og komiteemedlemmer i NLF's organisasjon. Komiteen har løpende mottatt ajourførte regnskapsoversikter, saksunderlag og referater fra møtene i forbunds- og seksjonsstyrene. Komiteen mottar også de enkelte seksjonsbladene. I tillegg til regelmessige komitemøter har komiteen hatt løpende dialog via e-mail og telefon.

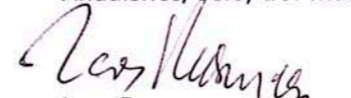
Komiteen er tilfreds med forbundets økonomi- og regnskapsrutiner og er av den oppfatning at styrings- og kontrollsystemene gir gode styringssignaler for politikerne og sekretariatet. Leder i kontrollkomiteen har hatt samtaler med forbundets revisor som bekrefter komiteens inntrykk av økonomi og økonomistyring

Komiteen registrerer at NLF i stadig må bruke store ressurser på å påvirke våre sivile og militære myndigheter i saker hvor organisasjonens aktiviteter er truet. Denne delen av virksomheten er av stor viktighet og vi registrer at administrasjon og styre i stor grad lykkes med å få frem organisasjonens synspunkt i enkeltsaker på en måte som er viktig for vår fremtid. Vi erkjenner at dette er et møysommelig arbeid som krever stor tålmodighet og langsiktighet.

Komiteen blir fra tid til annen kontaktet av tillitsvalgte og medlemmer som ønsker å gi innspill og kommentarer om forhold de mener komiteen bør være informert om. Denne kontakten er av stor viktighet for komiteen og noe som vi prioriterer høyt. Komiteen følger i ettertid opp saker som ligger innenfor komiteens mandat.

Kontrollkomiteen mener at de fremlagte regnskap med balanseoppstilling for 2009 gir et korrekt bilde av NLF's drift for dette året. Dette inkluderer driften i forbundets aksjeselskap. Komiteen er også av den oppfatning at både politikere og administrasjon har fulgt opp og prioritert oppgaver i henhold til de signaler og pålegg som følger av vedtak på Luftsportstinget.

Åndalsnes/Oslo, 10. mars 2010

Lars Rasmussen
Medlem

Håvard Rognerud
Leder kontrollkomiteen

Anita Valder
Medlem

Til Tinget i
Norges Luftsportsforbund

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Luftsportsforbund, som består av balanse per 31. desember 2010, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 2.136.530 for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for forbundets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av forbundets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Norges Luftsportsforbund per 31. desember 2010 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Leo Revisjon DA

Nils Hansens vei 2, 0667 Oslo • Revisornummer: 983 846 459 • Telefon: 22 07 40 00 • Telefax: 22 07 00 40 • www.leorevisjon.no
 Avd. Østfold: Stasjonsveien 84, 1746 Skjeberg • Telefon: 69 12 34 00 • Telefax: 69 12 34 01
 Avd. Akershus: Hofmoen Gård, 1960 Løken • Telefon: 63 86 38 32 • Telefax: 63 86 43 60
 Direkte: Even Kroken 22 07 00 41 • Olav Heggard 22 07 00 42 • Lorentz Grimsoen 22 07 00 43

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

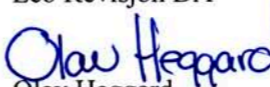
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av forbundets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, den 15. mars 2011

Leo Revisjon DA

Olav Heggard
Registrert revisor

Klubb- og medlemsoversikt

Kontrollkomiteens beretning for 2010

Kontrollkomiteen har i 2010 rutinemessig hatt møter i Oslo sammen med generalsekretær og andre sentrale ansatte i administrasjonen i NLF. Komiteens medlemmer har også jevnlig hatt kontakt med president og andre medlemmer av styret. Komiteen har løpende mottatt ajourførte regnskapsoversikter, saksunderlag og referater fra møtene i forbunds- og seksjonsstyrene. Komiteen mottar også de enkelte seksjonsbladene. I tillegg til regelmessige komitemøter har vi hatt løpende dialog via e-mail og telefon.

Komiteen er tilfreds med forbundets økonomi- og regnskapsrutiner og er av den oppfatning at styrings- og kontrollsystemene gir gode styringssignaler for politikerne og sekretariatet. Kontrollkomiteen har hatt møte med forbundets revisor som bekrefter komiteens inntrykk av økonomi og økonomistyring.

Etter innspill på siste Luftsportsting har det i perioden pågått en gjennomgang av forbundets lover med sikte på å få de i samsvar med NIF's normer i tillegg til at en vil stramme inn presisjonsnivået. Til dette arbeidet har det også vært trukket inn ekstern ekspertise samtidig som sakene har fått den nødvendige politiske behandling i forbundets politiske organ. Nå er det opp til kommende Luftsportsting å gjøre de endelige vedtak i saken.

Komiteen registrerer at NLF også i 2010 må bruke store ressurser på å påvirke våre myndigheter i saker hvor organisasjonens aktiviteter er truet. Denne delen av virksomheten er av stor viktighet, og vi registrerer at administrasjon og styre i stor grad lykkes med å få frem organisasjonens synspunkter i enkeltsaker på en måte som er viktig for vår fremtid. Vi erkjenner at dette er et møysommelig arbeid som krever stor tålmodighet og langsiktighet.

En av mange saker som har hatt fokus siste året er innføring av CAMO. Her har det vært nedlagt et stort arbeid. Etter en trang fødsel er nå rutinene for motorfly i godt gjenge, mens det for seilfly fortsatt gjenstår noen utfordringer.

Komiteen blir fra tid til annen kontaktet av tillitsvalgte og medlemmer som ønsker å gi innspill og kommentarer om forhold de mener komiteen bør være informert om. Denne kontakten er av stor viktighet for komiteen og noe som vi prioriterer høyt. Komiteen følger i ettertid opp saker som ligger innenfor komiteens mandat.

Kontrollkomiteen mener at det fremlagte regnskap med balanseoppstilling for 2010 gir et korrekt bilde av NLF's drift for dette året. Dette inkluderer driften i forbundets aksjeselskap. Komiteen er også av den oppfatning at både politikere og administrasjon har fulgt opp og prioritert oppgaver i henhold til de signaler og pålegg som følger av vedtak på Luftsportstinget.

Bergen/Åndalsnes/Porsgrunn, 18. februar 2011

Lars Rasmussen
Medlem

Håvard Rognerud
Leder kontrollkomiteen

Einar Fagerjord
Medlem

Motorflyklubber/grupper

Klubb:	2008	2009	2010
Aerobatic Club of Norway	32	33	42
Bardufoss FK	44	40	46
Bergen AK	289	286	283
Bodø FK	130	127	111
Borg FK/Motor	147	133	114
Drammen FK/Motor	123	120	120
Elverum FK/Motor	69	63	62
Fjordane FK	32	33	31
Follo FK	82	80	82
Gardermoen FK	63	75	66
Gjøvik og Toten FK	52	63	77
Glåmdal FK	14	14	14
Grenland FK	140	140	141
Gudbrandsdal FK	45	44	43
Hallingdal FK/Motor	71	68	70
Hamar FK	0	7	12
Harstad FK	18	20	18
Hattfjell FK	11	11	12
Hedmark FK/Motor	91	83	81
Kilen SFK	74	71	68
Kirkenes FK *)	9	7	
Kjevik FK	69	67	71
Land FK	9	9	10
Lofoten FK	8	7	11
Mo FK/Motor	13	12	14
Molde AK	30	27	26
Møre FK	9	14	16
Namdalen FK	22	27	6
Narvik FK/Motor	10	11	12
Nedre Romerike FK	508	518	546
Nome FK/Motor	17	16	17
Nordhordland FK	52	54	52
Notodden og Kongsberg FK	54	66	62
NTH FK/Motor	7	7	8
Oppdal FK/Motor (ny 2009)		4	4
Oslo FK	255	240	204
Rakkestad FK	27	26	30
Ringerikes MFK	86	83	69
Rygge FK	132	143	148
Røros FK	32	36	37
Saildal FK/Motor	10	12	14
Sandane FK	13	10	11
Sandefjord MFK	94	87	92
Sandnessjøen A K	4	10	8
Skywing FK	9	6	6
Sola FK	295	304	298
Sola flystasjons FK	69	104	87
Stord FK	21	22	21
Sunndal FK/Motor	7	6	6
Tromsø FK	94	94	100
Trondheim FK/Motor	24	25	24
Trysil FK	22	21	23
Tynset FK	41	44	41
Tønsberg FK	86	86	86
Uglen FK	5	5	5
Vadsø FK	13	13	14
Valdres FK/Motor	99	97	96
Vigra FK	10	10	9
Volda/Ørsta FK/Motor	27	30	36
Værnes FK	143	149	148
Ørland FK/Motor	28	33	43
Total	3 990	4 053	4004

Hangglider- og paragliderklubber/grupper

Klubb:	2008	2009	2010
Alta HG/PGK	14	10	13
Askim HGK *)	7	6	
Bergen HG/PGK	144	147	139
Bodø HG/PGK	51	52	49
Drammen og Omegn PGK	22	23	27
Dyrvedalen langflygarlaug	6	5	4
Eid PGK **)	4		
Fjordane LSK ***)	29	32	37
Grenland HGK	10	10	7
Gulen HGK	26	24	33
Hallingdal PGK	15	13	22
Hardanger PGK	66	75	76
Harstad HGPGK	51	43	43
Haugaland H/PK	55	51	51
Hedemarken HGK	32	46	52
Hof PGK	77	67	71
Hvittingfoss LSK	105	103	87
Jetta LSK	24	22	21
Jæren HG/PGK	71	60	54
Kongsberg HGK	25	24	21
Lier HGK	30	27	46
Longyearbyen LSK	18	11	8
Meløy PG/HGK	15	18	16
Mjøsa PGK	20	15	11
Namdalen PGK	7	8	6
Narvik HG/PGK	17	14	9
Nesna PGK	24	27	24
Nidaros PGK	86	91	86
Nordvest PGK	8	7	7
Orkla HGK	43	54	53
Oslo HG/PGK	27	25	27
Oslo og Omegn HGK	50	53	50
Oslo PGK	407	366	386
Polarsirkelen HG/PGK	30	29	40
Ringerike/Hole LSK	24	17	25
Romsdalsindene PGK	52	53	49
Ryfylke PGK	29	22	19
Sirdal LSK HG/PG	12	10	14
Skorve Flylag	3	12	8
Sogn PGK	33	29	25
Sportwing HGK	31	31	32
Steigen HGK ****)	2		
Steinkjer HGK	17	13	11
Stjørdal HG/PGK	70	68	59
Stratus PGK	14	13	18
Sørlandets PGK	49	45	48
Sør-ving HGK *****)	5	5	5
Tromsø HG/PGK	88	89	86
Tron HGK	12	20	22
Valdres HGK	23	23	19
Vesterålen HG/PG	28	31	31
Volda/Ørsta HSL	49	44	36
Voss HG/PGK	187	175	192
Ålesund HG/PGK	32	44	37
Sum	2 376	2 302	2 312

*) Askim HGK slettes 01.01.10

***) Eid PGK slettet 01.01.09

****) Førde LSK skiftet navn til Fjordane LSK 19.03.10

*****) Steigen HGK slettet 01.01.09

*****) Sør-Ving HGK slettes 01.01.11

*) Kirkenes Flyklubb slettet 01.01.10.

Modellflyklubber/grupper

Klubb:	2008	2009	2010
Agder MFK	40	50	60
Andebu MFK	29	28	18
Asker MK	48	58	56
Askim MFK	31	29	23
Aurskog-Høland MFK	56	69	63
Bamble MFK	60	59	56
Bergen MFK	91	89	79
Bodø MFK	113	111	113
Bærum MFK	125	121	125
Cirrus RC FK	101	101	108
Condor MFK	16	25	26
Drammen MFK	99	105	107
Dyrøy RCK (ny 2010)			15
Elverum FK/Modell	19	28	27
Etne MFK	7	4	3
Fitjar MFK	17	18	15
Følgeforn RC-klubb	42	41	36
Forus RC Klubb	174	190	186
Fredrikstad MFK	63	59	61
Gjøvik & omegn MFK	77	74	63
Glåmdal RCK	29	27	24
Gudbrandsdal FK/Modell	6	7	7
Gulen LSK/Modell (ny 2009)		12	18
Gullknapp MFK	89	94	90
Hadeland MFK	38	38	37
Halden MFK	25	37	36
Hallingdal FK/Modell	37	37	48
Harstad MFK	29	33	35
Haugaland MK	76	71	72
Hemne MFK	8	9	9
Hustadvika MFK (ny 2010)			16
Innherred RC-klubb	52	60	47
Jetmodellklubben (ny 2010)			47
Jotunheimen MFK (ny 2009)		28	30
Kongsberg MFK	78	78	72
Kongsvinger MFK (ny 2010)			28
Landingen RCK	37	36	30
Larvik MFK	122	122	115
Larvik RCHK	13	10	9
Lillehammer MFK	45	47	42
Lofoten RC-Klubb (ny 2009)		13	13
Løten MFK	52	46	54
Malvik MFK	25	26	23
MFK Vingen	74	70	60
Modum MSK	45	41	29
Molde & omegn MFK	35	35	27
Mosjøen MFK (ny 2010)			6
Moss MFK	47	49	46
Namdal MFK	44	45	55
Narvik MFK	24	27	26
Notodden MFK	21	23	23
Os AK/Modell	80	80	80
Oslo og Omegn MHK	72	61	66
Phoenix RCC	115	128	119
Rana RCAF (ny 2010)			13
Ringerike MFK	35	40	37
Rjukan MFK (ny 2009)		28	29
Ryfylke MFK	50	58	56
Røyken og Hurum MFK	40	32	33
Salangen LSK/Mod	10	13	11
Sandnessjøen AK/Mod (ny 09)		16	21
Senja MFK	18	25	24
Sigdal LSK/Modell (ny 2010)			10
Sirdal LSK/M	3	4	2
Skala MFK	21	17	1
Skedsmo MFK	49	46	47
Snåsa FF/Modell (ny 2009)		5	5
Stavanger RCK	33	53	29
Stjørdal MFK	44	47	45

Storfosna MFK	26	12	10
Stryn LSK/Modell	12	12	13
Sunddal FK./Modell	14	20	22
Sørlandets MFK	25	20	23
Sørlandets RCHK	17	12	15
Toten RCHK	10	7	5
Tromsø MFK	75	85	92
Trondheim MFK	148	152	150
Tønsberg MFK	65	95	108
Valdres FK/Modell	75	74	81
Vingtor RC Club	122	121	122
Voss MFK (ny 2009)		11	31
Ørnen MFK	34	27	26
Ålesund og Omegn MFK	47	57	58
Sum	3 500	3 738	3 798

Ballongklubber

Klubb:	2008	2009	2010
Ballongklubben Frisk Bris	20	24	20
Sum	20	24	20

Seilflyklubber/grupper

Klubb:	2008	2009	2010
Bergen AK/Seilfly *	14		
Borg FK/Seilfly	6	6	5
Drammen FK/Seilfly	181	161	160
Dyrvedalen Langflygarl/Seil	6	3	2
Elverum FK/Seilfly	80	67	60
Gardermoen SFK	86	87	90
Gauldal SFK	55	51	50
Hallingdal FK/Seilfly	56	65	58
Haugaland SFK	38	39	38
Hedmark FK/Seilfly	14	15	30
Jeløy SFK	41	38	30
Lesja SFK	5	5	14
Mo FK/Seilfly **	3	2	
Nome FK/Seilfly	38	36	37
Nordfjord SFK	14	12	16
NTH FK/Seilfly	134	122	116
Os AK/Seilfly	89	92	93
Oslo SFK	112	98	85
Ringerikes SFK	38	34	34
Salangen LSK/Seilfly	6	8	12
Sandefjord SFK	52	51	62
Seilflyhistorisk forening	60	58	53
Seilflyklubben Mjøsa	44	31	24
Stord SFK	16	15	15
Tønsberg SFK	47	32	35
Valdres FK/Seilfly	69	64	55
Voss FK/Seilfly	41	58	59
Sum	1 345	1 250	1 233

* Bergen AK/seilflygruppa nedlagt 01.01.09

** Mo FK/seilflygruppa nedlegges 01.01.10

Mikroflyklubber/grupper

Klubb:	2008	2009	2010
Agdenes MFK	20	18	11
Ballangen FK (ny)		34	26
Bergen Aero k/Mikro (ny 2009)		17	23
Drammen FK/Mikro	15	29	32
Elverum FK/Mikro	7	3	2
Grenland FK/Mikro (ny 2010)			22
Grenseland MFK	6	4	4
Hallingdal FK/Mikro	34	36	34
Hardanger og Bergen MFK	30	39	39
Hedmark FK/Mikro	8	23	27
Hønefoss MFK	14	9	14
Innherred MFK	9	12	17
Jarlsberg MFK	91	94	94
Jæren MFK	76	89	88
Kløfta MFK	56	48	41
Lakselv MFK	28	27	23
Land FK/Mikro	27	24	26
Levanger MFK	65	94	98
Lier MFK	21	21	21
Mikroflyklubben Øst	61	61	58
Mosjøen MFK	23	25	28
Namdal FK/Mikro (ny 2010)			22
Narvik FK/Mikro	19	21	22
Oppdal MFK	32	33	32
Phoenix MFK	52	50	47
Ringerikes MFK	42	56	55
Salangen LSK/Mikro	1	1	1
Saltal FK/Mikro *)	31		
Salten MFK (ny 2009)		34	42
Sandnessjøen A/Mikro (ny 09)		9	8
Skogn LSK (ny 2010)			19
Snåsa MFK	26	32	36
Sola MFK	58	52	54
Solungen MFK	24	18	16
Spydeberg MFK	84	76	76
Stord FK/mikro	50	49	49
Stryn LSK/Mikro	11	19	13
Sunddal FK./Mikro	10	10	11
Sunnmøre MFK (ny 2009)		4	31
Surnadal LSK	33	25	20
Tele-Agder FK	60	56	63
Tromsø MFK	15	17	19

Fallsjermklubber

Klubb:	2008	2009	2010
Asker og Bærum FSK	20	13	13
Bergen FSK	147	192	172
Bodø FSK	77	50	70
FSK Krigsskolen	52	42	36
Fønix FSK	129	120	142
Grenland FSK	309	212	242
HAGL FSK	212	159	229
Kjevik FSK	103	124	52
Lesja FSK	131	138	174
Nimbus FSK	138	117	117
NTNU FSK	248	296	254
Oslo FSK	811	943	751
Rana FSK	6	16	16
Stavanger FSK	251	202	309
Troms FSK	40	78	102
Tromsø FSK	64	70	85
Trondanes Frilynte FSK	22	21	19
Tønsberg FSK	761	955	1 160
Veteranenes FSK	46	47	49
Voss FSK	710	872	898
Sum	4277	4667	4890

KLUBBER OG MEDLEMMER

Følgende klubber har grupper for to eller flere av forbundets idretter per 31.12.2009

Antallet medlemmer i gruppene fremkommer under hver seksjons oppstilling.

Klubb	Motor	Seil	Modell	Mikro	HP
Bergen AK	X			X	
Borg FK	X	X			
Drammen FK	X	X		X	
Dyrvedalen LFL		X			X
Elverum FK	X	X	X	X	
Gudbrandsdal FK	X		X		
Gulen LSK			X		X
Hallingdal FK	X	X	X	X	
Hedmark FK	X	X		X	
Land FK	X			X	
Mo FK	X	X *)			
Narvik FK	X			X	
Nome FK	X	X			
NTH FK	X	X			
Oppdal FK	X			X	
Os AK		X	X		
Salangen LSK		X	X	X	
Sandnessjøen AK	X		X	X	
Sirdal LSK			X		X
Snåsa FK			X	X	
Stord FK	X			X	
Stryn LSK			X	X	
Sunnadal FK	X		X	X	
Valdres FK	X	X	X		
Volda/Ørsta FK	X			X	
Ørland FK	X			X	
Sum – 26 klubber	19	12	12	16	3

*) Mo Flyklubbs seilflygruppe nedlegges 01.01.2010

